

Edukacja przedszkolna

„4 pory roku ze Strażą Miejską”

Zbiór scenariuszy na temat bezpieczeństwa

Praca zbiorowa pod redakcją dr Renaty Rojtek

Opracowanie materiałów:

Marek Kulasza, Barbara Dąbrowska, Marta Bachórz, Sylwia Książek

Rysunki

Marek Kulasza

WSTĘP

Edukacja na rzecz poprawy bezpieczeństwa stała się w kilku ostatnich latach priorytetem. W szczególności nacisk został położony na działania profilaktyczne o charakterze edukacyjno-informacyjnym. W głównej mierze są one skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej. Niemniej jednak już dzieci w wieku przedszkolnym powinny być kształcone w duchu dbałości o własne bezpieczeństwo. Im wcześniej rozpoczęte zostaną prace nad kreowaniem bezpiecznych postaw u dzieci, tym skuteczniejsza profilaktyka.

Polski rynek wydawniczy obfituje w różnego rodzaju publikacje związane z wczesną edukacją, jednakże najczęściej dotyczą one ogólnego rozwoju dzieci. Brakuje natomiast literatury, wskazówek metodycznych oraz pomocy dydaktycznych do prowadzenia zajęć w zakresie szeroko rozumianego bezpieczeństwa.

Dlatego też została przygotowana niniejsza propozycja scenariuszy. Opracowania podjęli się koordynatorzy ds. profilaktyki Straży Miejskiej m.st. Warszawy – strażnicy miejscy, którzy na co dzień prowadzą zajęcia profilaktyczne w placówkach oświatowych. Ich wiedza merytoryczna i doświadczenie zawodowe na temat bezpieczeństwa, a także uwagi i sugestie nauczycieli wychowania przedszkolnego znalazły się właśnie w tym zbiorze, który ma być właśnie praktyczną wskazówką i inspiracją dla prowadzących najmłodsze grupy.

Scenariusze te są z jednej strony gotowym narzędziem do prowadzenia czasami trudnych tematycznie zajęć, natomiast z drugiej strony stanowią bazę wyjściową, pomoc i wskazówki do prowadzenia poszczególnych tematów. Każdy nauczyciel może, w oparciu o swoją wiedzę, umiejętności, doświadczenia, samodzielnie tworzyć własne scenariusze, a uwagi i komentarze merytoryczne autorów potraktować tylko jako jedną z wykorzystywanych pomocy.

Chcąc ułatwić poruszanie się po tak szerokiej tematyce, scenariusze zostały podzielone na pięć części, które odpowiadają poszczególnym porom roku oraz tak zwane ogólne. Tematy zawarte w części ogólnej dotyczą problematyki zagrożeń, mogących pojawić się bez względu na porę roku. Są to takie tematy jak: „Zgubiłem się”, „Terroryzm”, „Ewakuacja”. Pozostałe cztery części promują bezpieczne zachowania zimą, wiosną, latem, jesienią.

Każdy scenariusz zawiera informacje, które są niezbędne przy planowaniu zajęć, a tym samym zawiera te same elementy, na które składają się:

TEMAT – ogólna informacja dotycząca omawianych zagadnień;

CEL – co chcemy osiągnąć poprzez przeprowadzenie zajęć z danego tematu;

WIEK ODBIORCÓW – do jakiej grupy odbiorców (adresatów) skierowane są zajęcia;

CZAS – przybliżony czas trwania zajęć (czas może ulec znacznym modyfikacjom w zależności od percepcji, kreatywności i pracy grupy, wprowadzanych do scenariusza zabaw, a także sposobu realizacji przez prowadzącego);

METODY – proponowany sposób prowadzenia poszczególnych części zajęć;

POMOCE – proponowane pomoce do wykorzystania podczas zajęć.

Budowa wszystkich scenariuszy ma taką samą strukturę i opiera się na poniższym schemacie zajęć:

WPROWADZENIE – jest to część otwierająca zajęcia. Prowadzący przedstawia uczestnikom temat i cel zajęć – robi to w sposób przystępny i łatwo przyswajalny przez dzieci

(na przykład podaje cel wprost lub przybliża go dzieciom zadając pytania naprowadzające czy też poprzez zagadki).

W tej części prowadzący ustala z dziećmi zasady obowiązujące podczas trwania zajęć. Wprowadza się je, aby temat mógł być przeprowadzony zgodnie z założonym celem i według przyjętego scenariusza (na przykład prowadzący instruuje dzieci, aby podnosiły rękę do góry, gdy chcą zabrać głos; w tym samym czasie mówi tylko jedna osoba; dzieci uważnie słuchają osoby prowadzącej i wykonują jej polecenia).

ROZWINIĘCIE – w tej części omawiane są poszczególne treści merytoryczne związane z tematem. Zaproponowane zostały różne sposoby realizacji tematu między innymi z wykorzystaniem bajek, historyjek, zabaw, kolorowych plansz.

PODSUMOWANIE – jest elementem kończącym zajęcia. Tu prowadzący sprawdza, co dzieci zapamiętały z zajęć, powtarza (sam lub wspólnie z dziećmi) najistotniejsze zasady bezpiecznego zachowania się. Sprawdza też, czy cel zajęć został zrealizowany.

Prowadzący chwali dzieci za pracę na zajęciach, dziękuje za udział i uwagę oraz zachęca do aktywnego udziału w kolejnych spotkaniach tematycznych.

Dla poprawy czytelności poszczególnych modułów tematycznych lub merytorycznych, zawartych w scenariuszach, wykorzystano symbolikę – jednolitą dla całości opracowania:

Zasady bezpiecznego zachowania się

Zagadka

Komentarz

Bajka

Zabawa

Możliwość włączenia części innego scenariusza

Treści zawarte w scenariuszach zostały przedstawione w taki sposób, aby nauczyciel przekazywał dzieciom komunikaty pozytywne i korzystając z tej formy uczył właściwych zachowań (w trakcie prowadzenia zajęć należy unikać komunikatów negatywnych typu: nie wolno, nie można, nie dotykaj).

Ponadto, biorąc po uwagę wiek odbiorców proponowanych zajęć, w scenariuszach znalazły się zagadki, bajki, wierszyki i zabawy dydaktyczne.

Część scenariuszy można potraktować jako bazę do przygotowania tematycznych zajęć rozszerzonych, prowadzonych całodniowo lub cyklicznie. Przy tego rodzaju scenariuszach prowadzący może i powinien wykorzystać własną wiedzę oraz inne dostępne mu pomoce dydaktyczne.

Ufamy, że nasz zbiór będzie dla Państwa dobrym uzupełnieniem edukacji prowadzonej w grupach dzieci w wieku przedszkolnym.

Życząc Państwu wielu inspiracji - zapraszamy serdecznie do korzystania z niniejszego opracowania.

dr Renata Rojtek

SPIS SCENARIUSZY

WIOSNA

Ukąszenia, użądlenia, ugryzienia	7
Powódź	9
Niebezpieczne znaleziska	11
Mój zwierzak	14
Zachowanie wobec obcych zwierząt	16

LATO

Uwaga słońce	20
Bezpieczna zabawa latem w mieście	22
Bądź bezpieczny podczas pobytu na wsi	24
Na wycieczce nad wodą	26
Na wycieczce w lesie	28
Na wycieczce w górach latem	30

JESIEŃ

Silny wiatr	33
Burza, gradobicie, ulewne deszcze	35
Prąd elektryczny	41
Gaz	44
Ogień	47

ZIMA

Dbam o zdrowie zimą	50
Bezpieczne zabawy zimowe	52
W zimie bezpiecznie poruszam się po mieście	55
Zimowy wypoczynek w górach i nad wodą	57

PRZEZ CAŁY ROK

Kto mnie chroni i pomaga	60
Zgubiłem się w mieście	63
Zgubiłem się poza miastem	66
Ewakuacja w sytuacjach zagrożeń	70
Terroryzm	72

WIOSNA

Temat: Ukąszenia, użądlenia, ugryzienia

CEL: Przekazanie informacji jak uniknąć ukąszeń, użądleń i ugryzień przez owady oraz co zrobić w sytuacji, gdy doszło do ukąszenia lub użądlenia przez owada.

WIEK ODBIORCÓW: 4 – 6 lat

CZAS: 45min.

METODY: mini prelekcja, rozmowa kierowana, prezentacja plansz, zabawa ruchowa

POMOCE: plansze (rys. 1, 2, 3, 4, 5), kolorowanki tematyczne dla dzieci

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [10min.]

- ustalenie zasad obowiązujących na zajęciach;
- przedstawienie tematu i celu zajęć;

Prowadzący informuje dzieci, że podczas zajęć będą rozmawiać o owadach. Dowiedzą się jak wyglądają, co robią, czy mogą być niebezpieczne i jak się zachować, gdy zobaczą owada. Prowadzący wspólnie z dziećmi wymienia najpopularniejsze i najczęściej spotykane owady, które mogą ukąsić lub użądlić, zadając im pytania na przykład: *Jakie znacie owady?, Czy one latają, skaczą, pływają?* Prowadzący pyta, czy dzieci wiedzą jak te owady wyglądają (do omówienia wyglądu owadów można wykorzystać przygotowane plansze z wizerunkiem owada lub zdjęcia).

2. Omówienie zagrożeń związanych z owadami oraz bezpiecznych zachowań w kontakcie z nimi [15min.]

Pokazując kolejne plansze z wizerunkami owadów prowadzący zadaje dzieciom te same pytania do każdego rysunku:

Czy ten owad może być groźny? Czy może zrobić człowiekowi coś złego? Co zrobię, gdy zobaczę gniazdo (mrowisko) tych owadów? Co zrobię, gdy zobaczę latające wokół mnie te owady? Dlaczego tak się zachowam? Czy owad może się rozzłościć, gdy wykonuję gwałtowne ruchy, macham rękoma? Czy ten owad lubi słodkie jedzenie? Co ten owad może zrobić, gdy wyczuje słodkie jedzenie lub picie?

Prowadzący podsumowuje wypowiedzi dzieci zwracając szczególną uwagę na zachowanie ostrożności, część owadów może być groźnych dla człowieka, mogą ugryźć, użądlić. Dzieje się tak najczęściej wtedy, gdy człowiek zachowuje się niewłaściwie.

- 👉 **Gdy widzę gniazdo lub mrowisko zachowuję bezpieczną odległość, unikam go i odchodzę z tego miejsca.**
- 👉 **Gdy widzę latające wokół mnie owady szybko i spokojnie odchodzę z tego miejsca, unikam wykonywania gwałtownych ruchów.**
- 👉 **Gdy chcę zjeść coś słodkiego na dworze (w lesie, na łące, nad wodą) zachowuję ostrożność i zwracam uwagę czy w pobliżu latają owady, które mogą mnie ugryźć.**

Prowadzący pyta dzieci, dlaczego są takie zasady, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że: należy na owady uważać, omijać ich domy i ostrożnie jeść słodczyce na świeżym powietrzu, gdy latają wokół owady.

3. **Zabawa ruchowa „Jestem ostrożny” [10min.]**

CEL: Sprawdzenie jak dzieci stosują omówione zasady zachowania, gdy w pobliżu znajduje się owad, który może użądlić.

PRZEBIEG:

Prowadzący wybiera jedno dziecko, które zostanie owadem na przykład pszczołą a pozostałe dzieci informuje, że powinny się poruszać po określonej przez prowadzącego przestrzeni na przykład tylko po dywanie, wyobrażają sobie, że znajdują się na dworze. Dzieci spacerują po wyznaczonej przestrzeni, a dziecko – pszczoła stoi w miejscu pośród nich i na sygnał prowadzącego zaczyna wydawać głośne odgłosy bzyczenia „bzzzzz...” Pozostałe dzieci po usłyszeniu odgłosu pszczoły zachowują się według wymienionych i omówionych wcześniej zasad: uciszają się, spokojnie oddalają się z miejsca, z którego dochodzi odgłos owada.

Zabawę można powtórzyć kilkakrotnie zmieniając dziecko odgrywające rolę owada. Dziecko – pszczoła „żądli” (na przykład łapiąc za rękę lub dotykając w umówiony sposób – podany wcześniej wszystkim dzieciom) te dzieci, które nie stosują się do wymienionych wcześniej zasad. „Użądłone” dziecko siada z boku.

4. **Co zrobić, gdy ugryzie owad? [7min.]**

Prowadzący mówi dzieciom, że może zdarzyć się sytuacja, w której owad użądli, a następnie zadaje pytanie: *Co wtedy należy zrobić?*

Prowadzący koryguje i podsumowuje wypowiedzi dzieci podając wskazówki do właściwych zachowań:

- 👉 **Mówię o użądleniu jak najszybciej osobie dorosłej!**
- 👉 **Mówię, jak wyglądał owad, który mnie ugryzł!**
- 👉 **Powstrzymuję się od dotykania miejsca użądlenia do czasu, kiedy obejrzy go dorosły!**

5. **Zakończenie [3min.]**

- prowadzący podsumowuje zajęcia przypominając zasady postępowania w kontakcie z różnymi owadami;
- prowadzący rozdaje dzieciom kolorowanki z wizerunkami owadów, które wcześniej widziały na planszach przypominając nazwy tych owadów;
- prowadzący dziękuje dzieciom za aktywny udział w zajęciach.

Temat: Powódź

CEL: Przekazanie informacji o właściwych zachowaniach w sytuacji zagrożenia powodzią.

WIEK ODBIORCY: 4 – 6 lat

CZAS: 35min.

METODY: mini prelekcja, rozmowa kierowana

POMOCE: kartki papieru, gazety, kółka hula-hop

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [5 min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć
- przedstawienie tematu i celu zajęć – prowadzący informuje dzieci, że tematem zajęć będzie właściwe zachowanie w sytuacji zagrożenia powodzią oraz w czasie powodzi.

2. Wstęp do tematu - pytania dotyczące powodzi [15 min.]

Prowadzący zadaje dzieciom pytania: *Jak myślicie, co to jest powódź? Czy ktoś z was widział powódź? Jak ona wygląda? Skąd bierze się powódź? Gdzie może się zdarzyć?*
[POWÓŹ – zalanie przez wodę terenów nisko położonych, zwykle nadbrzeżnych, głównie w wyniku wezbrania rzeki, powodujące znaczne szkody gospodarcze i społeczne]

Prowadzący zwraca szczególną uwagę na wypowiedzi dzieci dotyczące zjawiska powodzi i wybiera te, do których będzie nawiązywać w czasie zajęć. Prezentuje plansze i zdjęcia obrazujące powódź i za ich pomocą podsumowuje wypowiedzi dzieci.

3. Zagrożenia powodziowe [10 min.]

Prowadzący zadaje dzieciom pytanie: *Czy w czasie powodzi może coś złego się wydarzyć?*
Prowadzący rozmawia z dziećmi na temat różnych zagrożeń związanych z powodzią i przekazuje informacje na temat bezpiecznego zachowania się w takiej sytuacji

- 👉 **Unikam wchodzenia do wody powodziowej gdyż może być zanieczyszczona** (prowadzący informuje dzieci, że woda, która płynie ulicami, zalega na polach, łąkach, w parkach w czasie powodzi jest bardzo brudna, nawet dotykając takiej wody mogą zachorować).
- 👉 **Piję wodę tylko z butelek kupionych w sklepie lub napełnianych wodą pitną – inna może być zanieczyszczona** (prowadzący mówi dzieciom, że w czasie powodzi nawet woda w kranie może być zanieczyszczona. Wodę do picia można kupić lub nalać w specjalnych miejscach oznakowanych, że jest to woda do picia.).
- 👉 **Przebywam pod opieką osoby dorosłej i słucham jej poleceń – ona wie lepiej jak należy się zachować** (prowadzący mówi dzieciom, że w czasie powodzi dzieci koniecznie muszą być pod opieką osoby dorosłej, taka osoba wie lepiej jak się należy zachować w czasie ewakuacji lub przebywania na terenie powodzi lub zagrożonym powodzią).

👉 **Gdy zobaczę, że ktoś potrzebuje pomocy lub prosi o pomoc mówię o tym najbliższej osobie dorosłej** (prowadzący mówi dzieciom, że w czasie powodzi ludzie sobie pomagają, dlatego kiedy dziecko zauważy lub usłyszy, że ktoś potrzebuje pomocy powinno szybko powiedzieć o tym dorosłemu).

4. Zakończenie [5 min.]

- prowadzący powtarza wymienione podczas zajęć zasady właściwego zachowania się w czasie zagrożenia powodziowego;
- podziękowanie za zajęcia.

Proponowana zabawa:

CEL: przećwiczenie z dziećmi właściwego zachowania w czasie powodzi.

PRZEBIEG:

Prowadzący rozkłada na podłodze na przykład: kartki papieru, krzesła, gazety, kółka hula-hop, które mają symbolizować suche, bezpieczne miejsca w czasie powodzi. Dzieci chodzą po całym pomieszczeniu. W pewnym momencie prowadzący mówi: „UWAGA! ZBLIŻA SIĘ POWÓDŹ”. Po tym haśle dzieci znajdują dla siebie bezpieczne miejsce. Dzieci w tym momencie spokojnie stoją lub siedzą (wchodzą na kartki, siadają na krzesła, wchodzą do kółek).

Temat: Niebezpieczne znaleziska

CEL: Przekazanie informacji na temat właściwych zachowań w przypadku znalezienia nieznanego przedmiotu, rzeczy i substancji, które mogą być dla dziecka niebezpieczne.

WIEK ODBIORCÓW: 4 – 6 lat

CZAS: 30min.

METODY: mini prelekcja, rozmowa kierowana, prezentacja plansz – znaków ostrzegających o niebezpiecznym przedmiocie (rys. nr 6, 7)

POMOCE: plansze, rymowanki.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [5min.]

- ustalenie zasad obowiązujących na zajęciach;
- przedstawienie tematu i celu zajęć;

Prowadzący informuje dzieci o tym, że w czasie zajęć porozmawiają o tym, co zrobić, gdy znajdą jakiś nieznaną przedmiot; czy może on być niebezpieczny i dlaczego.

2. Zasady zachowania się [20min.]

Prowadzący mówi dzieciom, że odczyta rymowanki a każda z nich będzie opowiadała o różnych przedmiotach, które mogą okazać się niebezpieczne dla człowieka. Zadaniem dzieci jest uważne wysłuchanie rymowanek i zastanowienie się, o jakiej rzeczy opowiada ta rymowanka, gdzie można taką rzecz spotkać i dlaczego może ona być niebezpieczna dla dzieci i dorosłych.

Nieznaną pakunek

Co to leży? Czyje to?

Chyba zgubił tę rzecz ktoś...

Może bomba w środku być

Więc z daleka od niej idź!

Po odczytaniu prowadzący zadaje dzieciom pytania:

Jakie to mogą być przedmioty, które ktoś zostawił? Gdzie można spotkać takie pozostawione rzeczy? Dlaczego te przedmioty mogą być niebezpieczne?

Prowadzący podsumowuje i uzupełnia wypowiedzi dzieci mówiąc, że takim przedmiotem może być plecak, torba, walizka, torba foliowa, paczka owinięta w papier. Można spotkać je na ławce, na schodach, w parku, na przystanku, w autobusie i tramwaju – **wszędzie** tam, gdzie chodzą, przebywają ludzie). Zagrożeniem może być taka torba, którą ktoś zostawił, która nie ma właściciela. W środku może być bomba, jakiś proszek, płyn, który może oparzyć, zarazić chorobą, otruć.

Prowadzący zadaje pytanie: *Jak zachować się w przypadku zauważenia takiego pakunku/torby?* Podsumowując wypowiedzi dzieci prowadzący zwraca uwagę na właściwe zachowanie – należy trzymać się od znaleziska w bezpiecznej odległości pozostając daleko od podejrzanego przedmiotu, powiadomić o tym osobę dorosłą, z którą właśnie jesteśmy i wskazać to miejsce.

Leki

Stoją rzędem buteleczki, obok różne tabletki.
Gdy na zdrowie nie narzekasz to omijaj lek z daleka!
Tylko lekarz decyduje, komu leki przepisuje.
A gdy Ty się rozchorujesz, to od mamy je przyjmujesz.

Po odczytaniu, prowadzący zadaje dzieciom pytania: *Do czego służą leki, czy są potrzebne? Gdzie przechowywane są lekarstwa? Kto podaje dzieciom lekarstwa, gdy są chore? Czy dzieci mogą same brać leki, bawić się nimi? Czy jest to bezpieczne? Co złego może się wtedy stać?*

Prowadzący podsumowuje i uzupełnia wypowiedzi dzieci mówiąc, że leki są bardzo potrzebne. Gdy ktoś jest chory to bierze je po to żeby wyzdrowieć. Lekarz wypisuje na receptę potrzebne lekarstwa, które można kupić w aptece. W domu przechowuje się je w domowej apteczce i tylko osoba dorosła może podać dziecku lekarstwo, które jest odpowiednie dla niego. Dzieci nie znają się na lekach, nie wiedzą, które leki są dla nich i ile trzeba ich połknąć. Gdy weźmie się ich za dużo lub niewłaściwie, może rozboleć brzuch, głowa, można się zatruć. Można się też skaleczyć, gdy lek jest w szklanym opakowaniu. Zabawa lekami jest zabroniona.

Prowadzący zadaje dzieciom pytanie: *Jak zachować się w przypadku znalezienia lekarstw pozostawionych w dostępnym dla wszystkich miejscu?* Prowadzący podsumowuje wypowiedzi dzieci mówiąc, jeśli znajdą porzucone tabletki, buteleczki, ampułki powinny powiadomić dorosłą osobę, która jest w pobliżu i trzymać się z daleka od tego miejsca.

Chemikalia

Puszki, butle, pojemniki mogą skrywać złe składniki.
Kiedy znajdziesz coś takiego – zapamiętaj to kolego!
Nic dobrego tam nie czeka, więc omijaj to z daleka!

Po odczytaniu prowadzący zadaje dzieciom pytania: *W jakich pojemnikach mogą znajdować się groźne substancje? Jakie substancje mogą być zamknięte w pojemnikach? Dlaczego mogą być takie niebezpieczne? Czy zabawa takimi substancjami i pojemnikami jest bezpieczna? Co może się zdarzyć podczas zabawy takimi pojemnikami?*

Prowadzący podsumowuje i uzupełnia wypowiedzi dzieci mówiąc, że różne substancje (na przykład farby, kleje, benzynę, truciznę) przechowuje się w zamkniętych puszkach, słoikach, butelkach i innych pojemnikach, gdyż mogą być trujące dla ludzi, mogą poparzyć ręce, posklejać palce, śmierdzą i od ich zapachu boli głowa, można wtedy zemdleć i zatruć się. Nawet puste puszki i pojemniki po tych substancjach są groźne dla zdrowia i życia (mają ostry zapach, znajdują się w nich resztki chemikaliów) i zabawa takimi rzeczami jest zabroniona.

Prowadzący zadaje pytanie dzieciom: *Jak należy się zachować, gdy znajdziemy puszkę, jakiś pojemnik, w którym może być groźna substancja, płyn?* Prezentując plansze przedstawiające oznakowanie umieszczone na butelkach, puszkach z niebezpiecznymi substancjami, prowadzący mówi, że jeśli dzieci zauważą miejsce z takimi rzeczami to należy obejść to miejsce, aby uniknąć wdepnięcia w rozlane lub rozsypane substancje oraz opowiedzieć o tym znalezisku osobie dorosłej, która jest w pobliżu i wskazać to miejsce. Prowadzący jeszcze raz prezentuje dzieciom plansze przedstawiające oznaczenia substancji niebezpiecznych, aby zwracały na takie oznaczenia szczególną uwagę i zachowały ostrożność.

3. Zakończenie [5min.]

Prowadzący jeszcze raz przypomina zasady bezpiecznego zachowania się i sposoby postępowania w przypadku zetknięcia się z różnymi substancjami i nieznanymi przedmiotami.

Do zajęć można wykorzystać fragmenty filmu edukacyjnego „**Uważaj niebezpieczeństwo**” temat: **Niebezpieczny skarb** (w treści – niewybuchy, chemikalia, nieznaną substancję, lekarstwa). Wydany przez: Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu [Biuro Promocji i Informacji] i Telewizję Polską S.A., Warszawa 2003.

Czas trwania fragmentu – około 10 min.

Temat: Mój zwierzak

CEL: Przekazanie informacji na temat właściwego zachowania dziecka w stosunku do własnego zwierzęcia.

WIEK ODBIORCÓW: 4-6 lat

CZAS: 35min.

METODY: mini prelekcja, rozmowa kierowana, prezentacja rysunków, zdjęć przyniesionych przez dzieci

POMOCE: papier oraz kredki, zdjęcia, rysunki zwierząt przyniesione przez dzieci

Prowadzący kilka dni lub jeden dzień przed planowanymi zajęciami prosi dzieci o przyniesienie fotografii lub rysunków swoich zwierzątek – tych, które mają w domu lub wymarzonych zwierzątek – takich, jakie chciałyby mieć – prowadzący określa dokładny termin przyniesienia przez dzieci materiałów.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [10min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć;
- prowadzący pyta dzieci: *Jakie zwierzęta można mieć w domu?, Jakie zwierzęta dzieci mają, albo chciałyby mieć?* – dzieci wymieniają jakie zwierzątka mają w domu, albo jakie chciałyby mieć – przedstawiają fotografie lub rysunki, które przyniosły;
- przedstawienie tematu zajęć (prowadzący informuje dzieci, że podczas zajęć będą rozmawiać o właściwych zachowaniach w stosunku do własnego zwierzęcia);

2. Przekazanie informacji na temat stosownych zachowań wobec zwierząt domowych [10min.]

- 👉 **Moje zwierzątko jest, moim przyjacielem** (prowadzący informuje dzieci, że własnemu zwierzęciu mogą ufać, bo wiedzą jak się zachowuje, w co lubi się bawić, spędzają z nim czas na co dzień, więc i zwierzątko je zna, i zwykle potrafią przewidzieć jego reakcje).
- 👉 **Każde zwierzę podobnie jak człowiek odczuwa ból, strach, głód** (prowadzący informuje dzieci, że zwierzęta odczuwają ból, kiedy ciągnie się je za sierść, ogon, ucho, nogę; odczuwają strach, kiedy ktoś na nie krzyczy, wykonuje gwałtowne ruchy w ich obecności; odczuwają głód, kiedy zapomina się je nakarmić (zwrócenie uwagi, że zwierzęta są karmione przez dorosłych). W takich sytuacjach nawet zwierzę – przyjaciel może zachowywać się agresywnie i zaatakować).
- 👉 **Zabawa z moim przyjacielem musi być przyjemna także dla niego** (prowadzący informuje dzieci, że podczas zabawy muszą obserwować zachowanie zwierzęcia i oceniać czy zwierze ma ochotę na dalszą zabawę, czy należy zabawę przerwać – zbyt długa zabawa ze zwierzęciem może go zmęczyć i rozdrażnić).
- 👉 **Dbam o swojego zwierzaka** (prowadzący informuje dzieci, że różne zwierzęta mają różne potrzeby i należy to brać pod uwagę – jednak każde zwierze musi być nakarmione, zapewniamy mu przestrzeń do życia (miejsce do spania, przebywania), umożliwiamy zaspakajanie jego potrzeb np. wychodzenie na spacer z psem).

3. Podsumowanie [15min.]

- prowadzący sprawdza co dzieci zapamiętały na temat stosownych zachowań wobec zwierząt domowych;
- prowadzący rozdaje dzieciom kartki papieru oraz kredki i prosi o narysowanie własnej ilustracji do omawianych zasad;
- podziękowanie dzieciom za aktywny udział w zajęciach.

Proponowana zabawa

CEL: zabawa ruchowa, pobudzenie wyobraźni dzieci.

PRZEBIEG:

Nauczyciel uczy dzieci piosenki – śpiewając na dowolną melodię

Małe dziecko jest niebieską papużką

Małe dziecko jest niebieską papużką

Małe dziecko jest niebieską papużką

Leci, leci, leci w dal – dzieci powtarzają tekst piosenki, a w ostatnim zwrocie pokazują jak latają ptaki.

Małe dziecko jest żółtą kaczuszką

Małe dziecko jest żółtą kaczuszką

Małe dziecko jest żółtą kaczuszką

Kwacze, kwacze, kwa, kwa, kwa – dzieci naśladują kaczki

Małe dziecko jest puszystym kotkiem

Małe dziecko jest puszystym kotkiem

Małe dziecko jest puszystym kotkiem

Miauczy, miauczy miauu, miauu, miauu – dzieci naśladują koty – miauczac i chodząc lub przęząc się jak koty

Małe dziecko jest wesołym pieskiem

Małe dziecko jest wesołym pieskiem

Małe dziecko jest wesołym pieskiem

Szczeka sobie chał, chał, chał - dzieci naśladują psy – szczekając i biegając jak psy.

Małe dziecko jest skaczącym króliczkiem

Małe dziecko jest skaczącym króliczkiem

Małe dziecko jest skaczącym króliczkiem

Kica, kica kic, kic, kic – dzieci skacząc naśladują króliki

Małe dziecko jest łaciatą krową

Małe dziecko jest łaciatą krową

Małe dziecko jest łaciatą krową

Głośno ryczy mmmmmmmuuuuuuuuuuuuuu – dzieci naśladują ryczenie krowy

Zwierzątka wymienione w piosence można dopasować do tych, których wizerunki przyniosły z domu dzieci, zamiast „Małe dziecko” można wstawić inny zwrot lub imię dziecka.

Temat: Zachowanie wobec obcych zwierząt

CEL: Przekazanie informacji na temat właściwego zachowania dziecka w stosunku do zwierząt, których nie zna.

WIEK ODBIORCÓW: 4-6 lat

CZAS: 40min.

METODY: mini prelekcja, rozmowa kierowana, plansza (rys. nr 8, 12)

POMOCE: plansze, papier, kredki lub farbki i pędzelki

Zajęcia należy przeprowadzić po zajęciach na temat „**MÓJ ZWIERZAK**”.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [5 min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć
- podanie tematu i celu zajęć

Prowadzący pyta dzieci: *Jakie zwierzęta są znane dzieciom?*

Podsumowując wypowiedzi dzieci prowadzący mówi, że zajęcia będą dotyczyły zwierząt, których dzieci nie znają i zachowań względem nich. Prowadzący omawia pojęcie zwierzęcia obcego mówiąc dzieciom, że te zwierzęta, które dzieci mają w domu są ich przyjaciółmi (zajęcia pt. „Mój Zwierzak”), natomiast wszystkie pozostałe to zwierzęta obce. Prowadzący zadaje pytania: *Kiedy obce zwierzątko może być dla was niebezpieczne?, Czy jakieś wasze zachowanie może je zdenerwować?, Czy można zaczepiać zwierzęta – dotykać głaskać, przytulać? Czy możemy rozpoznać czy zwierzątko jest zdrowe?*

2. Zachowanie wobec obcych zwierząt na podwórku [5min.]

Prowadzący pyta dzieci: *Jakie obce zwierzęta można spotkać na podwórku?* – dzieci odpowiadają, prowadzący podsumowując wypowiedzi dzieci mówiąc, że najczęściej na podwórku można spotkać obcego psa albo kota:

- 👉 **Bawię się z daleka od obcego zwierzęcia** (prowadzący mówi dzieciom, że trudno nam przewidzieć jak zachowa się obce zwierzę, czy jest zdrowe czy też chore, co go drażni, dlatego dotykanie, głaskanie, karmienie może się skończyć atakiem ze strony zwierzęcia – nawet, kiedy jest pod opieką swojego właściciela).

3. Zachowanie wobec zwierząt w ZOO [5min.]

Prowadzący pyta dzieci: *Jakie obce zwierzęta można spotkać w ZOO?* – dzieci odpowiadają, po wysłuchaniu odpowiedzi prowadzący podaje zasady bezpiecznego zwiedzania ZOO:

- 👉 **Do ZOO idę zawsze z osobą dorosłą i cały czas zostaję pod jej opieką** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że dorosły zawsze nam pomoże).

- 👉 **Zachowuję bezpieczną odległość od klatki ze zwierzęciem** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że w ZOO są wyznaczone miejsca do zwiedzania i oglądania zwierząt; ich przekraczanie może skończyć się atakiem za strony zwierząt).
- 👉 **Zwierzęta w Ogrodzie Zoologicznym karmią jedynie pracownicy ZOO** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że zwierzęta w ZOO jedzą specjalne posiłki w określonym czasie – tylko pracownicy ZOO wiedzą, co jedzą zwierzęta i kiedy).

4. Zachowanie wobec zwierząt na wsi [5min.]

Prowadzący pyta dzieci: *Jakie zwierzęta można spotkać na wsi?* – dzieci odpowiadają, po wysłuchaniu odpowiedzi dzieci prowadzący podaje zasady bezpiecznego zachowania się w relacjach ze zwierzętami na wsi:

- 👉 **Do pomieszczeń, w których przebywają zwierzęta wchodzi tylko z osoba dorosłą** (prowadzący prezentuje zdjęcia typowych zwierząt domowych: pies, krowa, koń, świnia, koza, baran, gęś, kaczka, kura, indyk, a następnie zadaje pytanie dlaczego należy stosować się do tej zasady; podsumowując wypowiedzi dzieci prowadzący podkreśla, że zwierzęta choć są potrzebne człowiekowi to mogą być niebezpieczne, dlatego powinniśmy zachować szczególną ostrożność).

5. Zachowanie wobec zwierząt podczas wycieczki [5min.]

Prowadzący zadaje pytanie: *Jakie zwierzęta można spotkać podczas wycieczki do lasu, w góry, nad wodę?* – dzieci odpowiadają, po wysłuchaniu odpowiedzi dzieci prowadzący podaje zasady bezpiecznego zachowania w relacjach ze zwierzętami spotkanymi na wycieczce:

- 👉 **Na wycieczkę wybieram się zawsze pod opieką osoby dorosłej** (prowadzący pyta dzieci dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że gdy na wycieczce spotkamy jakieś zwierze to dorosły będzie wiedział jak się zachować w takiej sytuacji).
- 👉 **Unikam bliskich kontaktów z napotkanymi podczas wycieczki zwierzętami** (prowadzący pyta, dlaczego należy unikać bliskich kontaktów ze zwierzętami, podsumowując mówi, że dzikie zwierzęta mogą być groźne, a jeśli są łagodne i nie uciekają przed człowiekiem to prawdopodobnie są chore na wściekliznę).

6. Podsumowanie [15 min.]

- prowadzący sprawdza co dzieci zapamiętały z omawianych zasad dotyczących zachowania w relacjach z obcymi zwierzętami;
- prowadzący dzieli dzieci na 4 grupy i prosi dzieci z pierwszej grupy o namalowanie zwierzęcia, które można spotkać na podwórku, druga grupa maluje zwierzątko, które możemy spotkać w ZOO, trzecia grupa maluje zwierzę, które można spotkać na wsi, czwarta grupa maluje zwierzątko, które można spotkać na wycieczce;
- podziękowanie dzieciom za aktywny udział w zajęciach.

Propozycja zabawy:

CEL: zabawa ruchowa, pobudzenie wyobraźni dzieci.

PRZEBIEG

Prowadzący czyta wierszyk i prosi dzieci by naśladowały wymienione w nim zwierzęta:

Skaczemy jak zajączki

Biegamy jak pieski

Chodzimy jak słonie

Skaczemy jak żabki

Pływamy jak rybki

Fruwamy jak ptaszki

A teraz siadamy i się nie ruszmy.

LATO

Temat: Uwaga na słońce

CEL: Przekazanie dzieciom informacji na temat bezpiecznego przebywania na dworze podczas upałów.

WIEK ODBIORCÓW: 4 – 6 lat

CZAS: 30min.

METODY: mini prelekcja, rozmowa kierowana, prezentacja plansz, odgadywanie zagadek

POMOCE: plansze (rys. nr 9, 10), kolorowanki, zagadki

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [5min.]

- ustalenie zasad obowiązujących na zajęciach
- przedstawienie tematu i celu zajęć

Prowadzący mówi dzieciom, że zada im zagadkę (do wyboru 1 lub 2) a jeśli ją odgadną to dowiedzą się, o czym będą zajęcia.

„Widzicie je we dnie,
lecz nie ma go w nocy.
Zimą grzeje słabo,
Latem z całej mocy.”

„Wygląda jak piłka,
którą się bawicie.
Ciepłem swym i światłem,
daje Ziemi życie”

Słońce

Po odgadnięciu zagadki, prowadzący informuje dzieci, że podczas zajęć porozmawiają o słońcu i wspólnie ustalą zasady bezpiecznego przebywania na słońcu.

2. Rozmowa o słońcu [10min.]

Prowadzący zadaje dzieciom pytania na temat słońca: *Czy słońce jest potrzebne? Dlaczego jest potrzebne? Czy dzieci lubią przebywać na słońcu? Czy słońce tak samo mocno świeci w lecie i w zimie?*

Prowadzący podsumowuje wypowiedzi dzieci mówiąc, że słońce jest bardzo potrzebne ludziom, zwierzętom, roślinom. Daje ciepło i światło. Dzięki słońcu dojrzewają owoce, kwitną kwiaty, ludzie są weselsi, częściej się uśmiechają. Latem słońce świeci mocniej, jest wyższa temperatura a to oznacza, że musimy być ostrożni i przestrzegać zasad bezpiecznego przebywania na słońcu.

3. Zasady bezpiecznego przebywania na słońcu [10min.]

Prowadzący omawia poszczególne zasady za pomocą plansz i z aktywnym udziałem dzieci:

- 👉 **Przebywając na słońcu zawsze noszę kapelusz, czapkę, chustkę, okulary przeciwsłoneczne** (prowadzący może zadać pytanie, dlaczego trzeba się tak ubrać podsumowując wypowiedzi dzieci prowadzący podkreśla, że właściwe nakrycie głowy chroni głowę przed przegrzaniem).
- 👉 **Przed wyjściem na słońce smaruję się kremem ochronnym** (prowadzący informuje dzieci, że tą czynność powinni wykonać dorośli oraz podkreśla, że jest to bardzo dobra ochrona przed oparzeniami słonecznymi).
- 👉 **Staram się przebywać jak najkrócej na słońcu, miejsca do zabawy szukam w cieniu** (prowadzący może zadać pytanie dzieciom, dlaczego tak winny się zachować, podsumowując wypowiedzi dzieci prowadzący informuje, że takie postępowanie pozwala unikać przegrzania organizmu).
- 👉 **Gdy jest gorąco dużo piję wody, soku** (prowadzący informuje dzieci, że na powietrzu latem (a zwłaszcza na słońcu) organizm poci się i potrzebuję wtedy więcej płynów, żeby człowiek mógł dobrze się czuć i żeby nic złego mu się nie stało).
- 👉 **Gdy źle się poczuję (boli głowa, brzuch) natychmiast mówię o tym swojemu opiekunowi** (prowadzący informuje dzieci, że zawsze, kiedy źle się czują powinny jak najszybciej powiedzieć o tym opiekunowi, gdyż jest on po to, żeby im pomóc).

4. Podsumowanie [5min.]

- prowadzący podsumowuje zajęcia powtarzając zasady bezpiecznego przebywania na słońcu;
- prowadzący rozdaje dzieciom kolorowanki obrazujące omawiane zasady lub daje kartki papieru i zachęca do samodzielnego rysowania na temat poznanych zasad;
- dziękuje dzieciom za udział w zajęciach.

Temat: Bezpieczna zabawa latem w mieście

CEL: Poinformowanie dzieci o zagrożeniach mogących pojawić się podczas zabawy na podwórku i omówienie bezpiecznych sposobów zachowania.

WIEK ODBIORCÓW: 4-6lat

CZAS: 28-30min.

METODY: rozmowa kierowana, prezentacja plansz, mini prelekcja, sprawdzanie wiedzy

POMOCE: plansze (np. zdjęcia lub rysunki placu zabaw), kolorowanki

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [5min.]

- ustalenie zasad obowiązujących na zajęciach
- przedstawienie celu i tematu zajęć

Prowadzący zadaje dzieciom pytania: *Gdzie dzieci bawią się w mieście? W co można się bawić? Czy zawsze czują się bezpiecznie podczas takich zabaw?*

Prowadzący podsumowując wypowiedzi dzieci informuje je, że tematem zajęć będzie bezpieczeństwo podczas zabaw na podwórku

2. Zasady bezpiecznej zabawy na podwórku [15min.]

Prowadzący za pomocą planszy i z aktywnym udziałem dzieci omawia zasady bezpiecznych zabaw na podwórku:

- 👉 **Bawię się zawsze pod opieką osoby dorosłej** (prowadzący zadaje pytanie, dlaczego jest taka zasada a podsumowując wypowiedzi dzieci informuje, że dorosły jest po to, żeby je chronić i zawsze mogą się zwrócić do niego o pomoc).
- 👉 **Unikam miejsc, których nie znam** – na przykład teren budowy, śmietniki, zaułki, piwnice (prowadzący zadaje pytanie dzieciom, dlaczego jest taka zasada, podsumowując ich wypowiedzi informuje, że w miejsca nieznane, jeśli chcą je poznać, powinny iść pod opieką osoby dorosłej, samodzielna wycieczka może być niebezpieczna, gdyż nie wiemy, co tam się znajduje).
- 👉 **Bawię się z daleka od jezdni, ulicy, chodnika** (prowadzący zadaje pytanie dlaczego należy stosować się do tej zasady, podsumowując odpowiedzi dzieci prowadzący podkreśla, że zabawa blisko lub na ulicy czy jezdni, chodniku grozi wypadkiem, prowadzący może zadać pytanie dzieciom gdzie powinny się bawić, prowadzący zwraca uwagę, że miejsca przeznaczone do zabawy to: boisko, podwórko, plac zabaw, park).
- 👉 **Podczas zabaw jestem ostrożny, uważam na drabinkach, huśtawkach, zjeżdżalniach, karuzelach** (prowadzący zadaje pytanie, dlaczego należy zachowywać ostrożność podczas zabaw, podsumowując odpowiedzi dzieci prowadzący podkreśla, że zabawy powinny się odbywać pod opieką osoby dorosłej, trzeba być ostrożnym, aby nie zrobić sobie krzywdy).
- 👉 **Omijam z daleka miejsca oznaczone znakami informującymi o zagrożeniu** (prowadzący pokazuje dzieciom plansze z poszczególnymi znakami i omawia je, znaki typu: uwaga prąd, teren budowy, uwaga trutka na szczury).

👉 **Unikam kontaktu ze zwierzętami, które spotykam na podwórku** (prowadzący zadaje pytanie, dlaczego stosuje się tę zasadę, podsumowując wypowiedzi dzieci zwraca uwagę, iż obce zwierzęta typu: kot, pies, wiewiórka, szczur mogą być niebezpieczne, ugryźć, przenosić choroby, tu prowadzący prezentuje zdjęcia zwierząt).

3. Podsumowanie [8min.]

- prowadzący sprawdza wiedzę dzieci wyniesioną z zajęć, zadaje pytanie: *Co zapamiętaliście z zajęć?* (tu prowadzący jeszcze raz prezentuje planszę, porządkuje i utrwala wiedzę dzieci powtarzając zasady bezpiecznej zabawy na podwórku);
- prowadzący dziękuje za uwagę, rozdaje dzieciom do pokolorowania rysunek prezentowany w czasie zajęć.

Temat: Bądź bezpieczny podczas pobytu na wsi

CEL: Poinformowanie dzieci o zagrożeniach mogących pojawić się podczas zabaw na wsi i omówienie bezpiecznych sposobów zachowania.

WIEK ODBIORCÓW: 4-6lat

CZAS: 25min.

METODY: rozmowa kierowana, prezentacja plansz, sprawdzanie wiedzy dzieci

POMOCE: plansze (rys. nr 11, 12), kolorowanki

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [5min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć;
- przedstawienie tematu i celu zajęć;

Prowadzący zadaje pytania: *Jak dzieci spędzają czas na wsi? Gdzie się bawią? Czy zawsze czują bezpiecznie podczas takich zabaw?*

Prowadzący podsumowuje wypowiedzi dzieci, podkreśla te, które będą wykorzystywane w dalszej części zajęć. Prowadzący informuje dzieci, że tematem zajęć będą bezpieczne zachowania podczas pobytu na wsi.

2. Zasady bezpiecznego zachowania podczas pobytu na wsi [15min.]

Prowadzący przy pomocy plansz i z aktywnym udziałem dzieci omawia zasady bezpiecznego zachowania na wsi:

- 👉 **Bawię się pod opieką osoby dorosłej** (tu prowadzący zadaje pytanie, dlaczego jest taka zasada, podsumowując wypowiedzi dzieci informuje, że dorosły jest po to, żeby je chronić, zawsze mogą się zwrócić do niego o pomoc).
- 👉 **Unikam miejsc, których nie znam** (prowadzący zwraca uwagę na konkretne miejsca: studnia, piwnica, garaż, szopa, komórka, stodoła, obora, pyta dzieci, dlaczego jest to ważne, podsumowując ich wypowiedzi informuje, że w miejsca nieznane, jeśli chcą je poznać powinny iść pod opieką osoby dorosłej, samodzielna wycieczka może być niebezpieczna, gdyż nie wiemy, co tam się znajduje).
- 👉 **Omijam z daleka maszyny i urządzenia rolnicze** (prowadzący prezentuje rysunek urządzeń, narzędzi rolniczych (kosa, widły, traktor, studnia), zadaje pytanie dlaczego należy stosować się do takiej zasady, podsumowując wypowiedzi dzieci prowadzący zwraca uwagę, że urządzenia, maszyny i narzędzia rolnicze mogą być dla człowieka niebezpieczne i dzieci mogą je oglądać tylko pod opieką dorosłych).
- 👉 **Zawsze chodzę w bucikach** (prowadzący zadaje pytanie dzieciom, dlaczego powinny przestrzegać tej zasady i informuje je, że w butach jest się bezpieczniejszym, chronimy w ten sposób stopy przed skaleczeniem).
- 👉 **Jem tylko czyste owoce i warzywa** (prowadzący zadaje pytanie dzieciom, podsumowując podkreśla, że mycie rąk i pokarmu przed jedzeniem zapobiega chorobom).

👉 **Do pomieszczeń, w których przebywają zwierzęta wchodzi tylko z osoba dorosłą** (prowadzący zadaje pytanie, dlaczego należy stosować się do takiej zasady, podsumowując wypowiedzi dzieci prowadzący podkreśla, że zwierzęta, choć potrzebne człowiekowi mogą być niebezpieczne).

3. Podsumowanie [5min.]

- prowadzący sprawdza wiedzę dzieci wyniesioną z zajęć, zadaje pytania, co dzieci zapamiętały z zajęć (tu jeszcze raz może nastąpić prezentacja plansz w celu uporządkowania i utrwalenia wiedzy);
- prowadzący dziękuje za uwagę, rozdaje dzieciom do pokolorowania rysunek prezentowany w czasie zajęć.

Temat: Na wycieczce nad wodą

CEL: Przekazanie informacji na temat bezpiecznych zachowań nad wodą latem.

WIEK ODBIORCÓW: 4-6 lat

CZAS: 30 min.

METODY: mini prelekcja, rozmowa kierowana, sprawdzanie wiedzy dzieci za pomocą pytań, prezentacja plansz

POMOCE: plansze (rys. 9, 10, 13, 14), kolorowanki, kartki papieru, farby

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [7min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć
- przedstawienie tematu zajęć

Prowadzący pyta dzieci: *Gdzie najczęściej spędzamy wakacje?* – dzieci udzielają różnych odpowiedzi, pojawiają się wśród nich: nad morzem, rzeką, jeziorem i inne. Prowadzący zwraca szczególną uwagę na wypowiedzi związane ze spędzaniem wakacji nad wodą i informuje dzieci, że na tych zajęciach dowiedzą się jak należy się zachowywać, aby nad wodą było bezpiecznie.

2. Omówienie zasad bezpiecznego zachowania się nad wodą [15min.]

Prowadzący przy pomocy plansz oraz przy aktywnym udziale dzieci przedstawia zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą:

- 👉 **Nad wodę idę zawsze pod opieką osoby dorosłej** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując ich odpowiedzi mówi, że dziecko jest bezpieczne, kiedy mama albo tata opiekują się nim i dbają o nie, poza tym osoba dorosła ma obowiązek opiekowania się dzieckiem; istnieje zakaz samodzielnego przebywania na kąpieliskach dzieci do 7 roku życia).
- 👉 **Jem i piję na brzegu** (prowadzący pyta dzieci, czy ktoś z nich wie dlaczego należy pić i jeść na brzegu, podsumowując ich odpowiedzi mówi, że jeśliby dziecko jadło w wodzie to pokarm mógłby wpaść do wody a w sytuacji zakrztuszenia trudniej jest dziecku pomóc, gdy jest w wodzie).
- 👉 **Po śniadaniu czy obiedzie muszę odczekać godzinę zanim wejdę do wody** (prowadzący mówi, że po jedzeniu zawsze trzeba chwilę odpocząć, a jeśli zaraz po jedzeniu jesteśmy w wodzie to szybko się męczymy, trudniej nam się bawić).
- 👉 **Do wody wchodzę pod opieką osoby dorosłej** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że z osobą dorosłą dziecko będzie w wodzie bezpieczne).
- 👉 **Do wody wchodzę powoli** (prowadzący mówi dzieciom, że do wody należy wchodzić powoli, ponieważ woda jest chłodna a ciało gorące i musimy się przyzwyczaić się do temperatury wody).

- 👉 **Bawię się na płytkiej wodze, blisko brzegu** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że jeśli jesteśmy blisko brzegu i na płytkiej wodzie to jesteśmy bezpieczni).
- 👉 **Pływam z kołem ratunkowym, dmuchanymi skrzydełkami, rękawkami, które pomogą mi się utrzymać na wodzie** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że kiedy mamy np. nadmuchiwane koło nasza zabawa jest bezpieczniejsza i zawsze jesteśmy na powierzchni wody).
- 👉 **Wypluwając na wodę łódką, kajakiem, pontonem zawsze zakładam kapok (kamizelkę ratunkową)** (prowadzący pyta dzieci: Co to jest kapok? Po co ją należy zakładać?, podsumowując wypowiedzi dzieci mówi że kapok to inaczej kamizelka ratunkowa, która jest niezbędna abyśmy mogli unosić się na wodzie, jeśli łódka się przewróci).

3. Podsumowanie [8 min.]:

- prowadzący sprawdza co dzieci zapamiętały z omawianych zasad dotyczących zachowania nad wodą, podsumowuje wypowiedzi hasłami-zasadami z poprzedniej części scenariusza;
- prowadzący rozdaje dzieciom obrazki do kolorowania wykorzystywane do omawiania zasad;
- podziękowanie dzieciom za aktywny udział w zajęciach.

Proponowana zabawa:

CEL: Przećwiczenie prawidłowego wchodzenia do wody

PRZEBIEG:

Dzieci kolorują kartki papieru na niebiesko (można poprosić aby na całej kartce namalowały wodę). Kartki będą symbolizowały wodę w jeziorze (rzece, morzu). Gdy kartki są już gotowe, należy rozłożyć je na przykład na środku sali – jedna obok drugiej tworząc „brzeg” jeziora (rzeki, morza). Wszystkie dzieci ustawiają się na „plaży”, na sygnał prowadzącego wchodzą do wody w taki sposób, jak było to omawiane na zajęciach (powoli, udając, że ochlapują się wodą, wchodzą do wody i pozostają blisko brzegu).

Temat: Na wycieczce w lesie

CEL: Przekazanie informacji na temat właściwego zachowania w lesie, zapewnienia sobie bezpieczeństwa i odpowiedniego obcowania z przyrodą.

WIEK ODBIORCÓW: 4-6 lat

CZAS: 28-30min.

METODY: mini prelekcja, rozmowa kierowana, sprawdzanie wiedzy dzieci poprzez zadawanie zagadek oraz pytań, prezentacja plansz

POMOCE: plansze (rys. nr 15, 16, 17), kolorowanki, zagadka, wiersze o zwierzętach (na przykład Jana Brzechwy)

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [5min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć
- podanie tematu zajęć

Prowadzący mówi dzieciom, że zada im zagadkę i jeśli ją odgadną, to dowiedzą się, czego dotyczyły będą zajęcia:

Na prawo drzewo
i drzewo na lewo!
Tak dokoła przez cały czas,
bo to jest po prostu ogromny....

Dzieci zgadują, że odpowiedzią jest **las**. Prowadzący mówi, że na zajęciach będą rozmawiać na temat właściwego zachowania w czasie wycieczki do lasu.

2. Omówienie zasad bezpiecznego pobytu w lesie [15min.]

Prowadzący przy pomocy plansz i zdjęć oraz przy aktywnym udziale dzieci przedstawia zasady bezpiecznego pobytu w lesie:

- 👉 **Po lesie chodzę zawsze pod opieką osoby dorosłej** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że w lesie bardzo łatwo jest się zgubić, dlatego do lasu wybieram się z kimś dorosłym).
- 👉 **Gdy zgubię się w lesie przytulam się do najbliższego drzewa** (prowadzący mówi dzieciom, że gdy się zorientują, że się zgubiły muszą pozostać w tym miejscu, w którym właśnie są zamiast biegać, czy chodzić po lesie i szukać drogi, najlepiej przytulić się wtedy do najbliższego drzewa i czekać na pomoc, jeżeli ktoś przechodzi należy poprosić o pomoc; prowadzący może przypomnieć dzieciom zajęcia „Zgubiłem się”, gdzie uczyły się jak prosić o pomoc w sytuacji zgubienia – „Nazywam się... imię i nazwisko. Zgubiłem się. Proszę o pomoc.”; jeżeli zajęcia „Zgubiłem się” nie zostały jeszcze przeprowadzone, należy nauczyć dzieci formułki: „Nazywam się... imię i nazwisko. Zgubiłem się. Proszę o pomoc.”).

- 👉 **Chodzę powoli i ostrożnie, patrząc pod nogi** (prowadzący pyta dzieci czy wiedzą, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że w lesie bardzo łatwo jest się np. przewrócić, można wpaść do jakiejś dziury w ziemi, potknąć się o wystający korzeń drzewa).
- 👉 **Unikam bliskich kontaktów z „mieszkańcami lasu”** (prowadzący pyta dzieci, kim są leśni mieszkańcy i dlaczego należy unikać bliskich kontaktów z nimi, podsumowując mówi, że dzikie zwierzęta leśne mogą być groźne, a jeśli są łagodne i nie uciekają przed człowiekiem to prawdopodobnie są chore na wściekliznę).
- 👉 **Zachowuję ciszę żeby nie przeszkadzać „leśnym mieszkańcom”** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że las to miejsce, gdzie mieszkają zwierzęta i nie należy im przeszkadzać).
- 👉 **Owoce leśne i grzyby mogę tylko oglądać** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że wiele owoców leśnych i grzybów może być trujących i nawet dotknięcie ich może być szkodliwe).
- 👉 **Śmieci, papierki, resztki jedzenia zabieram ze sobą i wyrzucam do kosza na śmieci** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego należy zabierać ze sobą śmieci, papierki czy resztki jedzenia, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że jeśli wyrzucamy w lesie śmieci las pozostaje brudny i źle się w nim wypoczywa, a śmieci przeszkadzają mieszkańcom lasu, dlatego ważne jest by zabierać śmieci ze sobą i wrzucać do kosza).

3. Podsumowanie [8min.]

- prowadzący sprawdza co dzieci zapamiętały z omawianych zasad dotyczących zachowania w lesie, podsumowuje wypowiedzi hasłami-zasadami z poprzedniej części scenariusza;
- prowadzący rozdaje dzieciom obrazki do kolorowania wykorzystywane do omawiania zasad;
- podziękowanie dzieciom za aktywny udział w zajęciach.

Do tego tematu można wykorzystać wierszyki na przykład Jana Brzechwy:
Wilk „Powie ci w słowach kilku, Co myślę o tym wilku: Gdyby nie był na obrazku, Zaraz by cię zjadł głuptasku”,
Dzik „Dzik jest dziki, dzik jest zły, Dzik ma bardzo ostre kły. Kto zobaczy w lesie dzika, ten na drzewo szybko zmyka”.

Temat: Na wycieczce w górach latem

CEL: Przekazanie informacji na temat właściwego zachowania w górach, zapewnienia sobie bezpieczeństwa i odpowiedniego obcowania z przyrodą.

WIEK ODBIORCÓW: 4-6 lat

CZAS: 30min.

METODY: mini prelekcja, rozmowa kierowana, sprawdzanie wiedzy dzieci, prezentacja plansz

POMOCE: plansze (nr 15, 16, 17), kolorowanki

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [7min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć
- przedstawienie tematu zajęć

Prowadzący pyta dzieci: *Kto z was był w górach? Jak wyglądają góry? Co robi się w górach?* Podsumowując wypowiedzi dzieci prowadzący informuje je, że te zajęcia będą dotyczyły bezpiecznego poruszania się po górach.

2. Omówienie zasad bezpiecznego poruszania się po górach [15min.]

Prowadzący przy pomocy plansz i zdjęć oraz przy aktywnym udziale dzieci przedstawia zasady bezpiecznego poruszania się po górach:

- 👉 **Po górach chodzę zawsze pod opieką osoby dorosłej** (*prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że w góry mogą być niebezpieczne, łatwo jest się zgubić, dlatego należy iść tam z kimś dorosłym*).
- 👉 **Gdy zgubię się w górach pozostaję w tym miejscu, w którym zauważyłem, że nie ma ze mną osoby dorosłej, z którą szedłem** (*prowadzący mówi dzieciom, że gdy się zorientują, że się zgubiły muszą zostać w tym miejscu, w którym właśnie są zamiast biegać, czy chodzić po górach, szukając opiekuna lub drogi powrotnej; najlepiej poprosić przechodzących turystów o pomoc; prowadzący przypomina dzieciom zajęcia „Zgubiłem się”, gdzie uczyły się jak prosić o pomoc w sytuacji zgubienia – „Nazywam się... imię i nazwisko. Zgubiłem się. Proszę o pomoc.” Jeżeli zajęcia „Zgubiłem się” nie zostały jeszcze przeprowadzone, należy powtórzyć z każdym dzieckiem formułkę: „Nazywam się... imię i nazwisko. Zgubiłem się. Proszę o pomoc.”*).
- 👉 **Chodzę powoli i ostrożnie, patrząc pod nogi** (*prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że w górach bardzo łatwo jest się na przykład przewrócić, potknąć się o kamień*).
- 👉 **Chodzę zawsze po wyznaczonych szlakach** (*prowadzący informuje dzieci, że droga w górach jest oznaczona specjalnymi znakami namalowanymi na drzewach, kamieniach lub specjalnych drogowskazach i nazywa się szlakiem górskim; idąc szlakiem zawsze można trafić do celu, a schodząc z niego łatwo się zgubić*).
- 👉 **Unikam bliskich kontaktów z „mieszkańcami gór”** (*prowadzący pyta dzieci: Kim są mieszkańcy gór? – jakie zwierzęta można tam spotkać (niedźwiedź, wiewiórka, lis, kozica, wilk) i dlaczego należy unikać bliskich kontaktów z nimi, podsumowując mówi,*

że dzikie zwierzęta górskie mogą być groźne, a jeśli są łagodne i nie uciekają przed człowiekiem to prawdopodobnie są chore na wściekliznę).

- 👉 **Zachowuję ciszę żeby nie przeszkadzać „mieszkańcom gór”** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że góry to miejsce, gdzie mieszkają zwierzęta i nie należy im przeszkadzać).
- 👉 **Owoce leśne i grzyby mogę tylko oglądać** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że wiele owoców leśnych i grzybów może być trujących i nawet dotknięcie ich może być szkodliwe).
- 👉 **Rośliny i górskie kwiaty są pod ochroną – mogę je tylko oglądać** (prowadzący pyta dzieci: Co to znaczy, że rośliny i kwiaty w górach są pod ochroną? Dlaczego możemy je tylko oglądać? A czy możemy je zrywać? Podsumowując wypowiedzi dzieci, prowadzący mówi, że rośliny, które są pod ochroną są rzadko spotykane i zrywanie ich jest zabronione).
- 👉 **Śmieci, papierki, resztki jedzenia zabieram ze sobą i wyrzucam do kosza na śmieci** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że jeśli wyrzucamy w górach śmieci to ścieżki (szlaki) pozostają brudne i nieprzyjemnie się w tam wycieczka i spaceruje, dlatego ważne jest by zabierać śmieci ze sobą i wrzucać do kosza).

3.Podsumowanie [8min.]

- prowadzący sprawdza co dzieci zapamiętały z omawianych zasad dotyczących zachowania w górach, podsumowuje wypowiedzi hasłami-zasadami z poprzedniej części scenariusza;
- prowadzący rozdaje dzieciom obrazki do kolorowania wykorzystywane do omawiania zasad lub prosi dzieci o zilustrowanie omawianych zasad;
- podziękowanie dzieciom za aktywny udział w zajęciach.

Jeżeli wcześniej prowadzone były zajęcia ze scenariusza „**NA WYCIECZCE W LESIE**” prowadzący pyta dzieci czy pamiętają, w jakim innym miejscu obowiązują podobne zasady zachowania; dzieci odpowiadają, a jeśli nie pamiętają, prowadzący podpowiada, że chodzi o zachowanie w lesie; jeśli zajęcia nie były przeprowadzone można też zapytać jak się dzieciom wydaje, gdzie powinny się zachowywać w podobny sposób.

JESIEN

Temat: Silny wiatr

CEL: Przekazanie informacji na temat niebezpieczeństw związanych z silnym wiatrem i właściwych zachowań w tej sytuacji.

WIEK ODBIORCÓW: 4-6 lat

CZAS: 35min.

METODY: mini prelekcja, rozmowa kierowana, sprawdzanie wiedzy dzieci, prezentacja plansz, zabawa ruchowa

POMOCE: plansze (rys. 18, 19), kartki papieru do zabawy, kolorowanki

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [3min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć;
- przedstawienie celu i tematu zajęć.

2. Omówienie zjawiska silnego wiatru, wichury [10min.]

Prowadzący przy aktywnym udziale dzieci omawia zjawiska silnego wiatru, wichury zadając dzieciom pytania: *Czy wiatr wieje zawsze tak samo mocno?, Jak wygląda świat, kiedy wieje silny wiatr?, Co się dzieje wówczas na zewnątrz?, Co może się zdarzyć w domu, gdy wieje silny wiatr i mamy otwarte okno lub drzwi?*

Prowadzący podsumowuje odpowiedzi dzieci mówi, że wiatr bywa łagodny i orzeźwiający, zwłaszcza w czasie wysokiej temperatury powietrza; czasem jest mocniejszy i potrafi przesunąć po chodniku czy ulicy papierki, liście, gałązki, śmieci; czasem bywa bardzo mocny, dopiero wówczas robi się niebezpieczny, bo może przesunąć większe rzeczy, unosić w powietrze niewielkie przedmioty i wtedy trzeba uważać; czasem silny wiatr występuje razem z ulewnym deszczem i w taką pogodę najlepiej pozostać w budynku; gdy w domu otwarte są okna, drzwi a na zewnątrz wieje silny wiatr czujemy jak wiatr dostaje się do środka, porusza firankami, może się też zdarzyć, że zrzuci z parapetu doniczkę z kwiatami lub trzaśnie mocno drzwiami.

3. Zabawa ruchowa w odgłosy wiatru [6min.]

CEL: Pokazanie dzieciom, że wiatr nie jest zawsze taki sam, czasem jest słabszy, czasem mocniejszy – i ten właśnie jest niebezpieczny.

PRZEBIEG:

- prowadzący prosi dzieci, aby stanęły swobodnie, w pewnej odległości od siebie – w „luźniej rozsypce”, wręcza każdemu dziecku kartkę papieru i mówi, że wykorzystają kartki, aby dowiedzieć się jak silny może być wiatr
- prowadzący mówi dzieciom, że poruszając kartkami papieru, które otrzymały będą naśladować mały, przyjemny, orzeźwiający wietrzyk (prowadzący pokazuje dzieciom,

jak należy poruszać kartką – ruchy są spokojne, powolne, łagodne – dzieci wzorują się na zachowaniu prowadzącego i w podobny sposób poruszają swoimi kartkami), następnie prowadzący mówi że wietrzyk robi się troszkę silniejszy (mówiąc to pokazuje nieco silniejsze ruchy, trochę szybciej porusza kartką, dzieci także szybciej poruszają swoimi kartkami), ostatni element zabawy stanowi naśladowanie bardzo silnego, porywistego wiatru (mówiąc to prowadzący pokazuje bardzo szybkie ruchy kartką, robiąc duży szum, hałas – te same ruchy wykonują dzieci);

- prowadzący prosi aby dzieci oddały mu kartki papieru wykorzystywane w czasie zabawy i usiadły na swoich miejscach;
- podsumowanie zabawy pytaniami: *Który wiatr spowodował, że trochę się baliście?, Kiedy wiatr może być niebezpieczny?* (prowadzący stara się poprowadzić rozmowę tak, aby dzieci powiedziały, że tylko trzeci – bardzo silny wiatr trochę je przestraszył i że taki właśnie wiatr może okazać się niebezpieczny).

4. Omówienie zasad właściwego zachowania, gdy w czasie silnego wiatru jestem na zewnątrz [5min.]

- 👉 **Unikam chowania się pod drzewami i otwartej przestrzeni** (prowadzący pyta dzieci dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że wiatr może złamać gałąź lub nawet całe drzewo pod którym stoją)
- 👉 **Chowam się do budynku i zamykam za sobą drzwi** (prowadzący pyta dzieci: *Do jakich budynków można się schować?* – sugerowane odpowiedzi to na przykład sklep, apteka, kościół, przedszkole – jakkolwiek budynek ogólnie dostępny; *Dlaczego należy zamknąć za sobą drzwi?* – trzeba unikać wdarcia się wiatru do budynku, czyli przeciągu).
- 👉 **Pozostaje w budynku, w którym się schroniłem do czasu, kiedy silny wiatr osłabnie** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że najbezpieczniej przeczekać silny wiatr w budynku).

5. Omówienie zasad właściwego zachowania, gdy w czasie silnego wiatru jestem w domu [5min.]

- 👉 **Proszę osobę dorosłą o zamknięcie okien i drzwi – jeśli jestem w domu sam to ostrożnie sam je zamykam** (prowadzący pyta dzieci okna powinny być w taką pogodę zamknięte podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że bezpieczniej będzie jeśli okna i drzwi zmyka osoba dorosła, jeżeli musi to zrobić dziecko to ważne, żeby zachowało szczególną ostrożność, aby uniknąć uderzenia a także zniszczenia, zbitcia, stłuczenia przedmiotów).
- 👉 **Trzymam się z dala od okna i drzwi** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego należy przebywać z daleka od okna i drzwi, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że bezpieczniej będzie bawić się z dala od okien i drzwi, bo jeśli wiatr byłby tak silny, że wybilby szybę, unikniemy zranienia szkłem).

6. Zakończenie Podsumowanie [6min.]

- prowadzący sprawdza co dzieci zapamiętały z omawianych zasad dotyczących bezpiecznych zachowań w czasie silnego wiatru, podsumowuje wypowiedzi hasłami z poprzedniej części scenariusza;
- podziękowanie dzieciom za aktywny udział w zajęciach.

Temat: Burza, gradobicie, ulewne deszcze

CEL: Przekazanie informacji na temat właściwych zachowań w czasie burzy, gradobicia i ulewnych deszczy.

WIEK ODBIORCÓW: 4-6 lat

CZAS: 30min. + 5min. zabawa = 35min.

METODY: rozmowa kierowana, mini prelekcja, zabawa ruchowa, prezentacja plansz, sprawdzanie wiedzy

POMOCE: plansze (rys. 18, 19, 20) , kolorowanki, papier, nożyczki, flamastry, farby, kredki

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [3min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć
- przedstawienie tematu zajęć

Prowadzący wspólnie z dziećmi omawia zjawisko burzy, gradobicia, ulewnych deszczy, zadając pytania typu: *Czy ktoś z was widział burzę? (grad, deszcz); Co wtedy widzieliście?; Co słyszeliście?; Co się wtedy działo?; Czy się wtedy baliście?; Czego się baliście?*

Prowadzący informuje je, że burza, gradobicie, ulewne deszcze to zjawiska, które występują w przyrodzie, musimy z nimi żyć i umieć się zachować wtedy, kiedy one występują. Te właściwe zachowania są tematem zajęć.

2. Zabawa ruchowa [5min.]

CEL: Przedstawienie dzieciom, z jakich zjawisk składa się burza oraz stopni nasilenia.

PRZEBIEG:

Prowadzący dzieli grupę na drużyny deszczyków, wiatereków, piorunków. Prowadzący wydaje polecenie jednej grupie żeby udawała deszcz: słaby deszczyk (dźwięk, ruch ciała), mocniejszy, silny deszcz. Analogicznie z pozostałymi grupami wiatereków i piorunków.

3. Ujawnianie zagrożeń podczas burzy, gradobicia, ulewnego deszczu [5min.]

Prowadzący zadaje pytania dzieciom, rozróżniając zdarzenia mające miejsce w domu i poza nim: *Co się może stać w domu niedobrego podczas burzy, gradobicia, ulewnego deszczu?, Co może zrobić deszcz, grad, piorun, silny wiatr na dworze?*

Prowadzący podsumowuje wypowiedzi dzieci. Informuje, że dzieci mogą uniknąć tych wszystkich niebezpiecznych sytuacji, jeśli będą przestrzegać właściwych zasad zachowania.

4. Zachowania bezpieczne w czasie burzy, gradobicia, ulewnych deszczy [15 min.]

- a) **poza domem** (prowadzący za pomocą plansz z rysunkami omawia przy aktywnym udziale dzieci zasady bezpiecznego zachowania):
- 👉 **W czasie burzy przebywam z dala od drzew** (tu prowadzący zadaje pytanie dzieciom dlaczego należy przebywać z dala od drzew, podsumowując ich wypowiedzi prowadzący podkreśla, że drzewa mogą być w czasie burzy źródłem niebezpieczeństwa bo przyciągają pioruny, a wiatr może uszkodzić gałęzie, które spadając mogą zranić osobę stojącą pod drzewem).
 - 👉 **W czasie burzy, gradobicia, ulewy wchodzę do najbliższego budynku** (sklep, poczta itp.; tu prowadzący zadaje pytanie dzieciom, dlaczego powinny się tak zachować, podsumowując wypowiedzi dzieci prowadzący wyraźnie informuje, że szybkie schronienie się w najbliższym budynku pozwala uniknąć niebezpieczeństw typu uderzenie pioruna, przemoczenie deszczem, uderzenie gradem).
 - 👉 **W czasie burzy na otwartej przestrzeni kucnij, gdy nie ma gdzie się schować** (tu można zainicjować zabawę-ćwiczenie: dzieci kucją nie dotykając rączkami i pupą podłogi – prowadzący może zadać pytanie, dlaczego zdaniem dzieci tak właśnie należy się zachować, podsumowując wypowiedzi dzieci prowadzący informuje je, że w sytuacji, kiedy nie ma żadnego budynku, żadnego dachu takie właśnie zachowanie to jest kucnięcie bez dotykania podłoża, daje nam największe bezpieczeństwo i chroni przed uderzeniem pioruna – tu jeszcze raz podkreślić, że pod drzewem się nie chowamy).
 - 👉 **W czasie burzy w lesie kucam na polanie** (tu prowadzący może zadać pytanie dlaczego tak należy się zachować, a podsumowując wypowiedzi dzieci informuje, że miejsce odsłonięte gdzie nie ma drzew oraz kucnięcie bez dotykania podłoża zapewniają bezpieczeństwo w czasie burzy i piorunów w lesie).
 - 👉 **W czasie burzy, gradobicia, ulewy trzymam się z daleka od jeziora, rzeki, morza** (tu prowadzący zadaje pytanie dzieciom, dlaczego należy przebywać z daleka od zbiorników wodnych, podsumowując wypowiedzi dzieci prowadzący informuje, że takie zachowanie zabezpiecza nas przed uderzeniami piorunów i zagrożeniem zepchnięcia przez silny wiatr do wody).
 - 👉 **W czasie gradu poszukuję jak najszybciej schronienia, wchodzę pod dach** (tu prowadzący zadaje pytanie, dlaczego dzieci powinny się tak zachować, podsumowując ich wypowiedzi prowadzący informuje je, że takie postępowanie zabezpiecza między innymi przed uderzeniami kulek gradu).
- b) **w domu** (prowadzący za pomocą planszy z rysunkiem omawia przy aktywnym udziale dzieci zasady bezpiecznego zachowania):
- 👉 **W czasie burzy, gradobicia, ulewy zamykam w domu wszystkie drzwi i okna** (tu prowadzący może się odwołać do zajęć na temat „SILNY WIATR”, gdzie zasada ta była już omawiana, podsumowując wypowiedzi dzieci informuje, że takie zachowanie (jeśli nie ma osoby dorosłej, która w pierwszej kolejności takie czynności winna wykonać) zapewnia bezpieczeństwo, chroni przed deszczem, gradem, piorunem).
 - 👉 **W czasie burzy, gradobicia, ulewy bawię się z dala od okna** (do omówienia tej zasady można wykorzystać informacje z wykorzystanych do omówienia powyższej zasad – takie zachowanie zabezpiecza zdrowie i życie podczas, burzy, gradu czy ulewy, okno przecież może się otworzyć, grad wybić szybę).
 - 👉 **Gdy w czasie burzy, ulewy, gradobicia zabraknie w domu światła używam latarki** (tu prowadzący informuje dzieci, że powinny wiedzieć, gdzie w domu znajduje się latarka – najlepiej powinna być gdzieś w dostępnym dla dziecka miejscu – zamiast siedzieć w ciemnościach można z niej skorzystać i czuć się bezpiecznej).

5. Podsumowanie [7min.]

- prowadzący sprawdza wiedzę dzieci uzyskaną podczas zajęć i pyta jakie zasady zapamiętały (tu jeszcze raz prezentuje plansze i powtarza zasady bezpiecznego zachowania);
- prowadzący dziękuje dzieciom za aktywny udział w zajęciach, rozdaje kolorowanki z sytuacjami, które wystąpiły na omawianych planszach.

Zabawy proponowane do przeprowadzenia w trakcie zajęć lub przy powtarzaniu zagadnień omawianych w trakcie tych zajęć:

UWAGA: Przed każdą z proponowanych zabaw należy z dziećmi przećwiczyć zachowanie w każdej grupie, aby dzieci dokładnie wiedziały jak należy się zachowywać.

1) W czasie burzy przebywam z dala od drzew

CEL: Przećwiczenie z dziećmi prawidłowego zachowania w czasie burzy.

PRZEBIEG:

Prowadzący dzieli dzieci na trzy grupy:

- 1) Grupa Drzew – 4-6 osób (dzieci mogą wcześniej przygotować – na przykład z papieru, materiału. – jakieś elementy dekoracji związane z drzewami – na przykład liście gałęzie);
- 2) Grupa Burzy (dzieci mogą wcześniej przygotować – na przykład z papieru, materiału. – jakieś elementy dekoracji kojarzące się z burzą – na przykład chmury, pioruny, deszcz);
- 3) Grupa Ludzi (dzieci mogą wcześniej przygotować – na przykład z papieru, materiału. – jakieś elementy dekoracji, których ludzie używają codziennie).

Prowadzący prosi dzieci z grupy „Drzew”, aby ustawiły się w dowolnym miejscu na sali (dywanie). Dzieci z grupy „Ludzi” mają za zadanie swobodnie się przechadzać po sali. Dzieci z grupy „Burza” stoją z boku. Po chwili prowadzący mówi: **UWAGA! ZACZYNA SIĘ BURZA!** W tym momencie grupa „Burza” podnosi ręce do góry i idzie w stronę pozostałych dzieci wydając burzowe odgłosy (szum wiatru, grzmot, hałas itd.), „Drzewa” zaczynają lekko poruszać rękami (liśćmi, gałęziami). „Ludzie” udają się w tą część Sali gdzie nie ma drzew – zgodnie z zasadą omawianą w trakcie zajęć „*w czasie burzy przebywam z dala od drzew*”. Prowadzący informuje dzieci, że drzewa w czasie burzy przyciągają pioruny, więc kiedy jesteśmy z daleka od nich to jesteśmy bezpieczniejsi.

Zabawę można powtórzyć w taki sposób, by dzieci mogły być w każdej z grup.

2) W czasie burzy, gradobicia, ulewy wchodzę do najbliższego budynku

CEL: Przećwiczenie z dziećmi prawidłowego zachowania w czasie burzy.

PRZEBIEG:

Prowadzący dzieli dzieci na trzy grupy:

- 1) Budynek (dzieci mogą wcześniej przygotować – na przykład z papieru, materiału – jakieś elementy dekoracji związane z budynkiem – drzwi, okna, dach, komin; starsze dzieci mogą przygotować plansze z napisami: szkoła, szpital, sklep, poczta);

- 2) Grupa Burzy (dzieci mogą wcześniej przygotować lub wykorzystać przygotowane do poprzedniej zabawy – na przykład z papieru, materiału – jakieś elementy dekoracji kojarzące się z burzą – na przykład chmury, pioruny, deszcz);
- 3) Grupa Ludzi (dzieci mogą wcześniej przygotować lub wykorzystać przygotowane do poprzedniej zabawy – na przykład z papieru, materiału – jakieś elementy dekoracji, których ludzie używają na codzień).

Prowadzący ustawia dzieci z grupy „Budynek”, jednym miejscem na sali (dywanem) w taki sposób by utworzyły okrąg lub czworobok i mogły wykorzystać przygotowane wcześniej elementy dekoracji. Dzieci z tej grupy w czasie zabawy będą stały we wskazanym przez prowadzącego miejscu. Dzieci z grupy „Ludzi” mają za zadanie swobodnie się przechadzać po sali. Dzieci z grupy „Burza” stoją z boku sali. Po chwili prowadzący mówi: UWAGA! ZACZYNA SIĘ BURZA! W tym momencie grupa „Burza” podnosi ręce do góry i idzie w stronę pozostałych dzieci wydając burzowe odgłosy (szum wiatru, grzmot, hałas itd.), „Budynek” nadal stoi w miejscu. „Ludzie” udają się w tą część Sali gdzie znajduje się budynek i wchodzi do niego lub stoją bardzo blisko – zgodnie z zasadą omawianą w trakcie zajęć „*w czasie burzy, gradobicia, ulewy wchodzę do najbliższego budynku*”. Prowadzący informuje dzieci, że w czasie burzy, ulewy najlepiej, jeśli mamy taką możliwość to należy wejść do budynku.

Zabawę można powtórzyć w taki sposób, by dzieci mogły być w każdej z grup.

3) W czasie burzy w lesie kucam na polanie

CEL: Przećwiczenie z dziećmi prawidłowego zachowania w czasie burzy.

PRZEBIEG:

Prowadzący dzieli dzieci na trzy grupy:

- 1) Grupa Las (dzieci mogą wcześniej przygotować – na przykład z papieru, materiału – jakieś elementy dekoracji związane z drzewami – na przykład liście gałęzie);
- 2) Grupa Burzy (dzieci mogą wcześniej przygotować – na przykład z papieru, materiału – jakieś elementy dekoracji kojarzące się z burzą – na przykład chmury, pioruny, deszcz);
- 3) Grupa Ludzi (dzieci mogą wcześniej przygotować – na przykład z papieru, materiału – jakieś elementy dekoracji, których ludzie używają w czasie wycieczki do lasu);

Prowadzący prosi dzieci z grupy „Las”, aby ustawiły się na sali (na przykład poza dywanem, albo innym oznaczonym miejsce, które będzie w zabawie polaną) – cały obszar jest lasem, jednak w lesie znajduje się duża polana, na której nie ma ani jednego drzewa. Dzieci z grupy „Ludzi” mają za zadanie swobodnie się przechadzać po lesie. Dzieci z grupy „Burza” stoją z boku. Po chwili prowadzący mówi: UWAGA! ZACZYNA SIĘ BURZA! W tym momencie grupa „Burza” podnosi ręce do góry i idzie w stronę pozostałych dzieci wydając burzowe odgłosy (szum wiatru, grzmot, hałas), „Drzewa” zaczynają lekko poruszać rękami (liśćmi, gałęziami). „Ludzie” udają się w tą część Sali gdzie nie ma drzew i kucają – przyjmując najbezpieczniejszą postawę – na polanie zgodnie z zasadą omawianą w trakcie zajęć „*W czasie burzy w lesie kucam na polanie*”. Prowadzący informuje dzieci, że drzewa w czasie burzy przyciągają pioruny, więc kiedy jesteśmy w czasie burzy w lesie to koniecznie musimy znaleźć dużą polaną a kiedy już się na niej znajdziemy to należy przykucnąć i w ten sposób przeczekać burzę.

Zabawę można powtórzyć w taki sposób, by dzieci mogły być w każdej z grup.

4) W czasie burzy, gradobicia, ulewnego deszczu jestem daleko od wody (rzeki, jeziora, morza)

CEL: Przećwiczenie z dziećmi prawidłowego zachowania w czasie burzy.

PRZEBIEG:

Prowadzący dzieli dzieci na trzy grupy:

- 1) Grupa Woda (dzieci mogą wcześniej przygotować – na przykład z papieru, materiału – jakieś elementy dekoracji związane z wodą na przykład pomalowane na niebiesko kartki papieru);
- 2) Grupa Burzy (dzieci mogą wcześniej przygotować – na przykład z papieru, materiału – jakieś elementy dekoracji kojarzące się z burzą – na przykład. chmury, pioruny, deszcz);
- 3) Grupa Ludzi (dzieci mogą wcześniej przygotować – na przykład z papieru, materiału – jakieś elementy dekoracji, których ludzie używają w czasie pobytu nad wodą).

Prowadzący prosi dzieci z grupy „woda”, aby ustawiły się na sali (na przykład na dywanie, albo innym oznaczonym miejscu, które będzie w zabawie np. jeziorem) – cały ten obszar jest zbiornikiem wodnym. Dzieci z grupy „Ludzi” mają za zadanie swobodnie przechadzać się w okolicy „wody” lub bawić się w wodzie. Dzieci z grupy „Burza” stoją z boku. Po chwili prowadzący mówi: UWAGA! ZACZYNA SIĘ BURZA! W tym momencie grupa „Burza” podnosi ręce do góry i idzie w stronę pozostałych dzieci wydając burzowe odgłosy (szum wiatru, grzmot, hałas itd.), „Woda” zaczyna poruszać rękami, początkowo łagodnie, ale szybko ruchy zmieniają się w gwałtowne (woda staje się niespokojna, dzieci mogą kucać, wstawać na zmianę, aby spotęgować wrażenie wzburzonej wody). „Ludzie” pospiesznie wychodzą z „wody”, oddalają się od brzegu. Prowadzący mówi, że w czasie burzy woda jest bardzo niebezpieczna, dlatego zawsze, gdy zaczyna się burza trzeba oddalić się od brzegu.

Zabawę można powtórzyć w taki sposób, by dzieci mogły być w każdej z grup.

5) W czasie gradu wchodzę jak najszybciej do budynku

CEL: Przećwiczenie z dziećmi prawidłowego zachowania w czasie gradu.

PRZEBIEG:

Prowadzący dzieli dzieci na dwie grupy:

- 1) Grupa Domek (dzieci mogą wcześniej przygotować – na przykład z papieru, materiału – jakieś elementy dekoracji związane z budynkiem na przykład okna, drzwi, komin);
 - 2) Grupa Ludzi (dzieci mogą wcześniej przygotować – na przykład z papieru, materiału – jakieś elementy dekoracji, których ludzie używają, gdy poruszają się po mieście).
- Wcześniej dzieci przygotowują z gazet kulki papieru, wrzucają je do pojemnika.

Prowadzący ustawia dzieci z Grupy Domek naprzeciwko siebie 2 rzędach w taki sposób, aby po wyciągnięciu rąk przed siebie stworzyły „daszek” – schronienie przed gradem dla pozostałych dzieci. Dzieci z grupy „Ludzi” mają za zadanie swobodnie przechadzać się. Po chwili prowadzący mówi: UWAGA! ZACZYNA SIĘ GRADOBICIE! Dzieci z grupy „ludzi” wchodzą do „domku”. Prowadzący rozsypuje w tym czasie kulki z pojemnika – imitujące grad. Dzieci są bezpieczne w „domku”.

6) Gdy w czasie burzy w domu zabraknie prądu używam latarki

CEL: Przećwiczenie z dziećmi prawidłowego zachowania w domu w czasie burzy.

PRZYGOTOWANIE:

Przed zabawą prowadzący przygotowuje dla dzieci szablony świeczki i latarki. Następnie rozdaje je dzieciom (dla dzieci starszych można przygotować tylko obrys na kartce i poprosić o wycięcie szablonów do pokolorowania).

PRZEBIEG:

Prowadzący dzieli dzieci na dwie grupy:

- 1) Grupa Burzy (dzieci mogą wcześniej przygotować – na przykład z papieru, materiału – jakieś elementy dekoracji kojarzące się z burzą – na przykład chmury, pioruny, deszcz);
- 2) Grupa Ludzi (dzieci mogą wykorzystać zabawki z przedszkola, których będą w czasie zabawy używać jako rekwizytów).

„Burza” znajduje się w jednym miejscu na sali, a pozostałe dzieci bawią się. Wykonane wcześniej latarki i świeczki leżą w jednym miejscu. Po chwili prowadzący mówi: UWAGA! ZACZYNA SIĘ BURZA! W tym momencie grupa „Burza” podnosi ręce do góry i idzie w stronę pozostałych dzieci wydając burzowe odgłosy (szum wiatru, grzmot, hałas).

Dzieci są w domu, jest bezpiecznie, ale nagle gaśnie prąd. Prowadzący pyta dzieci, czego mogą użyć, aby w domu był trochę jaśniej: latarki czy świeczki? Dzieci podchodzą do miejsca, gdzie leżą wycięte wcześniej szablony i biorą odpowiednie.

Następnie prowadzący mówi dzieciom, że gdy w czasie burzy zabraknie prądu zawsze należy używać latarki.

Temat: Prąd elektryczny

CEL: Przekazanie informacji na temat właściwości prądu elektrycznego i bezpiecznego korzystania z urządzeń, na prąd elektryczny.

WIEK ODBIORCÓW: 5-6 lat

CZAS: 23 - 25 min.

METODY: czytanie bajki „Zabawa elektronów”, mini prelekcja, rozmowa kierowana, prezentacja plansz

POMOCE: bajka „Zabawa elektronów”, plansze (rys. nr 21, 22), rysunki do kolorowania, kabel z wtyczką (w miarę możliwości)

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [3min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć;
- przedstawienie tematu zajęć;

Prowadzący pyta dzieci: *Czy prąd jest potrzebny?, Do czego jest potrzebny? Gdzie w mieszkaniu jest prąd? W jaki sposób korzysta się z niego? Czy możemy zobaczyć prąd? Kto może używać prądu?*

Dzieci odpowiadają na pytania, prowadzący koryguje ich wypowiedzi a następnie informuje dzieci, że podczas zajęć będą rozmawiać o prądzie. Dowiedzą się jak powstaje prąd i do czego służy. Poznają przygodę TOLKA i zastanowią się nad jego zachowaniem.

2. Bajka „Zabawa elektronów” [15min.]

Prowadzący prosi dzieci o uważne słuchanie i odczytuje tekst bajki:

- *Wstawajcie szybko! To już pora na wycieczkę do pralki! – słychać było cichutkie pokrzykiwanie z kontaktu w ścianie łazienki.*

- *O! To pewnie wstały już elektrony! To takie maleńkie niewidzialne dla ludzi kuleczki, które bawiąc się razem tworzą prąd elektryczny – powiedziała do siebie Szczoteczka do Zębów.*

Gdy mama włożyła wtyczkę pralki do kontaktu elektrony rozpoczęły wyprawę. Biegały, skakały, tańczyły, śmiejąc się radośnie. Podczas gdy zabawa trwała na całego pralka dzielnie prała pranie.

Po krótkiej chwili Szczoteczka znów usłyszała piskliwy głosik dobiegający z innego kontaktu:

- *Uwaga elektrony! Pora na prasowanie! Zapraszam wszystkich na wycieczkę do żelazka.*

- O! To pewnie elektrony z sąsiedniego kontaktu w przedpokoju mają kolejne ważne zadanie..... Pomogą mamie wyprasować ubranka Tolka– domyśliła się Szczoteczka.

Elektrony uwijały się jak w ukropie.

- PSTRYK – i już zaświeciła się żarówka w pokoju, klik i włączony telewizor.

O tym, że prąd elektryczny jest niezbędny w każdym domu wie dobrze każdy przedszkolak.

Nagle!! Szczoteczka zamarła z przerażenia – Tolek klęczał przy kontakcie w przedpokoju i próbował do niego włożyć widelec.

Po przeczytaniu tej części bajki prowadzący zadaje dzieciom pytania, aby sprawdzić stopień zrozumienia tekstu przez dzieci: *Skąd dochodziły głosy, które słyszała Szczoteczka? Czyje głosy słyszała Szczoteczka? Czy możemy zobaczyć elektrony? Jak powstaje prąd?*, koryguje ich odpowiedzi zgodnie z tekstem bajki.

Następnie prowadzący zadaje dzieciom pytanie dotyczące zachowania Tolka: *Jak myślicie dzieci, dlaczego Szczoteczka tak bardzo się przestraszyła?*

Dzieci odpowiadają na pytanie a prowadzący podsumowuje ich wypowiedzi mówiąc, że dokładnie dowiedzą się tego z dalszej części bajki a następnie odczytuje im kolejny fragment bajki:

Szczoteczka dobrze wiedziała, że elektrony bawią się radośnie tylko wtedy, gdy w kontakcie pojawia się wtyczka jakiegoś urządzenia elektrycznego. Wiedziała też, że gdy kontakt jest pusty elektrony śpią sobie w nim smacznie.

Jednak!, gdy w kontakcie pojawia się coś innego niż wtyczka elektrony traktują to jak intruza – budzą się wtedy źle i nieprzyjemnie – kopią, gryzą, szczypią, kłują i iskrzą. Źle to się kończy dla takiego nieproszonego gościa.

Po przeczytaniu tej części bajki prowadzący zadaje dzieciom pytania, aby sprawdzić stopień zrozumienia tekstu: *Co robią elektrony gdy kontakt jest pusty?, Kogo traktują jak intruza? Jak się zachowują elektrony, gdy odwiedza je nieproszony gość?*

Prowadzący koryguje odpowiedzi dzieci zgodnie z treścią bajki, a następnie zadaje dzieciom pytanie: *Jak myślicie, co stało się z Tolkiem?*

Prowadzący zachęca dzieci do wymyślenia zakończenia bajki, prowadzący dba, aby wypowiedzi dzieci były konstruktywnym zakończeniem historyjki.

3. Podsumowanie [5 min.]

- prowadzący pyta dzieci: *Czy podobała im się bajka? Czy właściwa jest taka zabawa w jaką bawił się Tolek?*
- prowadzący mówi dzieciom (przedstawiając planszę), że:
„PRĄD JEST BEZPIECZNY JEDYNIĘ WTEDY, GDY JEST UŻYWANY WE WŁAŚCIWY SPOSÓB. URZĄDZENIA NA PRĄD ELEKTRYCZNY MOGĄ WŁĄCZAĆ I WYŁĄCZAĆ JEDYNIĘ DOROŚLI”.
- prowadzący rozdaje kolorowanki obrazujące powyższą zasadę;
- prowadzący dziękuje dzieciom za aktywny udział w zajęciach .

Zabawy proponowane do przeprowadzenia w trakcie zajęć lub przy powtarzaniu zagadnień omawianych w trakcie tych zajęć:

1) Zabawa w urządzenia elektryczne

CEL: Przedstawienie dzieciom, kiedy urządzenia elektryczne działają.

PRZEBIEG:

Prowadzący dzieli dzieci na grupy (na przykład żarówki, telewizory, radia, komputery – urządzenia działające na prąd). Kiedy prowadzący kładzie w dłonie (można użyć tamburynu, dzwonka, trójkąta) dzieci zaczynają zachowywać się jak włączone urządzenia (dzieci zachowują się tak jak ich zdaniem zachowują się włączone urządzenia). Prowadzący klaszcze po raz drugi a dzieci zaczynają się zachowywać jak urządzenia, które zostały wyłączone – stoją spokojnie lub siadają na podłodze. Zabawę można powtórzyć kilkakrotnie zmieniając urządzenia w grupach.

Prowadzący podsumowuje na koniec zabawę mówiąc, że „prąd jest bezpieczny jedynie wtedy, gdy jest używany we właściwy sposób. Urządzenia na prąd elektryczny mogą włączać i wyłączać jedynie dorośli”.

2) Zabawa w elektrony

CEL: Przedstawienie dzieciom, jakie niebezpieczeństwa mogą się zdarzyć w sytuacji niewłaściwego korzystania z kontaktu.

PRZEBIEG:

Prowadzący informuje dzieci, że będą się bawić w elektrony i zachowywać jak te, które poznały w bajce. Kiedy prowadzący kładzie w dłonie (można użyć tamburynu, dzwonka, trójkąta) dzieci zaczynają zachowywać się jak te elektrony, które w kontakcie zobaczyły wtyczkę – bawią się, biegają, tańczą, podskakują, są wesołe. Prowadzący klaszcze po raz drugi a dzieci zaczynają się zachowywać jak elektrony, które w kontakcie zauważyły jakiś przedmiot inny niż wtyczka (tu prowadzący przy kolejnych powtórzeniach zabawy może mówić „Teraz do kontaktu Tolek włożył nożyczki, długopis, kredkę) mają groźne miny, krzyczą tak „nie wolno”. Zabawę można powtórzyć kilkakrotnie.

Prowadzący podsumowuje na koniec zabawę mówiąc, że „prąd jest bezpieczny jedynie wtedy, gdy jest używany we właściwy sposób. Urządzenia na prąd elektryczny mogą włączać i wyłączać jedynie dorośli”.

Temat: Gaz

CEL: Przekazanie informacji na temat właściwości gazu.

WIEK ODBIORCÓW: 4-6 lat

CZAS: 25 min,

METODY: czytanie bajki „Gazowy chochlik”, mini prelekcja, rozmowa kierowana, prezentacja planszy

POMOCE: bajka „Gazowy chochlik”, plansza (rys. nr 23), kolorowanki

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [3min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć;
- przedstawienie tematu zajęć;

Prowadzący informuje dzieci, że podczas zajęć będą rozmawiać o gazie – czym jest i do czego służy, poznają przygodę Tolka, zastanowią się nad tym jak Tolek powinien się zachować, zadaje pytania wprowadzające: *Co to jest gaz? Do czego służy? Czy go widać? Gdzie się go używa? Kto może z niego korzystać? Czy może być niebezpieczny?* Prowadzący wysłuchuje odpowiedzi dzieci i koryguje je tak, aby były poprawne.

2. Bajka „Gazowy chochlik” [8min.]

Prowadzący prosi dzieci o uważne słuchanie i odczytuje tekst bajki:

„Tolek stał właśnie w kuchni przy zlewie i mył jabłko, na które od dawna miał wielką ochotę, gdy nagle usłyszał cichy, syczący głosik:

- Ej! Maaaaaay! Chodź no tutaj, no chodź na chwilkę!

Tolek rozejrzył się niepewnie po kuchni, ale nikogo nie dostrzegł. Zakręcił wodę, wytarł swoje ogromne czerwone jabłko i już miał je ugryźć, gdy znów usłyszał ten sam głos:

- Eeeeeeej! Noooooo! Mały! No chooodźże tutaj! Chodź szybciotko!

Tolek rozejrzył się jeszcze raz pośpiesznie po kuchni, ale znowu nikogo nie zobaczył.

Zebrał w sobie odwagę i zapytał głośno:

- Kto tu jest? Kto do mnie mówi?

- To ja! Tutaj jestem! Popatrz na kuchenkę gazową! Siedzę pod tym palnikiem, który podskakuje.

- *A kto ty jesteś? – zapytał nieśmiało Tolek.*

- *To ja! GAAAZ! Chcę się z tobą pobawić, tylko musisz mi pomóc mi się wydostać! Pomóż mi!!! Chcę trochę pobiegać po świeżym powietrzu. Pobawimy się w berka..... Chcesz???? No chcesz???? Będzie fajnie..... Bo wiesz ;) z dorosłymi to nie ma zabawy. Oni zawsze wszystko kontrolują i nigdy swobodnie nie mogą pobiegać. Używają mnie tylko wtedy, kiedy chcę gotować a to takie nuuuuudne!*

Tolek z zaciekawieniem podszedł do kuchenki i popatrzył na palnik.

- *Ale co ja mam zrobić? Pokaż mi się, chciałbym cię zobaczyć.*

- *Mnie nie można zobaczyć, jestem niewidzialny, ale mam swój specjalny zapach, który poczujesz, gdy mnie wreszcie wypuścisz. Wiesz?... Jeśli chcę mogę być wielki jak całe mieszkanie, a jeśli chcę to mogę się schować do zapalniczki. Jestem bardzo sprytny.*

- *Ale jak mam cię stąd wydostać?*

- *Wystarczy, że przekręcisz ten czarny kurek i powoli zacznę wychodzić.*

- *Chcę cię zobaczyć! – upierał się Tolek.*

- *Hmmm... Jeśli tak bardzo chcesz to weź do ręki zapalną i zapal ją. Wtedy stanę się ogniem!!!*

Po przeczytaniu bajki prowadzący zadaje dzieciom pytania, aby sprawdzić stopień zrozumienia tekstu przez: *W jakim miejscu Tolkowi przydarzyła się przygoda? Co usłyszał Tolek? Z kim rozmawiał Tolek? Do czego GAZ namawiał Tolka?*

Prowadzący koryguje odpowiedzi dzieci zgodnie z treścią bajki.

3.Zakończenie bajki – dzieci podają własne pomysły [7min.]

Prowadzący prosi dzieci o odpowiedź na pytanie zadane na końcu opowiadania: ***Spróbujcie podpowiedzieć, Tolkowi co ma dalej robić?*** i wysłuchuje odpowiedzi dzieci, podsumowując powtarza te zakończenia, które są prawidłowe, komentuje błędne, mówiąc jak może się takie rozwiązanie skończyć.

4. Podsumowanie [5min.]

- ustalenie z dziećmi zasad bezpiecznego obchodzenia się z gazem
- prowadzący zadaje dzieciom pytania: *Kto może używać gazu? Do czego najczęściej używa się gazu? Gdzie dzieci mogą się bezpiecznie bawić? Prowadzący prezentując dzieciom planszę, podkreśla, że*
GAZU MOGĄ UŻYWAĆ TYLKO OSOBY DOROSŁE, SŁUŻY ON DO GOTOWANIA, DZIECI POWINNY SIĘ BAWIĆ Z DAŁA OD KUCHENKI GAZOWEJ;
- prowadzący rozdaje kolorowanki obrazujące powyższą zasadę;
- podziękowanie dzieciom za aktywny udział w zajęciach.

Propozycja zabawy:

CEL: Przedstawienie dzieciom, jakie niebezpieczeństwa mogą się zdarzyć w sytuacji niewłaściwego użycia gazu.

PRZEBIEG:

Prowadzący dzieli dzieci na dwie grupy:

- 1) Grupa „GAZ”
- 2) Grupa „ LUDZIE”

Prowadzący prosi dzieci z grupy „GAZ”, aby usiadły w jednej części sali i czekały na dalsze wskazówki – gaz jest zakrecony. Druga grupa przechadza się, biega swobodnie po sali. Na sygnał prowadzącego „ KTOŚ ODKRECIŁ GAZ” grupa „GAZ” powoli wstaje i rozchodzi się po sali. Grupa „LUDZI” zatrzymuje się, po chwili dzieci siadają, kładą się na dywanie. „GAZ” otacza leżące dzieci.

Prowadzący nawiązując do bajki mówi, że odkrecony gaz jest niebezpieczny i może spowodować, że człowiek będzie się źle czuł, zasłabnie, dlatego tak ważne jest przestrzeganie zasady, że **gazu mogą używać tylko osoby dorosłe, że służy on do gotowania a dzieci powinny się bawić z dala od kuchenki gazowej.**

Temat: Ogień

CEL: Przekazanie informacji o sytuacjach, w których używany jest ogień oraz kto i w jaki sposób może go używać.

WIEK ODBIORCÓW: 4-6 lat

CZAS: 25 min.

METODY: rozmowa kierowana, mini prelekcja, prezentacja planszy, sprawdzanie wiedzy dzieci poprzez zadawanie zagadek oraz pytań

POMOCE: zagadki, plansza (rys. nr 24), kolorowanki

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [5 min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć;
- przedstawienie tematu zajęć;

Prowadzący zadaje dzieciom zagadki, aby odgadły temat zajęć:

„Jestem pożyteczny, choć robię też szkody.
Daję ludziom ciepło i boję się wody”;

„Kiedy płonie w piecu, ciepło ludziom niesie.
Bardzo niebezpieczny, gdy pali się w lesie.”

Ogień

Po odgadnięciu przez dzieci zagadek, prowadzący mówi, że w czasie tych zajęć dowiedzą się, w jakich sytuacjach używany jest ogień oraz kto i w jaki sposób może go używać.

2. Omówienie sytuacji, w których używany jest ogień [15 min.]

Prowadzący zadaje pytania dzieciom, aby sprawdzić, co zapamiętały o ogniu z zagadek *Co zagadki powiedziały o ogniu? Jaki jest ogień? Gdzie go można użyć? Czy ogień jest potrzebny ludziom? W czym pomaga?, Czy jest pożyteczny? Kiedy? Dlaczego? Czy ogień może być groźny? Kiedy? Co ogień może wówczas zrobić?*

Prowadzący podsumowuje wypowiedzi dzieci podkreślając, że ogień jest pożyteczny, ale musi być używany we właściwy sposób.

Prowadzący przy pomocy planszy oraz przy aktywnym udziale dzieci omawia, kto i w jaki sposób może bezpiecznie używać ognia:

- 👉 **Ogień może być używany tylko przez dorosłych.**
- 👉 **Zapałek, zapalniczki mogą używać tylko dorośli.**
- 👉 **Z kuchenki mogą korzystać tylko dorośli.**

- 👉 **Grill, ognisko rozpalają tylko dorośli.**
- 👉 **Dzieci zachowują bezpieczną odległość od ognia.**

Prowadzący pyta dzieci: *Dlaczego są takie zasady?, Dlaczego tylko dorośli mogą używać ognia?*, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że ogień musi być obserwowany, aby uniknąć pożaru. Ogniem łatwo się poparzyć, wystarczy chwila nieuwagi, a ogień może spowodować duże szkody.

Prowadzący dodaje zasadę:

- 👉 **Jeżeli ogień wymknie się spod kontroli, jest większy niż zwykle, pojawia się w innych miejscach niż zwykle – należy natychmiast powiedzieć o tym osobie dorosłej.**

Tu można zastosować scenariusz pt. „**EWAKUACJA W SYTUACJACH ZAGROŻEŃ**”, w aspekcie zasad zachowania się w przypadku pożaru - ćwiczenie praktyczne.

3. Podsumowanie [5min.]

- prowadzący sprawdza wiedzę dzieci pytając, jakie zasady bezpiecznego obcowania z ogniem zapamiętały (tu jeszcze raz prezentuje planszę i powtarza zasady);
- prowadzący dziękuje za aktywny udział dzieci w zajęciach i rozdaje kolorowanki z sytuacjami, jakie wystąpiły na omawianych planszach.

ZIMA

Temat: Dbam o zdrowie zimą

CEL: Przekazanie informacji o tym jak dbać o zdrowie zimą.

WIEK ODBIORCÓW: 4-6 lat

CZAS: 30min.

METODY: rozmowa kierowana, mini prezentacja, prezentacja planszy, zagadki

POMOCE: plansza (rys. 25), zagadki, kolorowanki, kartki papieru, ołówki, kredki

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [3min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć;
- prowadzący informuje dzieci, że tematem zajęć jest zdrowie, a przede wszystkim zasady dbania o nie zimą.

2. Zagadki [10min.]

Prowadzący prosi dzieci o odgadnięcie zagadek, których odgadnięcie pomoże dzieciom dowiedzieć się co pomaga zadbać o zdrowie zimą:

Szalik

Na szyję włożony,
na drutach zrobiony,
chroni przed grypą,
a także przed chrypą.

Rekawiczki

Są z jednym palcem, albo z pięcioma
jedna jest prawa, a druga lewa
nosisz je obie na swoich dłoniach,
gdy mróz na dworze i śnieg na drzewach.

Czapka

Gdy na dworze mróz,
dookoła zima,
na głowę ją wkładam
i wesoła mina.

Prowadzący pyta dzieci: *Dlaczego zimą zakładamy czapkę, rękawiczki, szalik zimą?*

Podsumowując wypowiedzi dzieci podkreśla, że czapka, szalik, rękawiczki są po to by chronić nas przed zimnem (tu można dodać informację na temat kurtki, spodni, butów, rajstop).

3. Zasady dbania o zdrowie zimą [10min.]

Prowadzący przy pomocy plansz wspólnie z dziećmi omawia zasady dbania o zdrowie zimą, prezentuje planszę i informuje o zasadach:

- 👉 **Zawsze zakładam czapkę, rękawiczki, szalik, gdy wychodzę na dwór w zimie** (tu prowadzący może zadać pytanie, dlaczego wkładamy te rzeczy, przykładowa odpowiedź: bo chronią mnie przed zimnem).
- 👉 **Zanim wyjdę na mróz smaruję się kremem** (tu prowadzący zwraca uwagę, że robi to osoba dorosła. Prowadzący może zadać pytanie, dlaczego tak robimy, przykładowa odpowiedź: bo krem chroni naszą skórę przed zimnem i mrozem).
- 👉 **Kiedy poczuję, że moje ubranie jest mokre mówię o tym osobie dorosłej i proszę żeby mnie przebrała w suche rzeczy** (tu prowadzący może zapytać dzieci dlaczego należy się przebrać w suche rzeczy, przykładowa odpowiedź: ponieważ bawiąc się w mokrych można szybko zmarznąć i się rozchorować).

4. Podsumowanie [7min.]

- prowadzący sprawdza wiedzę dzieci pytając, co zapamiętały z zajęć, jakie zasady dbania o zdrowie w zimie pamiętają (tu prowadzący porządkuje zasady jeszcze raz);
- prowadzący dziękuje dzieciom z uwagą i rozdaje kolorowanki.

Propozycja zabawy

Każde z dzieci siedzących przy stolikach dostaje kartkę papieru. Na stoliku leżą ołówki lub kredki. Zadaniem dzieci jest narysowanie rękawiczki, odrysowując jej kształt od własnej dłoni. Może to być rękawiczka jednopalcowa (młodsze dzieci) lub pięciopalcowa (dzieci starsze). Po odrysowaniu dłoni na kartce pozostaje „rękawiczka”, którą należy pokolorować (na przykład we wzorki) tak, aby była najładniejszą rękawiczką na świecie. Można zrobić wystawę rękawiczek.

Temat: Bezpieczne zabawy zimowe

CEL: Przekazanie informacji na temat bezpiecznych zabaw zimą.

WIEK ODBIORCÓW: 4-6 lat

CZAS: 32 min.

METODY: mini prelekcja, rozmowa kierowana, prezentacja plansz, sprawdzanie wiedzy dzieci (pytania – zagadki)

POMOCE: plansze (rys. nr 25, 26, 27, 28, 29, 30), kolorowanki, zagadki

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [10min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć;
- przedstawienie celu i tematu zajęć;

Prowadzący informuje dzieci, że aby poznać temat zajęć, najpierw muszą odpowiedzieć na pytania zadane w zagadkach:

Łyżwy

Zamiast butów je zakładasz,
gdy mroźno jest na dworze.
W nich na lodowisku piruety robić możesz.

Narty

Dwa kijeczki, dwie deseczki
i jedziemy już z góreczki

W rączkach dwa kijeczki
a na nogach dwie deseczki
do bucików przypinamy
i z górki na nich wesoło zjeżdżamy

Sanki

Co to? Sam odgadnij!
Chętnie jadą na dół,
a pod każdą górę
ciągniesz je za sznurek.

Możesz na nich siedzieć
kiedy jedziesz w dół,
ale gdy jest pod górę
ciągniesz je za sznurek.

Śnieżka

Choć ją lepić muszę,
kleju mi nie trzeba.
Starczy biały puszek,
który leci z nieba.

Balwanek

Cały biały, bardzo miły
dzieci same go lepiły,
lepiły go cały ranek,
bo to jest ze śniegu.....

Kulig

Wesoły dzwoneczek i sznur saneczek,
z przodu konik mknie.
Co to jest? Każde dziecko wie?

2. Omówienie zasad bezpiecznych zachowań w czasie zabaw zimowych [15min.]

Prowadzący przy pomocy plansz oraz przy aktywnym udziale dzieci przedstawia zasady bezpiecznych zachowań w czasie zabaw zimowych:

- 👉 **Zawsze bawię się od opieką osoby dorosłej!!!**
- 👉 **Na łyżwach jeżdżę tylko po lodowisku. Wiem, że jazda na łyżwach po zamrzniętym jeziorze, rzece, czy innym zbiorniku wodnym jest zabroniona** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego ważna jest ta zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że lodowisko jest miejscem przeznaczonym do jazdy na łyżwach. Jeżdżenie po zamrzniętych zbiornikach wodnych jest bardzo niebezpieczne, lód może pęknąć i dziecko może wpaść do lodowatej wody).
- 👉 **Na nartach zjeżdżam tylko na wyznaczonych trasach, z dala od drogi, rzeki, stawu.** (prowadzący pyta dzieci dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że należy zjeżdżać w bezpiecznym miejscu, daleko od drogi, rzeki, stawu).
- 👉 **Na sankach zjeżdżam z daleka od drogi, rzeki, stawu** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego należy zjeżdżać w oddali od drogi, rzeki, jezior, a podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że na sankach podobnie jak na nartach należy zjeżdżać w bezpiecznym miejscu, a takie miejsce jest oddalone od drogi, jeziora, rzeki).
- 👉 **Bałwanka lepię na podwórku, na boisku, w parku lub na placu zabaw, bo tam ja i mój bałwanek będziemy czuli się bezpiecznie** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że kiedy dzieci lepią bałwanka nie zawsze uważają na to co się dookoła dzieje. Bałwanka lepimy z dala od drogi (jezdni) i zawsze pod opieką osoby dorosłej).
- 👉 **Na kuligu cały czas jestem z osobą dorosłą** (prowadzący pyta dzieci, czy wiedzą co to jest kulig, wyjaśnia tym dzieciom, które nie wiedzą na czym polega ta zabawa, mówi, że w czasie kuligu jakaś osoba dorosła musi cały czas być z dzieckiem).
- 👉 **Zabawa w śnieżki – bezpieczna na boisku, podwórku, w parku lub na placu zabaw** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi

mówi, że taka zabawa jest bardzo wesoła, jeśli odbywa się w bezpiecznym miejscu i sprawia przyjemność dzieciom, które w niej uczestniczą).

3. Podsumowanie [7min.]

- prowadzący informuje dzieci, że każda z zimowych zabaw musi się odbywać pod nadzorem osoby dorosłej;
- sprawdza co dzieci zapamiętały z omawianych zasad dotyczących bezpiecznych zabaw zimą;
- prowadzący rozdaje dzieciom obrazki do kolorowania wykorzystywane do omawiania zasad;
- podziękowanie dzieciom za aktywny udział w zajęciach.

Propozycja zabawy:

CEL: zabawa ruchowa

PRZEBIEG:

Prowadzący prosi dzieci, aby wyobraziły sobie, że są teraz w górach, jest dużo śniegu i będą się wspaniale bawić.

Teraz wszystkie dzieci jadą z góry na nartach – dzieci pokazują jak zjeżdża się na nartach.

Przesiadamy się na sanki – dzieci udają, że jeżdżą na sankach.

Wszystkie dzieci zakładają łyżwy i idą na lodowisko – dzieci pokazują jak zakładają łyżwy i poruszają się na nich.

A teraz zabawa kulkami śnieżnymi – dzieci udają, że robią ze śniegu kule i rzucają nimi do koleżanek i kolegów (można też przygotować wcześniej „kule śnieżne” z gazety, które na początku zabawy mogą zastępować zimową aurę).

Temat: W zimie bezpiecznie poruszam się po mieście

CEL: Poinformowanie dzieci jak należy się poruszać po mieście zimą, aby było bezpiecznie.

WIEK ODBIORCÓW: 4-6 lat

CZAS: 25min.

METODY: mini prelekcja, rozmowa kierowana, prezentacja plansz, sprawdzanie wiedzy dzieci

POMOCE: plansze (rys. nr 30), kolorowanki

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [8min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć;
- przekazanie informacji o celu i temacie zajęć;

Prowadzący zadaje dzieciom pytania, aby naprowadzić je na temat zajęć: *Jak wygląda miasto zimą?, Czy łatwo się wtedy poruszać?*

Sluchając odpowiedzi dzieci prowadzący zwraca szczególną uwagę na takie odpowiedzi jak: wszystko pokryte jest śniegiem, jest ślisko na chodnikach i jezdniach, jest zimno, z dachów zwisają sople, wcześniej robi się ciemno; następnie mówi dzieciom, że w zimie miasto wygląda zupełnie inaczej niż w innych porach roku, jest ładnie, ciekawie, bajkowo. Mówi też dzieciom, że zimą może być też niebezpiecznie. Prowadzący mówi dzieciom, że tematem zajęć jest bezpieczne poruszanie się po mieście zimą.

2. Omówienie zasad bezpiecznego poruszania się po mieście zimą [10min.]

Prowadzący przy pomocy planszy oraz przy aktywnym udziale dzieci przedstawia zasady bezpiecznego poruszania się po mieście zimą:

- 👉 **Poruszam się powoli i ostrożnie** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego należy chodzić powoli, mówi, że wszędzie jest ślisko, łatwo się przewrócić, złamać rękę lub nogę, upaść na jezdnię).
- 👉 **Zwracam uwagę na sople zwisające z dachów budynków** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego sople się groźne, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że sople mogą z dachu spaść stwarzając zagrożenie).
- 👉 **Unikam zasp śnieżnych, chodzę tylko po odśnieżonych miejscach** (prowadzący pyta dzieci bezpieczne są odśnieżone miejsca, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że jeśli jakieś miejsce jest pokryte świeżym śniegiem, to pod śniegiem mogą znaleźć się różne przedmioty, o których nie wiemy, może być dziura, w którą wpadniemy, pod świeżym śniegiem może być też ślisko).
- 👉 **Omijam ślizgawki na chodniku** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego należy omijać ślizgawki, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że czasem na chodnikach są wyslizgane miejsca, które stwarzają zagrożenie dla osób poruszających się po chodnikach).

3. Podsumowanie [7min.]

- prowadzący sprawdza co dzieci zapamiętały z omawianych zasad dotyczących bezpiecznego poruszania się po mieście zimą podsumowuje wypowiedzi hasłami z poprzedniej części scenariusza;
- prowadzący rozdaje dzieciom obrazki do kolorowania wykorzystywane do omawiania zasad lub prosi dzieci o narysowanie ilustracji do omawianych zasad;
- podziękowanie dzieciom za aktywny udział w zajęciach.

Temat: Zimowy wypoczynek w górach i nad wodą

CEL: Przekazanie informacji na temat bezpiecznego wypoczynku zimowego w górach i nad wodą.

WIEK ODBIORCÓW: 4-6 lat

CZAS: 30 min.

METODY: mini prelekcja, rozmowa kierowana, prezentacja plansz

POMOCE: plansze (rys. nr 15, 25, 29), kolorowanki

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [5 min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć;
- przedstawienie celu i tematu zajęć;

Prowadzący może zapytać dzieci: *Gdzie można wyjechać na zimowy wypoczynek? W jaki sposób wypoczywamy zimą? Co można tam robić?*

Podsumowując wypowiedzi dzieci prowadzący informuje je, że zajęcia będą dotyczyły bezpiecznego poruszania się po górach i przebywania nad wodą w czasie zimy – zamrożone jeziora, rzeki i inne zbiorniki wodne.

2. Omówienie zasad bezpiecznego poruszania się zimą po górach [12 min.]

Prowadzący przy pomocy plansz oraz przy aktywnym udziale dzieci przedstawia zasady bezpiecznego poruszania się po górach:

- 👉 **Po górach chodzę zawsze pod opieką osoby dorosłej** (*prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że w górach łatwo jest się zgubić, dlatego należy iść tam z kimś dorosłym*).
- 👉 **Zwracam szczególną uwagę na ubiór** (*w tym punkcie można wykorzystać część informacji ze scenariusza „Dbam o zdrowie zimą” – w zależności od uznania prowadzącego*).
- 👉 **Chodzę zawsze po wyznaczonych szlakach** (*prowadzący informuje dzieci, że droga w górach jest oznaczona specjalnymi znaczkami namalowanymi na drzewach, drogowskazach i nazywa się szlakiem górskim; idąc szlakiem zawsze można trafić do celu, a schodząc z niego łatwo się zgubić*).
- 👉 **Gdy zgubię się w górach pozostaję w tym miejscu, w którym zauważyłem, że nie ma ze mną osoby dorosłej, z którą szedłem** (*prowadzący mówi dzieciom, że gdy się zorientują, że się zgubiły muszą zostać w tym miejscu zamiast biegać, czy chodzić po górach, szukając opiekuna lub drogi powrotnej. Najlepiej poprosić przechodzących turystów o pomoc. Prowadzący przypomina dzieciom zajęcia „Zgubiłem się”, gdzie uczyły się prosić o pomoc w sytuacji zgubienia – „Nazywam się... imię i nazwisko. Zgubiłem się. Proszę o pomoc”*).

Prowadzący może przypomnieć dzieciom wybrane zasady z zajęć nt. „NA WYCIECZCE W GÓRACH” oraz zajęć nt. „BEZPIECZNE ZABAWY ZIMOWE” oraz zajęć nt. „DBAM O ZDROWIE ZIMĄ”.

3. Omówienie zasad bezpiecznego poruszania się zimą w okolicach zbiorników wodnych, rzek, jezior [7min.]

Prowadzący przy pomocy plansz oraz przy aktywnym udziale dzieci przedstawia zasady bezpiecznego poruszania się w okolicach zbiorników wodnych, rzek, jezior:

- 👉 **Gdy wypoczywam zimą w pobliżu zamrożonego jeziora, rzeki zawsze pozostaję na brzegu, zamiast wchodzić na lód** (*prowadzący pyta dzieci dlaczego ważne jest aby pozostać na brzegu zamiast wchodzić na zamrożone jezioro, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że nawet jeśli wydaje im się, że lód jest bardzo gruby należy pozostać na brzegu, bo lód łatwo może pęknąć a wtedy dzieci wpadną do bardzo zimnej wody*).
- 👉 **Na łyżwach jeżdżę tylko po lodowisku. Wiem, że jazda po zamrożonym jeziorze, rzece, czy innym zbiorniku wodnym jest zabroniona i bardzo niebezpieczna** (*prowadzący pyta dzieci, dlaczego tylko lodowisko jest miejscem przeznaczonym do jazdy na łyżwach. Jeżdżenie po zamrożonych zbiornikach wodnych jest bardzo niebezpieczne, lód może pęknąć i dziecko może wpaść do lodowatej wody*).

4. Podsumowanie [6min.]

- prowadzący sprawdza co dzieci zapamiętały z omawianych zasad dotyczących zachowania w górach, oraz w okolicach zamrożonych zbiorników wodnych i rzek, podsumowuje wypowiedzi hasłami - zasadami z poprzedniej części scenariusza;
- prowadzący rozdaje dzieciom obrazki do kolorowania wykorzystywane do omawiania zasad lub prosi dzieci o wykonanie ilustracji do omawianych zasad;
- podziękowanie dzieciom za aktywny udział w zajęciach.

Przez cały rok

Temat: Kto mnie chroni i pomaga?

CEL: Przekazanie dzieciom informacji na temat pracy poszczególnych służb i zawodów, których celem jest niesienie pomocy oraz dbanie o bezpieczeństwo innych, – jakie mają zadania, w jakich sytuacjach mogą pomóc (Policja, Straż Miejska, Pogotowie Ratunkowe, Straż Pożarna, Ratownik Wodny).

WIEK ODBIORCÓW: 4 – 6 lat

CZAS: 40 min.

METODY: mini prelekcja, rozmowa kierowana, prezentacja plansz, zadawanie zagadek

POMOCE: plansza (rys. 31), zagadki, kolorowani tematyczne

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [10min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć;
- przedstawienie tematu zajęć;

Prowadzący informuje dzieci, że na zajęciach będą rozmawiać o ludziach, którzy pracują po to, aby pomagać innym; że o każdej porze możemy zwrócić się do nich o pomoc; możemy do nich zatelefonować albo spotkać ich na ulicy. O tym, kim są te ważne osoby podpowiedzą zagadki, których należy uważnie wysłuchać.

Prowadzący odczytuje kolejno zagadki a po każdej odgadniętej przez dzieci zagadce pokazuje planszę z wizerunkiem osoby, której ta zagadka dotyczy. Wspólnie z dziećmi omawia wygląd tej osoby, po czym można ją rozpoznać (kolor munduru lub ubrania, charakterystyczne elementy umundurowania i ubioru).

Policjant

Dobrym okiem, byстрыm słuchem
kieruje ulicznym ruchem.
Niebieski mundur i czapkę ma,
I duży i mały wszędzie go rozpozna.

Strażak Pożarny

W hełmie i z sikawką
jedzie na sygnale.
Gasi dzielnie pożar
Nie boi się wcale.

Lekarz

Leczy wszystkich ludzi,
odwiedza też chore dzieci.
Chodzi w białym fartuchu,
Kto to jest, czy wiecie?

Strażnik Miejski

Na straży porządku w mieście stoi
i nikogo się nie boi.
Po ulicach chodzi, jeździ radiowozem,
po żółtym i niebieskim kolorze
jego mundur poznać możesz.

Ratownik wodny

Na basenie i na plaży,
nam nic złego się nie zdarzy.
Gdy on stoi i pilnuje
Bacznie wszystkich obserwuje.

2. Sprzęt i wyposażenie poszczególnych służb [10min.]

Prowadzący ustawia planszę z postaciami w miejscu widocznym dla wszystkich dzieci. Mówi, że każda z tych osób, aby wykonywać swoją pracę musi mieć jeszcze sprzęt lub pojazd, który pomaga mu w pracy i jest bardzo potrzebny, dzieci próbują odgadnąć jak nazywa się sprzęt wykorzystywany przez poszczególne służby.

(Jeżeli przedszkole dysponuje odpowiednimi planszami z wizerunkami pojazdów i sprzętu charakterystyczne dla danej grupy zawodowej prowadzący pokazuje dzieciom te plansze na przykład:

- radiowóz policyjny,
- wóz strażacki,
- karetka pogotowia ratunkowego,
- radiowóz straży miejskiej,
- łódka z wiosłami, gwizdek, czapeczka i koszulka z napisem „ratownik”).

Prowadzący prosi dzieci o nazwanie tych pojazdów/sprzętu pokazując plansze pojedynczo w wybranej przez siebie kolejności i wspólnie z dziećmi omawia wygląd pojazdów/sprzętu (wygląd, kolory, elementy charakterystyczne) oraz wybiera zgłaszające się na ochotnika osoby, które przyporządkowują dany pojazd/sprzęt do wizerunku postaci na planszy. Prowadzący pyta pozostałe dzieci czy zadanie zostało dobrze wykonane, koryguje ewentualne błędy.

3. Zadania realizowane przez poszczególne służby [15min.]

Prowadzący pokazując plansze (postać + pojazd) zadaje dzieciom pytania dotyczące zadań i pracy, jaką wykonuje ta osoba oraz kiedy i w jakiej sytuacji można zwrócić się do niej o pomoc: *Kim jest ta osoba? Gdzie, w jakim miejscu możemy ją spotkać? Co ta osoba robi w swojej pracy? Do czego jest jej potrzebny ten pojazd? Kiedy, w jakiej sytuacji możemy wezwać tę osobę na pomoc? Jak ta osoba może nam pomóc?*

Przykładowa wiedza, jaką prowadzący może przekazać dzieciom:

Policjant - kieruje ruchem drogowym, zatrzymuje „lizakiem” samochód, gdy jedzie zbyt szybko, pilnuje porządku w mieście, łapie przestępców. Spotkać go można na ulicy. Czasem pracuje z psem. Można go spotkać w komisariacie, w radiowozie. O pomoc można się zwrócić do niego, gdy dziecko się zgubi, gdy ktoś je zaczepia, przestraszy.

Strażak - gasi pożar, ratuje ludzi i zwierzęta. Spotkać go można w miejscu gdzie jest pożar, niebezpieczne zdarzenie lub w jednostce straży pożarnej. O pomoc prosimy go wtedy, gdy zauważyliśmy pożar, wybuch gazu, powódź lub jakieś inne niebezpieczne zdarzenie.

Lekarz - ratuje życie ludzi, jeździ do chorych osób, pomaga ofiarom wypadku, leczy chore dzieci. Spotkać go można w szpitalu, przechodni, karetce pogotowia. Zwracamy się do niego o pomoc, gdy jesteśmy chorzy, źle się czujemy, coś nas boli.

Strażnik miejski - pilnuje porządku, dba o to żeby w mieście było bezpiecznie, przychodzi do dzieci do przedszkola, szkoły i rozmawia na temat zagrożeń. Można go spotkać w mieście: na ulicy, w parku, w okolicy szkoły, przedszkola. O pomoc do niego zwracamy się, gdy czujemy się zagrożeni.

Ratownik wodny - dba o bezpieczeństwo nad wodą (morze, basen, jezioro, rzeka). Zwracamy się do niego o pomoc, gdy zgubimy się na plaży lub, gdy zauważymy, że ktoś tonie.

Prowadzący podsumowuje wypowiedzi dzieci podkreślając, że wszystkie te osoby są po to by nam pomagać i każde dziecko zawsze może zwrócić się o pomoc do tych osób.

4. Zakończenie [5 min.]

Na zakończenie prowadzący rozdaje dzieciom kolorowanki z wizerunkiem postaci przypominając, jakie kolory będą potrzebne do pokolorowania danej postaci, aby dzieciom utrwalił się wygląd danej osoby.

Można zaprosić do pomocy w realizacji scenariusza przedstawiciela konkretnego zawodu (na przykład strażnika miejskiego czy policjanta).

Dla młodszych dzieci scenariusz można podzielić na poszczególne części według wymienionych zawodów, powtarzając zajęcia, których tematem za każdym razem będzie inny zawód.

Temat: Zgubiłem się w mieście

CEL: Przekazanie informacji o właściwym zachowaniu się w sytuacji, gdy dziecko się zgubi.

WIEK ODBIORCÓW: 4 – 6 lat

CZAS: 45 min.

METODY: mini prelekcja, rozmowa kierowana, prezentacje plansz, ćwiczenia werbalne, czytanie opowiadania

POMOCE: opowiadanie, plansze (rys. nr 31, 32), kolorowanki

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [5min.]

- ustalenie zasad obowiązujących na zajęciach
- przedstawienie tematu i celu zajęć

Prowadzący informuje dzieci, że będą rozmawiać o tym, jak powinno zachować się dziecko wtedy, gdy zgubi się. Prowadzący zadaje pytania: *Czy ktoś z was już się kiedyś zgubił? Gdzie się zgubił? Jak się wtedy czuł? Co wtedy zrobił? Jak się odnalazł?* Następnie informuje, że o takim zdarzeniu opowie dzieciom w historii Tolka.

2. Opowiadanie pt. „Wycieczka do ZOO” [10min.]

Od samego rana w przedszkolu wszyscy bardzo się cieszyli i szybko jedli śniadanie. Wreszcie nadszedł ten dzień, na który tak długo czekali. Szykowała się wielka wyprawa do ZOO.

- Hurra! Dziś zobaczymy niedźwiedzia, lwa, i żyrafę! – wołał mały Krzys.

- Ciekawe czy małpy naprawdę są takie śmieszne jak w bajkach? – zastanawiała się Zosia.

Pani poprosiła dzieci żeby ustawiły się w pary i wzięły za ręce. Kiedy dzieci to zrobiły, powiedziała:

- Drogie dzieci. Przed nami daleka droga, więc żeby bezpiecznie dotrzeć do ZOO musimy bardzo uważać. Pamiętajcie, że przez całą drogę trzymamy się za ręce, zachowujemy się spokojnie, idziemy wszyscy razem w jednej grupie. Czy każdy usłyszało, co teraz powiedziałam?

- Taaak! – odpowiedziały głośno dzieci.

Nareszcie ruszyli! Tolek szedł w parze z małym Krzysiem. Wszystko wydawało mu się takie niesamowite, dookoła było tyle ludzi, sklepów, samochodów. Mijali wiele kolorowych wystaw sklepowych – tu ubrania, tam słodycze, zegarki...

Nagle wyrosła przed nim wielka wystawa sklepu z zabawkami a na niej wóz strażacki, o jakim Tolek zawsze marzył. Wóz był naprawdę wspaniały – czerwony, lśniący, z ogromną drabiną i błyskającymi światłami. Tolek z wrażenia puścił rękę kolegi i zatrzymał się przed wystawą. Już zaczął sobie wyobrażać jak jeździ tym wozem, gasi pożary, włącza kolorowe światła i sygnał strażackiej syreny...

- „Krzysio wóz na pewno też bardzo się podoba” – pomyślał Tolek i odwrócił się, żeby go o to zapytać. Ale kolegi nigdzie nie było, nie było też pani i innych dzieci z przedszkola. Tolek jeszcze raz rozejrzył się uważnie dookoła. - „Nie wiem gdzie jestem, sam nie wrócę do przedszkola i nie trafię do ZOO. Co robić? Co robić?” – zastanawiał się Tolek.

Po przeczytaniu opowiadania prowadzący sprawdza zrozumienie tekstu przez dzieci zadając pytania:

Gdzie wybierały się przedszkolaki? Co powiedziała pani do dzieci przed wyjściem? Co zobaczył na wystawie Tolek? Dlaczego Tolek puścił rękę małego Krzysia? Co stwierdził Tolek gdy rozejrzył się stojąc przed wystawą sklepu z zabawkami?

Po każdym pytaniu i wypowiedziach dzieci prowadzący powtarza właściwą odpowiedź.

3. Jak się zachować? [10min.]

Prowadzący zadaje dzieciom pytanie, które pojawiło się na końcu opowiadania („co robić?”). Zachęca dzieci do wypowiedzenia się na temat – co ich zdaniem w tej sytuacji powinien zrobić bohater historii, jak się zachować?

Dzieci swobodnie wypowiadają się na zadany temat, prowadzący wysłuchuje wszystkich dzieci, podsumowuje ich wypowiedzi dzieci wybierając z pośród wszystkich właściwe odpowiedzi takie jak: **wejście do sklepu i zwrócenie się o pomoc**, (gdy ten sklep będzie zamknięty wejść do sklepu obok, do apteki, banku, poczty), **poprosić o pomoc osobę umundurowaną** (Straż Miejską, Policję, ochronę sklepu), **poprosić o pomoc ochroniarza lub kasjerkę w supermarkecie**.

4. Prowadzący nawiązuje do innych sytuacji i miejsc, w których dzieci mogą się zgubić [5min.]:

- środki komunikacji miejskiej (autobus, tramwaj) – **zwrócić się o pomoc do kierowcy**,
- na plaży – **poprosić o pomoc ratownika**.

Prowadzący prezentuje dzieciom plansze z wizerunkiem policjanta, strażnika miejskiego, ratownika wodnego, kierowcy autobusu jako osób, które mogą nam pomóc w trudnej sytuacji.

5. Jak zwrócić się o pomoc? [10min.]

Prowadzący mówi dzieciom, w jaki sposób poprosić o pomoc, gdy się zgubią. Można użyć takiego zwrotu:

„**Nazywam się... imię i nazwisko. Zgubiłem się. Proszę o pomoc.**”

Prowadzący ćwiczy z dziećmi powyższy zwrot – każde dziecko po kolei przedstawia się i prosi o pomoc.

6. Zakończenie [5min.]

- prowadzący przypomina dzieciom o zasadach bezpiecznego poruszania się po mieście tak, aby się nie zgubić (jestem zawsze blisko osoby lub grupy, z którą wychodzę, obserwuję i słucham opiekunów, z którymi jestem);
- rozdanie kolorowanek z wizerunkami osób, które mogą pomóc dziecku, gdy zgubi się (strażnik miejski, policjant, ratownik wodny);
- podziękowanie za aktywny udział w zajęciach.

Temat: Zgubiłem się poza miastem

CEL: Przekazanie informacji na temat właściwego zachowania się w sytuacjach, gdy dziecko się zgubi.

WIEK ODBIORCÓW: 4-6 lat

CZAS: 30 min.

METODY: czytanie bajki „Zgubiłem się w lesie”, mini prelekcja, rozmowa kierowana

POMOCE: bajka „Zgubiłem się w lesie”, plansze

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [3min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć;
- przedstawienie tematu zajęć;

Prowadzący informuje dzieci, że za chwilę poznają przygodę Tolka. Prowadzący zadaje pytania: *Czy ktoś z was już się kiedyś zgubił? Gdzie się zgubił? Jak się wtedy czuł? Co wtedy zrobił? Jak się odnalazł?*

Po wysłuchaniu odpowiedzi dzieci, prowadzący informuje, że teraz przeczyta (opowie) o przygodzie Tolka, który się zgubił.

2. Odczytanie bajki [11min.]

Był piękny poranek, słońce uśmiechało się do Tolka puszczając swoje promienie przez okno jego pokoju.

- Och, co za wspaniały dzień – pomyślał chłopiec – Dziś z babcią wybieram się na wielką wyprawę do lasu. Wszystko już przygotowane: czapeczka na głowę, wysokie buciki i plecak z jedzeniem i piciem – nie mogę się już doczekać!

Babcia czyniła właśnie ostatnie przygotowania. Dokładnie sprawdziła, czy niczego nie zapomnieli. Wzięła Tolka za rękę i wyruszyli. Szli polną drogą, mijali łąki, pasące się w oddali krowy i rosnące tuż obok drogi zboże. Wreszcie pojawiła się przed nimi ogromna ściana zielonego lasu. Chłopiec aż podskoczył z radości, ale babcia zatrzymała się, spojrzała na niego i powiedziała:

- Pamiętaj! W lesie trzeba się zachowywać spokojnie, chodzić powoli, ostrożnie i patrzeć pod nogi. Jesteśmy tu gośćmi, nie chcemy przecież przestraszyć mieszkańców lasu,

czyli mieszkających tu zwierząt no i sami zrobić sobie krzywdy. Prawda?

- Tak babciu! – odpowiedział Tolek – Będę uważał.

- No i trzymaj się blisko mnie, bo możesz się zgubić. Pamiętaj – bądź grzeczny!

- Dobrze babciu – powiedział Tolek.

Weszli do lasu. „Ale tu jest pięknie – pomyślał chłopiec – tyle ogromnych drzew, chłód, cudownych zapach”. Szli coraz dalej i dalej w głąb lasu a Tolek ciągle rozmyślał: „mieszka tu tyle zwierząt, a żadnego nie widać – na pewno się pochowaly”.

Wreszcie babcia się przystanęła.

- Wiesz co wnuczku? Zatrzymajmy się na chwilę i odpoczniemy.

- Dobrze – odpowiedział Tolek, puścił rękę babci i dodał – Pochodzę sobie tutaj obok ciebie.

- No dobrze wnuczku, ale bądź ostrożny – odrzekła babcia uśmiechając się do Tolka.

Tolek zaczął przechadzać się po lesie

„O! Za tym drzewem na pewno kryje się coś ciekawego, może jakieś zwierze” – pomyślał – i podszedł do dużego drzewa, które rosło naprzeciwko – „O! Tu nic nie ma, ale na pewno zwierzątko kryje się tam” – pomyślał i podszedł kilka kroków do następnego drzewa, tam także niczego nie znalazł. Nagle zobaczył leżący w oddali porośnięty mchem wielki konar drzewa. „O! to jest na pewno kryjówka zwierzaków” – pomyślał i postanowił to sprawdzić. Podszedł do konara - był on naprawdę ogromny i tajemniczy „Babci na pewno też by się spodobał – pomyślał Tolek i odwrócił się by pochwalić się swoim znaleziskiem. Ale babci nigdzie nie było. Tolek rozejrzył się jeszcze raz uważnie – wszędzie tylko drzewa i drzewa.

- Oj! Zgubiłem się – pomyślał – co teraz robić?

W tym miejscu prowadzący może przerwać odczytywanie bajki, jeśli uzna, że ze względu na wiek dzieci może być problem z zapamiętaniem całego tekstu i zadać pytania sprawdzające np. *Gdzie Tolek wybrał się na wycieczkę? Z kim tam poszedł? Co powiedziała babcia przed wejściem do lasu?, Czy podobało mu się w lesie? Czego Tolek szukał za drzewami? Czy znalazł jakieś zwierzęta? Co się stało, gdy Tolek szukał zwierzątek?*

Prowadzący koryguje odpowiedzi dzieci zgodnie z treścią bajki.

Tolkowi przypomniały się słowa, które powtarzała babcia i pani na zajęciach w przedszkolu. „Muszę zachować spokój zamiast biegać po lesie, przytulę się do drzewa – wtedy będę bezpieczny i będzie mi ciepło”. Podszedł do dużego drzewa, które stało obok.

-Będiesz teraz moim przyjacielem- powiedział i objął drzewo rękami. „Muszę dać znać babci, że tu właśnie jestem – będę wołał, żeby mnie usłyszała i odnalazła”

- *Babciu, babciu, tu jestem – zaczął wołać.*

Nagle przypomniał sobie, że w kieszeni spodni ma gwizdek, z którym nigdy się nie rozstawał. „Będę na zmianę gwizdał i wołał – pomyślał – zostanę tu tak długo aż znajdzie mnie babcia”

Drzewo dawało mu spokój, ciepło i bezpieczeństwo.

„Co jeszcze mówiła pani w przedszkolu – rozmyślał Tolek – muszę pozostać w ubraniu, żeby nie zrobiło mi się zimno. Pani mówiła, że siadanie na ziemi i na kamieniach może odebrać potrzebne mi ciepło, ale ja przecież trzymam się drzewa, więc nic mi nie grozi.

Tolek na zmianę krzyczał i gwizdał, a kiedy się zmęczył, odpoczywał chwilę a następnie powtarzał obie te czynności.

Po jakimś czasie chłopiec zobaczył zbliżającą się pomiędzy drzewami postać. Zaczął głośniej nawoływać i gwizdać. Postać zbliżała się coraz szybciej. „To babcia – spostrzegł Tolek - macha i uśmiecha się do mnie. Odnalazła mnie!” – ucieszył się i pomachał babci na powitanie.

Prowadzący zadaje pytania sprawdzające np. *Jak zachował się Tolek, kiedy zorientował się, że się zgubił? Zachowywał się spokojnie i został w jednym miejscu, czy biegł po lesie?, Co znalazł w kieszeni? Do czego użył gwizdka? Czy usiadł na ziemi, kamieniu, żeby odpoczywać? Dlaczego przytulił się do drzewa?*

Prowadzący koryguje odpowiedzi dzieci zgodnie z treścią bajki.

3. Omówienie zasad właściwego zachowania w sytuacji, gdy dziecko się zgubi poza miastem [10min.]

Prowadzący przy pomocy plansz oraz przy aktywnym udziale dzieci przedstawia zasady właściwego zachowania w sytuacji, gdy dziecko się zgubi:

- 👉 **W lesie, nad wodą, w górach trzymam się blisko osoby dorosłej** (prowadzący pyta dzieci, ważne jest by być z osobą dorosłą, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że łatwo jest się zgubić, gdy dziecko porusza się samo, zwłaszcza w miejscach, których nie zna, dlatego należy być blisko osoby dorosłej).
- 👉 **Kiedy się zgubię nad wodą, w lesie, w górach obejmuję najbliższe drzewo** (prowadzący pyta dzieci dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, w takiej sytuacji dziecko pozostaje w jednym miejscu, jest mu ciepło i czuje się bezpieczniej).
- 👉 **Wołam o pomoc, jeśli mam gwizdek albo inny głośny przedmiot używam go** (prowadzący pyta dzieci dobrze jest wołać o pomoc, gwizdać lub hałasować w inny sposób, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że zwykle zachowujemy się cicho, ale aby wezwać pomoc możemy zachowywać się głośno).
- 👉 **Ubranie, które mam na sobie zatrzymuje ciepło. Ziemia, kamienie je odbierają** (prowadzący pyta dzieci, dlaczego w takiej sytuacji należy pozostać w ubraniu, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że kiedy się zgubimy, trudno określić

jak długo będziemy czekać, aż ktoś nas znajdzie, dlatego musimy zadbać, żeby było nam ciepło).

- 👉 **Jeśli zobaczę przechodzących ludzi proszę o pomoc** (*prowadzący mówi dzieciom, najlepiej poprosić przechodzących turystów o pomoc; prowadzący przypomina dzieciom zajęcia „Zgubiłem się”, gdzie uczyły się prosić o pomoc w sytuacji zgubienia: „Nazywam się... imię i nazwisko. Zgubiłem się. Proszę o pomoc.”; dziecko powinno też powiedzieć, z kim było w lesie).*
- 👉 **Jeśli jestem na plaży proszę o pomoc ratownika** (*prowadzący pyta dzieci, dlaczego jest taka zasada, podsumowując odpowiedzi dzieci mówi, że ratownik zawsze pomoże dziecku i w ten sposób najszybciej będzie mogło odnaleźć opiekuna).*

4. Podsumowanie [6min.]

- prowadzący sprawdza co dzieci zapamiętały z omawianych zasad właściwego zachowania w sytuacji, gdy dziecko się zgubi poza miastem;
- prowadzący rozdaje dzieciom obrazki do kolorowania wykorzystywane do omawiania zasad;
- podziękowanie dzieciom za aktywny udział w zajęciach.

Proponowana zabawa:

Dzieci dobierają się w pary. Jedno z nich jest „drzewem” a drugie zagubionym w lesie dzieckiem. Prowadzący prosi dzieci, które są „drzewami” o to by w miarę możliwości nie poruszały się. Dzieci, które się „zgubiły” obejmują dzieci „drzewa”, a następnie wzywają pomoc, krzycząc: „Tu jestem”. Potem dzieci zamieniają się rolami.

Prowadzący ćwiczy z dziećmi powyższy zwrot – każde dziecko po kolei przedstawia się i prosi o pomoc. „**Nazywam się... imię i nazwisko. Zgubiłem się. Proszę o pomoc.**”

Temat: Ewakuacja w sytuacjach zagrożeń

CEL: Przećwiczenie z dziećmi ewakuacji, czyli bezpiecznego opuszczenia miejsca niebezpiecznego.

WIEK ODBIORCÓW: 4-6 lat

CZAS: 35min.

METODY: rozmowa kierowana, ćwiczenie praktyczne, prezentacja znaków ewakuacyjnych

POMOCE: plansze ze znakami ewakuacyjnymi (rys. nr 33, 34, 35 lub zdjęcia znaków), wykonane przez dzieci kolorowanki, znaki ewakuacyjne umieszczone na ścianach

Przed zajęciami prowadzący może pokazać dzieciom umieszczone w przedszkolu tablice ze znakami ewakuacyjnymi i rozdać im do kolorowania wzory takich tablic (dzieci 4-letnie) lub rozdaje dzieciom szablon do wycięcia z kartki papieru wzoru, który następnie nakleją na karton i kolorują, zgodnie z prawdziwymi znakami ewakuacyjnymi (dzieci 5, 6-letnie), należy wykonać je dzień wcześniej lub rozłożyć zajęcia na cały dzień i zrobić to rano.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [5min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć;
- przedstawienie tematu zajęć;

Prowadzący zadaje dzieciom pytania: *Czy wiecie, co to jest ewakuacja?; Czy spotkaliście się z takim słowem?; Gdzie się z nim spotkałyście; Co ono może oznaczać?* Prowadzący podsumowuje wypowiedzi dzieci, mówiąc, że ewakuacja to szybkie i sprawne opuszczenie miejsca, w którym wydarzyło się coś niebezpiecznego i groźnego. To właśnie będzie tematem dzisiejszych zajęć.

2. Ustalenie okoliczności sytuacji niebezpiecznych i miejsc niebezpiecznych zdarzeń [5min.]

Prowadzący zadaje pytanie: *Co niebezpiecznego, groźnego może się wydarzyć?(tu dzieci udzielają odpowiedzi, które prowadzący uzupełnia na przykład: pożar, zagrożenie bombowe, ulatnianie się gazu); Gdzie to może się wydarzyć? (na przykład przedszkole, sklep, dom, ulica, podwórko, metro).* Prowadzący podsumowuje mówiąc, że sytuacje niebezpieczne, które mogą od nas wymagać szybkiego i sprawnego opuszczenia miejsca niebezpiecznego mogą się wydarzyć wszędzie.

3. Sposoby właściwego opuszczenia miejsca gdzie wydarzyło się coś niebezpiecznego [10min.]

Prowadzący informuje dzieci o sposobach, zasadach właściwego opuszczania miejsc gdzie wydarzył się coś niebezpiecznego:

- 👉 Należy słuchać się osoby, która wydaje polecenia, mówi, co mamy robić, jak się zachować na przykład: pani w przedszkolu, policjanta, strażnika miejskiego, strażaka (osoby dorosłej) (prowadzący podaje sposób opuszczenia miejsca gdzie wydarzyło się coś niebezpiecznego).
- 👉 **Idziemy spokojnie.**
- 👉 **Po schodach schodzimy przy ścianie (poręczy).**
- 👉 **Wychodzimy z miejsca niebezpiecznego całą grupą, trzymamy się za ręce i idziemy parami** (prowadzący omawia sposoby oznaczenia drogi ewakuacyjnej, za pomocą plansz przedstawiających znaki drogi ewakuacyjnej prowadzący omawia kierunek drogi ewakuacyjnej).

Prowadzący, na podstawie rysunków lub prac dzieci, omawia oznaczenia kierunków ewakuacji (znaki ewakuacyjne).

4. 😄 Ćwiczenie praktyczne bezpiecznego opuszczenia miejsca zagrożenia [15min.]

CEL: przećwiczenie bezpiecznego opuszczenia sali przedszkolnej

PRZEBIEG ĆWICZENIA:

Prowadzący zaczyna ćwiczenie mówiąc: „Wyobraźmy sobie, że w naszym przedszkolu wybuchł pożar i musimy szybko i bezpiecznie wyjść na zewnątrz. Proszę uważnie mnie słuchać i wykonywać moje polecenia. Ustawiamy się w pary, przodem do wyjścia, chwytny się za rączki (tu prowadzący przelicza dzieci). Wychodzimy na korytarz zachowując spokój, ciszę. Na ścianach szukamy znaków, które wcześniej widzieliśmy na planszach. Kierując się znakami wychodzimy na zewnątrz. Ustawiamy się parami w miejscu, które wam wskażę”. Na zewnątrz prowadzący przelicza dzieci, następnie dzieci wracają w parach do sali.

5. Podsumowanie [5min.]

- prowadzący chwali dzieci za dobre wykonanie ćwiczenia;
- prowadzący jeszcze raz powtarza zasady bezpiecznej ewakuacji.

Ćwiczenie z ewakuacją można wykorzystać do innych zajęć na przykład „OGIENŃ”, „GAZ”, „POWÓDŹ”.

Temat: Terroryzm

CEL: Przekazanie informacji na temat właściwego zachowania w sytuacji napadu, wzięcia zakładników.

WIEK ODBIORCÓW: 5-6 lat

CZAS: 25min.

METODY: rozmowa inspirowana opowiadaniem (listem), mini prelekcja

POMOCE: „List do wszystkich przedszkolaków”

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

1. Wprowadzenie [3min.]

- ustalenie zasad obowiązujących podczas zajęć;
- przedstawienie tematu zajęć;

Prowadzący informuje dzieci: „Zaraz odczytam Wam list, jaki przysłała nam pewna dziewczynka o imieniu Tosia. Przeżyła ona niecodzienne zdarzenie i chce, żeby dowiedziały się o nim wszystkie dzieci. Tosia ma tyle lat, co Wy. Posłuchajcie uważnie, co napisała do nas”:

2. Odczytanie „Listu do wszystkich przedszkolaków” i rozmowa z dziećmi na temat opisanych zdarzeń oraz zachowania się Tosi [15min.]

Cześć!

Mam na imię Tosia!

Piszę ten list, bo chcę Wam opowiedzieć o tym, co przytrafiło mi się całkiem niedawno.

Pewnego dnia wybrałam się jak zwykle z rodzicami na zakupy. Odwiedziliśmy kilka sklepów, a potem z mamą i tatą poszliśmy do Banku. Rodzice mieli tam bardzo ważne sprawy do załatwienia. W takim Banku jest nudno, nie ma czym się bawić a do tego trzeba długo czekać. Na szczęście miałam ze sobą swojego ulubionego Misia-przytulankę i chociaż z nim mogłam się troszkę pobawić. Nagle zobaczyłam kilka osób, które wbiegły do Banku. Ci ludzie mówili coś bardzo głośno i szybko do wszystkich osób, które już wcześniej były w Banku. Zachowywali się dziwnie – wymachiwali rękoma, w dłoniach trzymali pistolety. Ktoś obok mnie zaczął głośno płakać. Ja przytuliłam mocno mojego Misia-przytulankę i rozejrzałam się dokoła. Zobaczyłam, że mama i tata są już blisko mnie. Od razu poczułam się bezpieczniej, ale dalej nie widziałam, co się dzieje.

Jeden z tych panów, którzy mieli pistolety krzyknął, żebyśmy wszyscy usiedli obok siebie pod ścianą i byli cicho. Trochę się bałam, ale mama powiedziała mi szeptem, że jeśli będziemy robić to, co ten pan mówi to wszystko dobrze się skończy. Tata przytulił mnie mocno do siebie i usiedliśmy razem z innymi osobami przy ścianie. Siedzieliśmy tak przez pewien czas, ale nie wiem jak długo. Widziałam jak ci panowie chodzili po Banku, słyszałam jak coś do siebie krzyczeli, a jeden z nich cały czas stał blisko nas, chyba nas pilnował. W pewnym momencie bardzo zachciało mi się pić i poprosiłam tatę o soczek, ale on powiedział mi, że nie ma ze sobą nic do picia. Powiedział też, że nie możemy teraz wyjść z Banku żeby coś kupić.

- Chociaż bardzo chce ci się pić to musisz wytrzymać bez soczku jeszcze trochę – bądź dzielna, tak jak do tej pory – poprosił mnie szeptem tata. Przytuliłam, więc mocniej swojego Misia-przytulankę i pomyślałam, że muszę wytrzymać skoro tata mnie o to prosi.

W końcu ci dziwni panowie wybiegli z Banku. Tata wstał, rozejrzał się i powiedział, że jest już bezpiecznie, że przyjechała Policja i możemy wyjść z Banku. Mama i tata mocno mnie przytulili, powiedzieli, że są ze mnie ogromnie dumni, bo byłam bardzo odważna. Wiedzieli, że się bałam, ale pochwalili mnie, że nie płakałam ani nie krzyczałam.

Po tej przygodzie wiem, że w podobnej sytuacji trzeba zachować się spokojnie, słuchać i robić to, co mówią dorośli.

Mam nadzieję, że was taka przygoda nigdy nie spotka, bo to nic przyjemnego, ale gdyby się komuś przydarzyło coś podobnego jak mi to będzie pamiętać jak trzeba się zachować.

Pozdrawiam Was

TOSIA

Po przeczytaniu listu prowadzący zadaje dzieciom pytania, aby sprawdzić stopień zrozumienia tekstu przez dzieci: *Gdzie Tosia pojechała z rodzicami?, Gdzie Tosi przydarzyła się przygoda?, Z kim Tosia była w Banku? Jak zachowywali się ludzie, którzy wbiegli do Banku?, Czy Tosia się bała?, Czy czuła się bezpiecznie?, Co mama powiedziała Tosi na ucho? O co tata poprosił Tosię?, Czy Tosia posłuchała rodziców?, Czy rodzice po całym zdarzeniu pochwalili Tosię?, Dlaczego pochwalili Tosię i powiedzieli, że są z niej dumni?*

Prowadzący koryguje odpowiedzi dzieci zgodnie z treścią listu.

3. Zasady postępowania w sytuacji napadu [4min.]

Prowadzący jeszcze raz powtarza dzieciom zasady postępowania, o których opowiadała Tosia w „Liście do wszystkich przedszkolaków”:

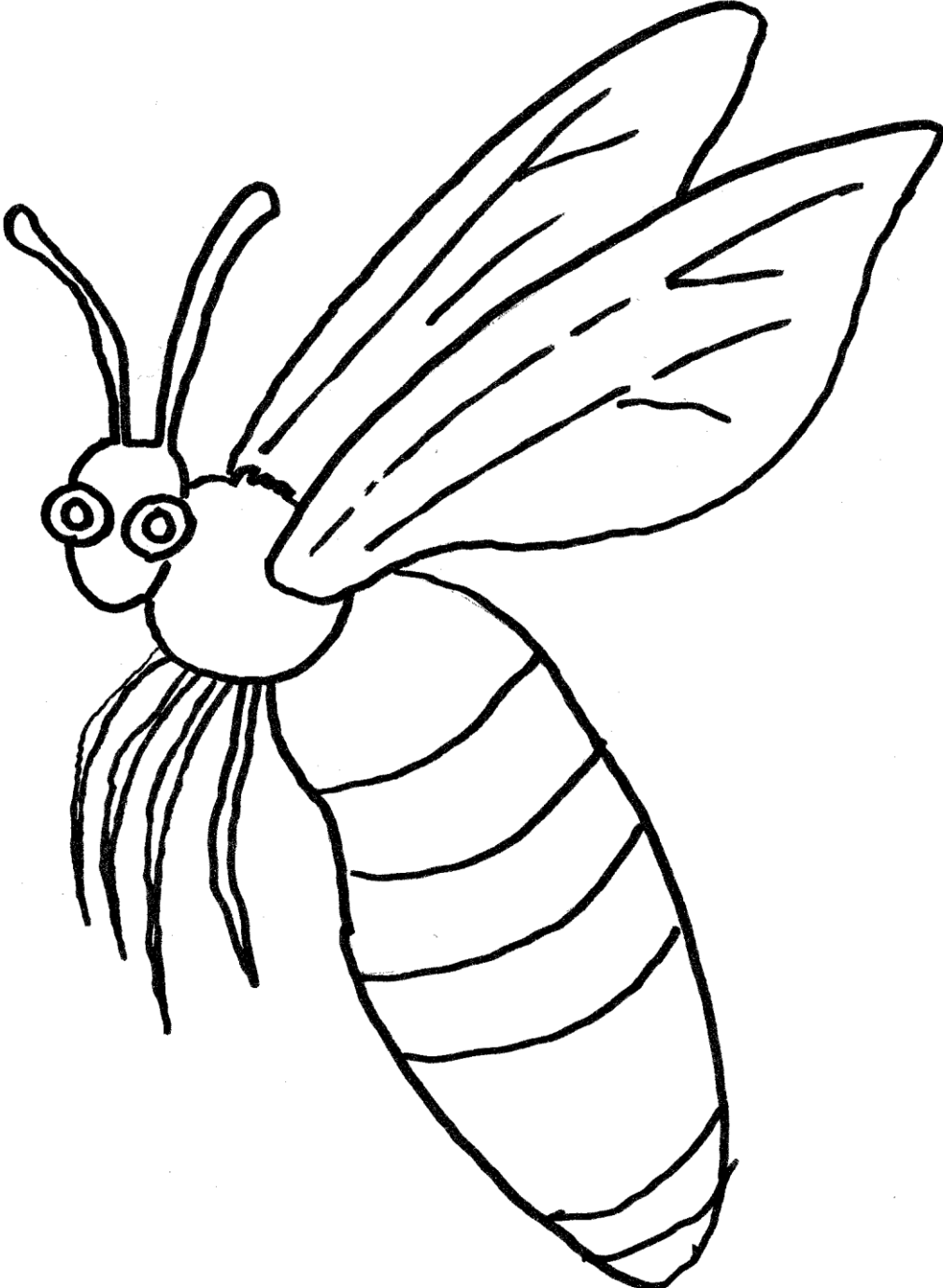
- 👉 **Zachowuję spokój.**
- 👉 **Jestem blisko opiekuna (mamy, taty, babci, dziadka - dorosłego).**
- 👉 **Wykonuję polecenia osób dorosłych.**

4. Podsumowanie [3min.]

- prowadzący rozdaje dzieciom obrazki do kolorowania ilustrujące „List do wszystkich Przedszkolaków”;
- podziękowanie dzieciom za aktywny udział w zajęciach.

Rysunki

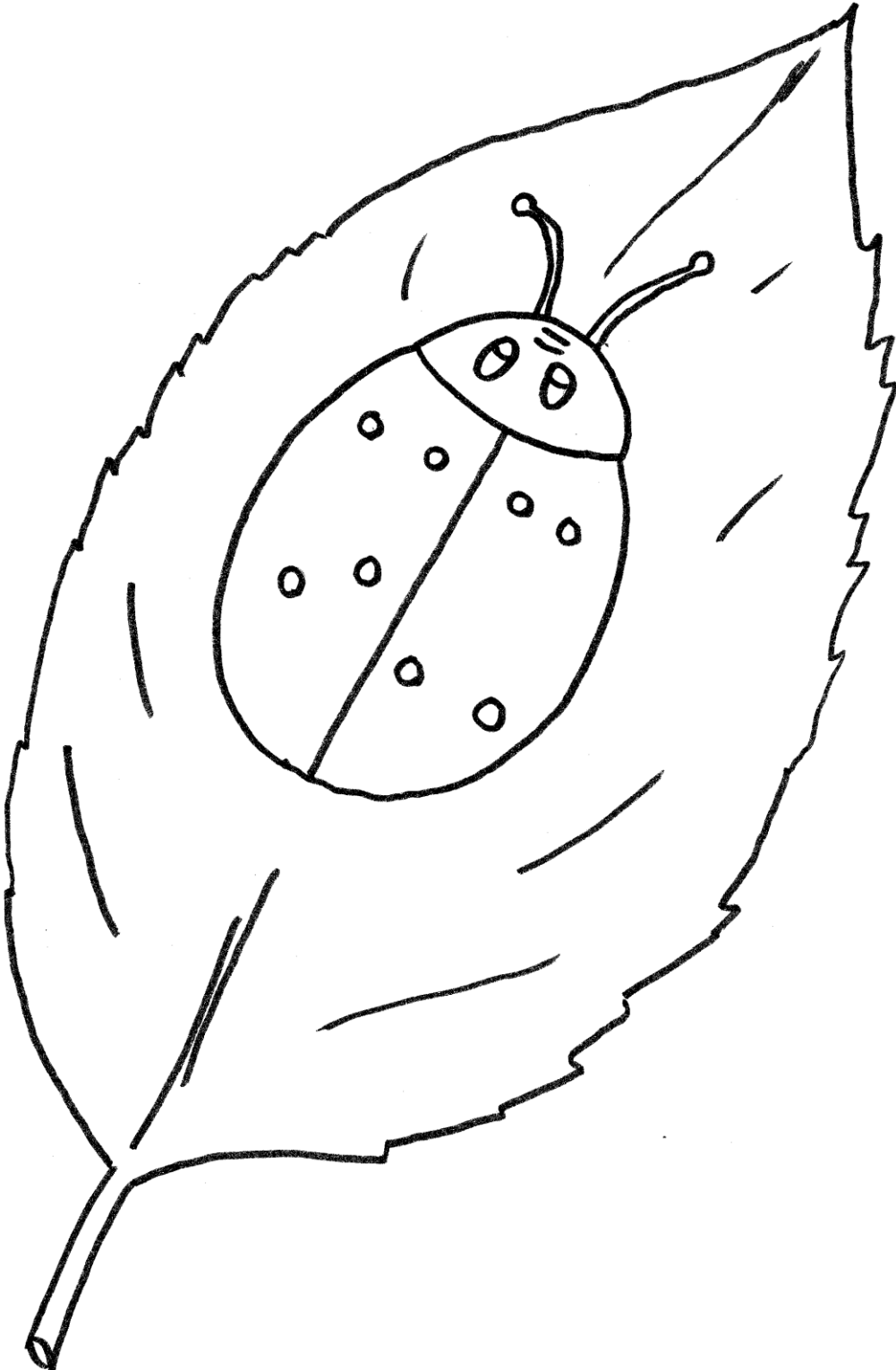
Rys. 1

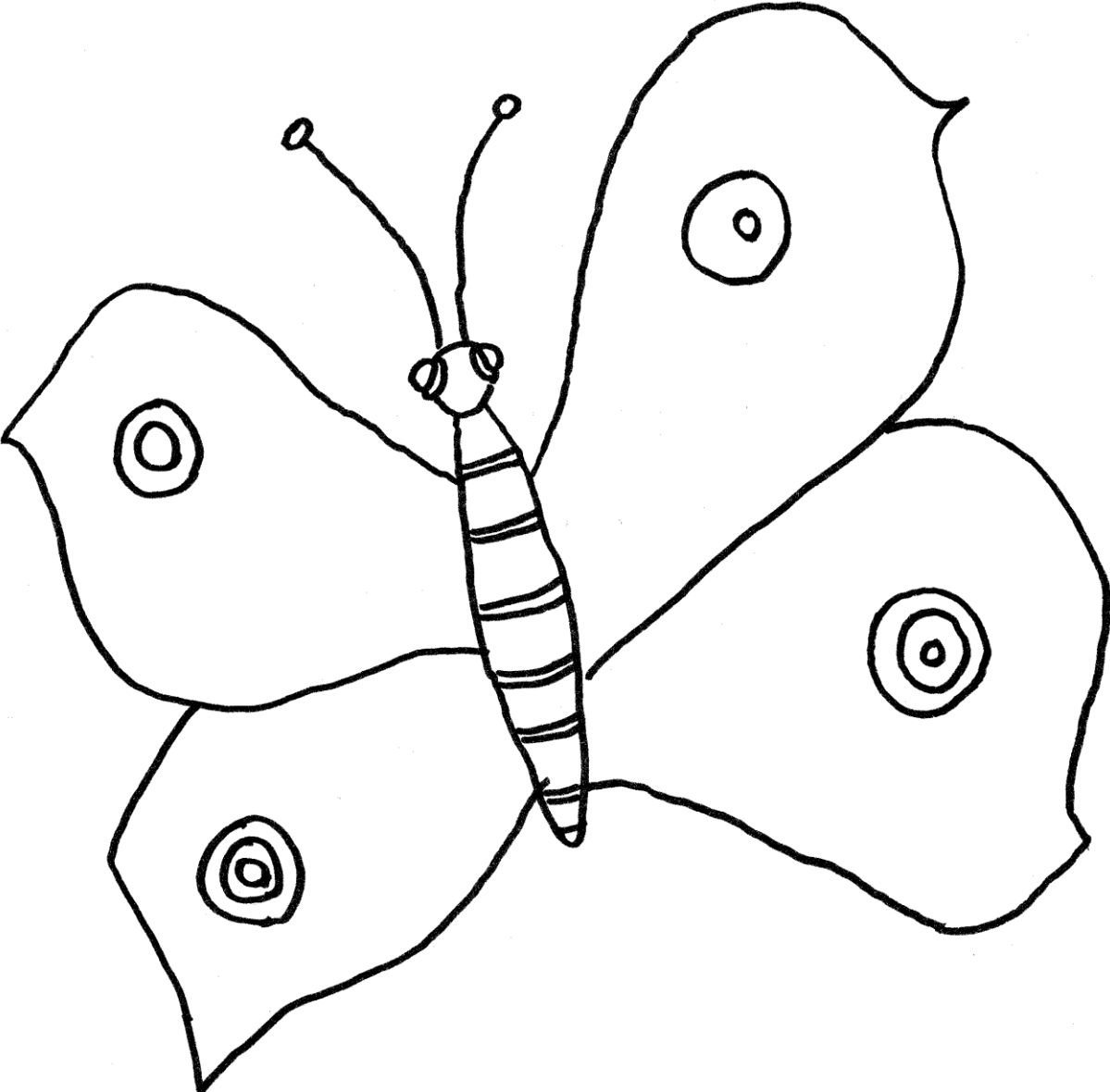
Rys. 2

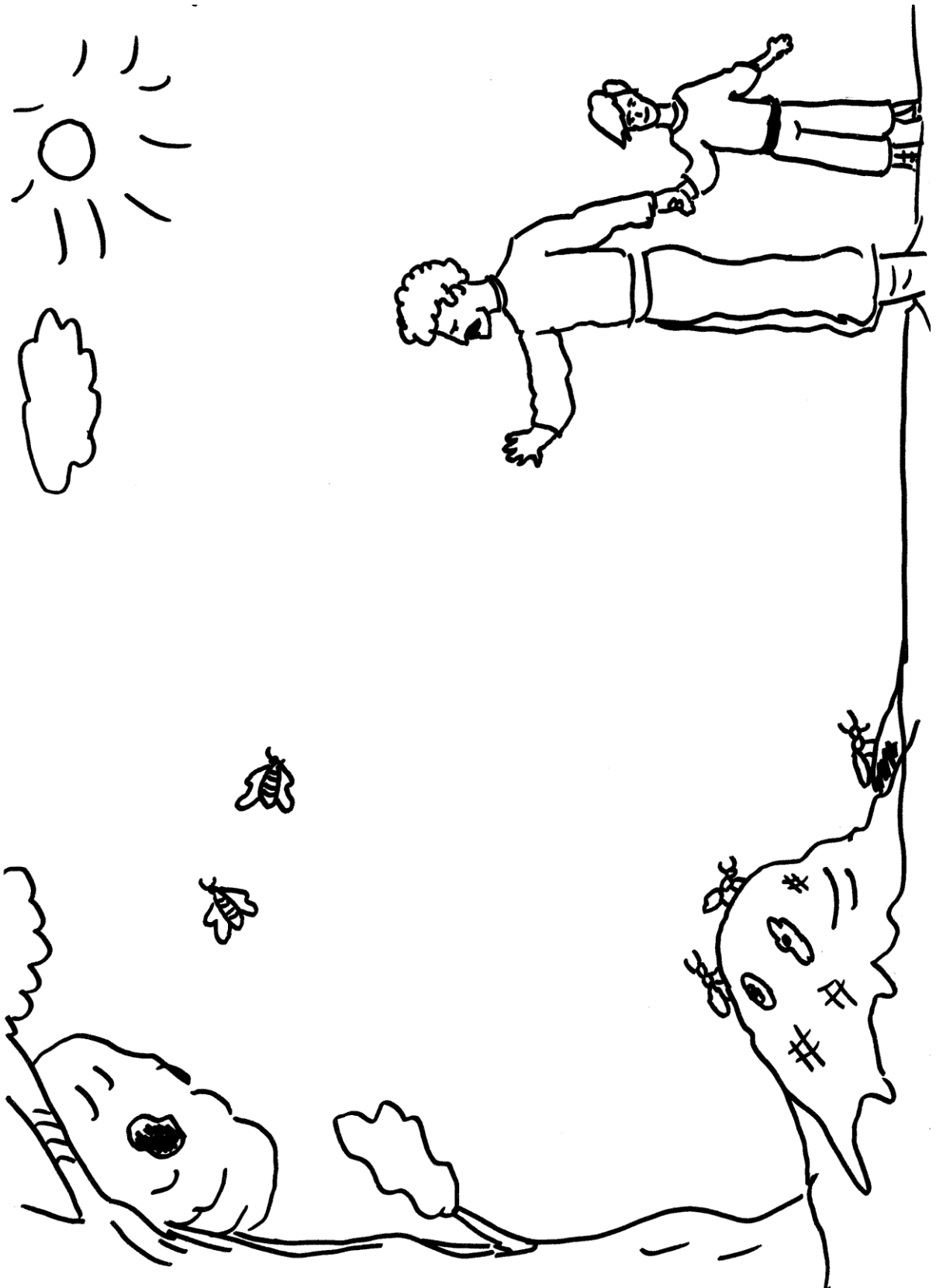
Rys. 3

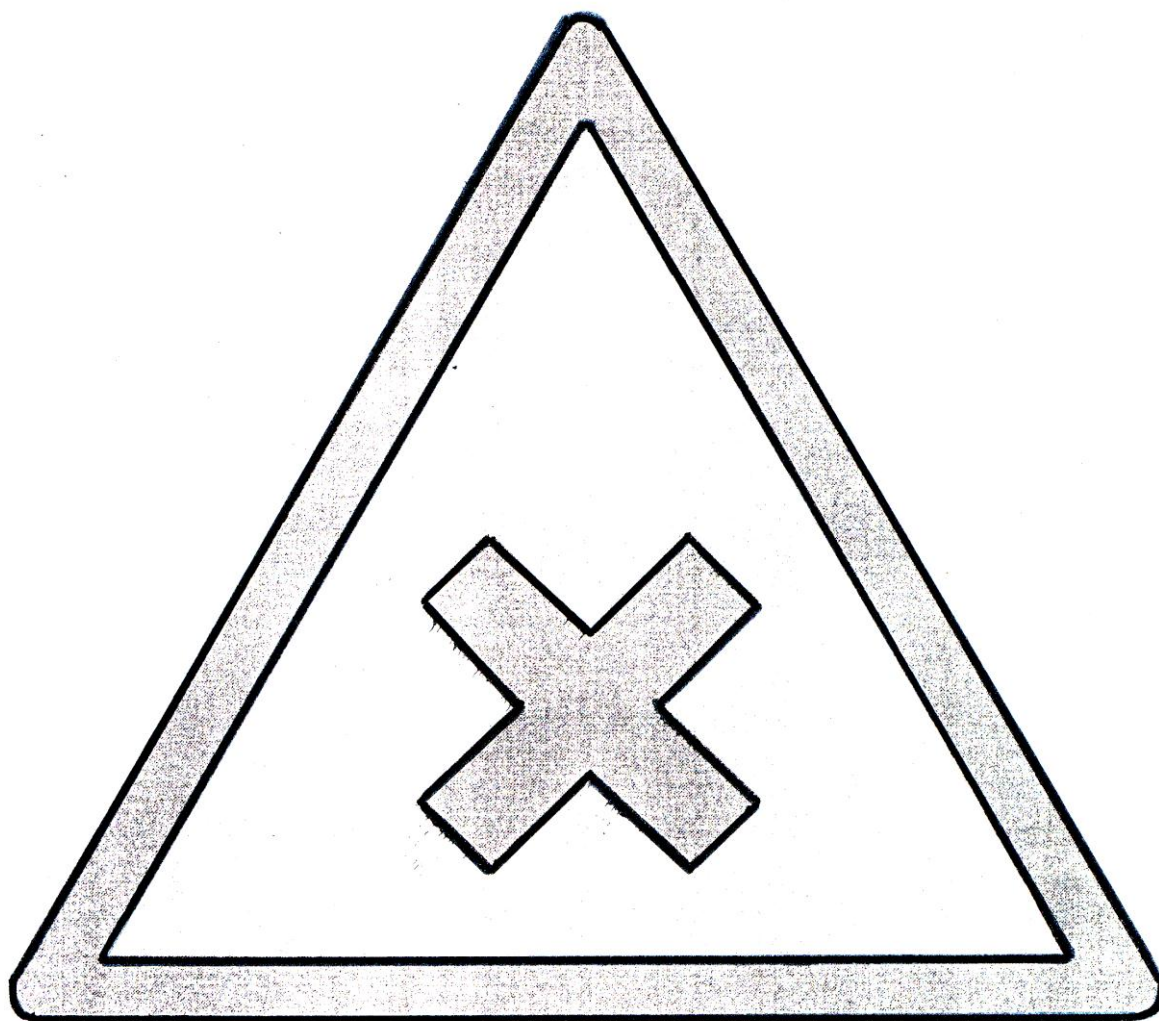
Rys. 4

Rys. 5

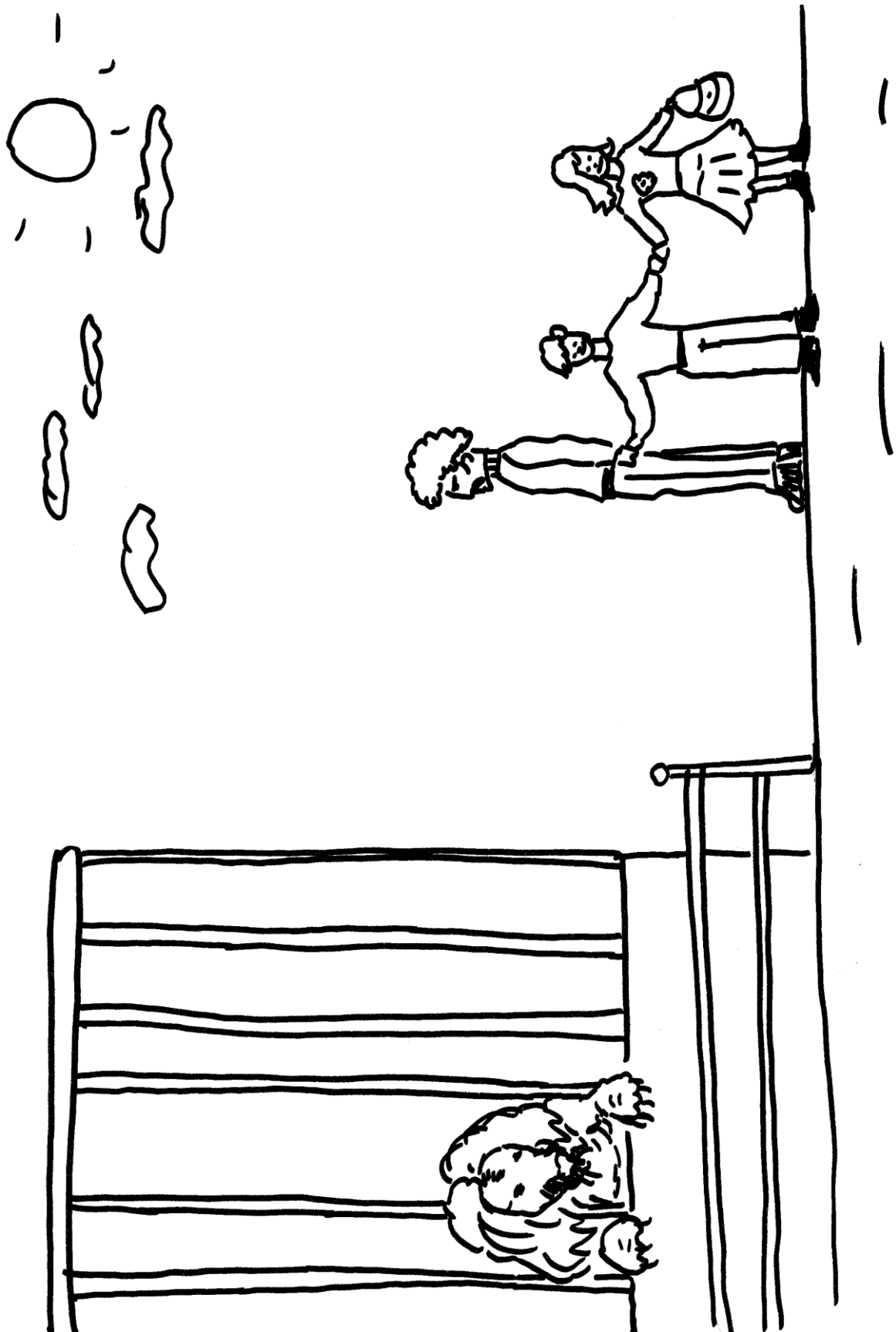
Rys. 6

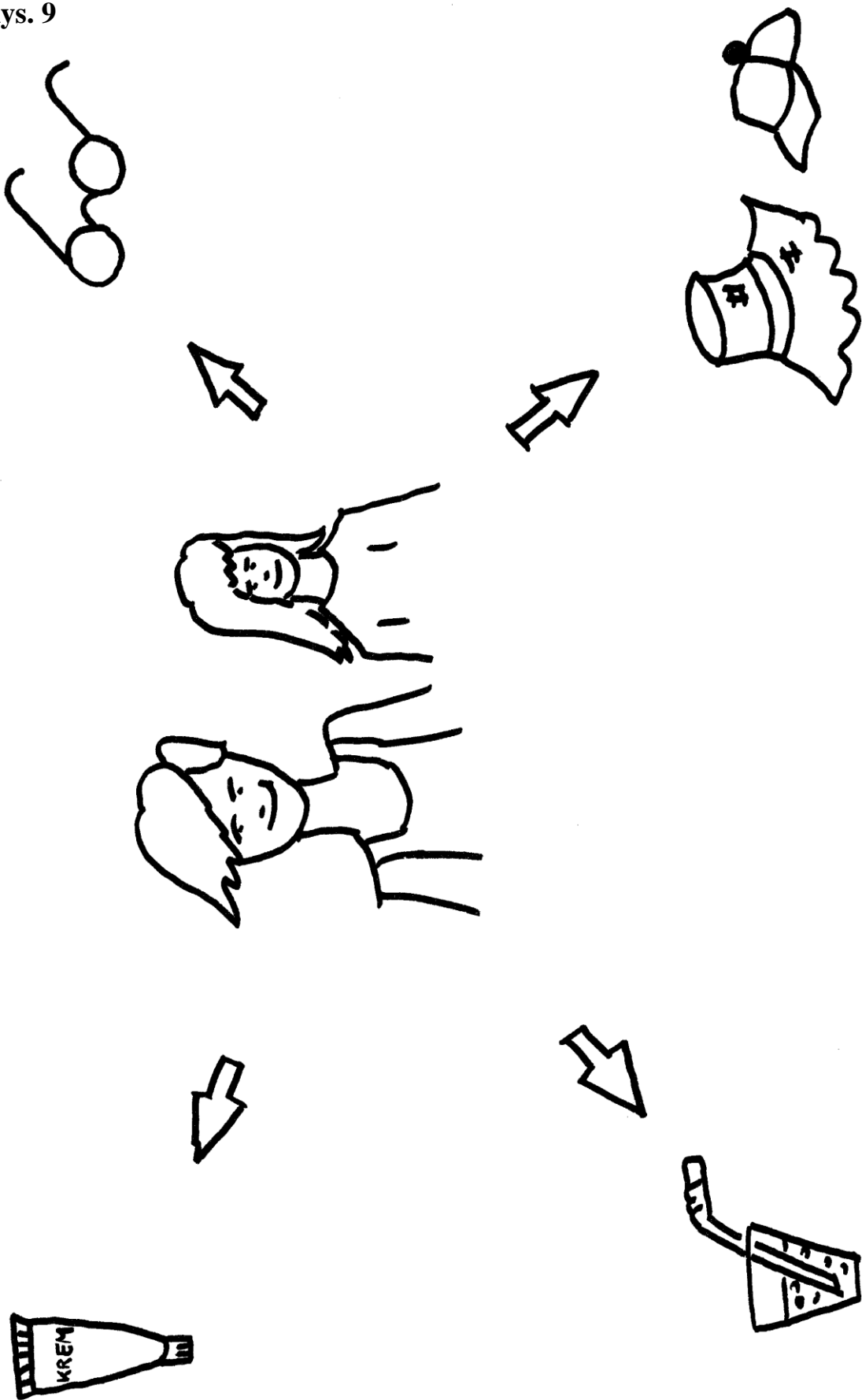
Rys. 7

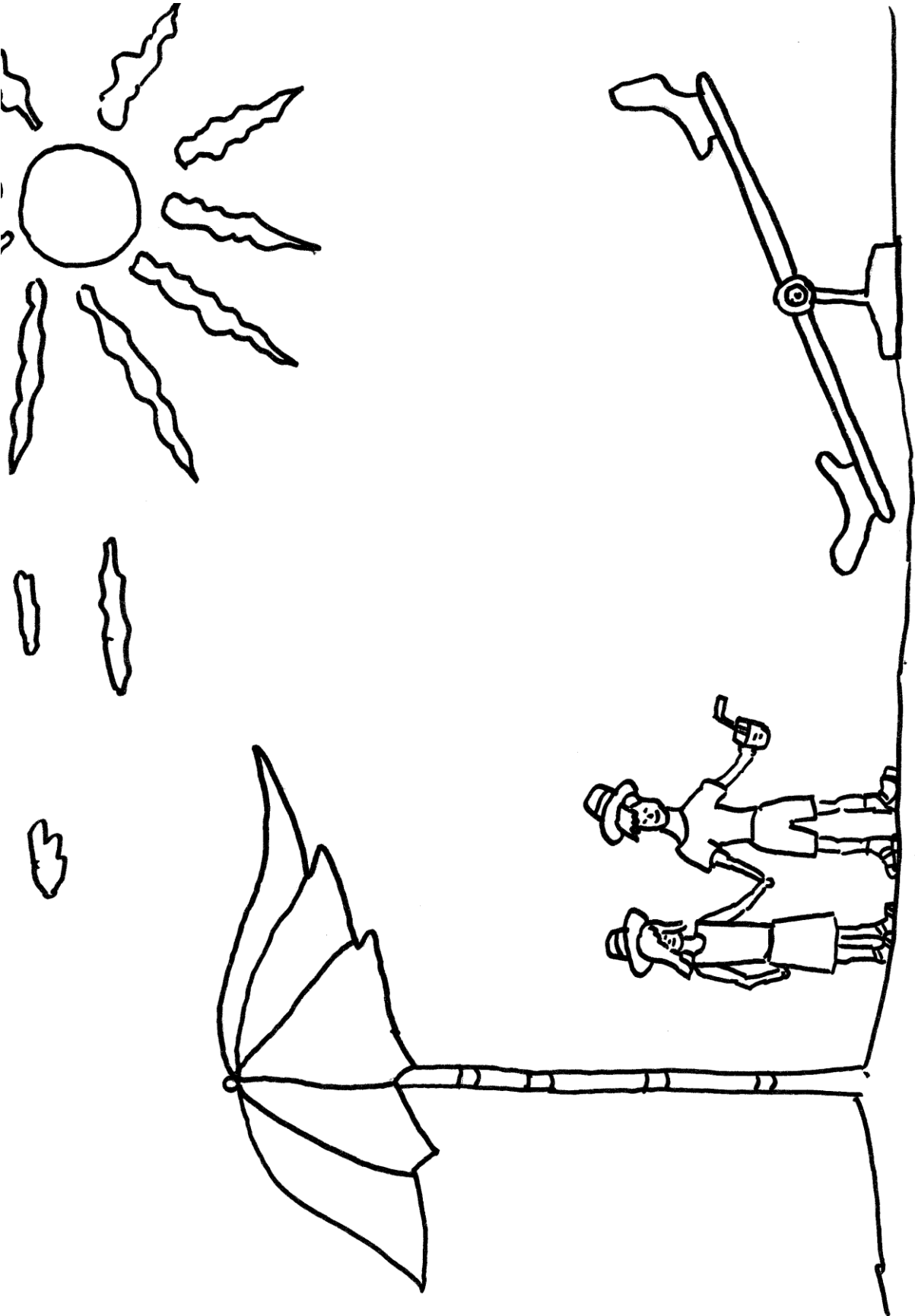
Rys. 8

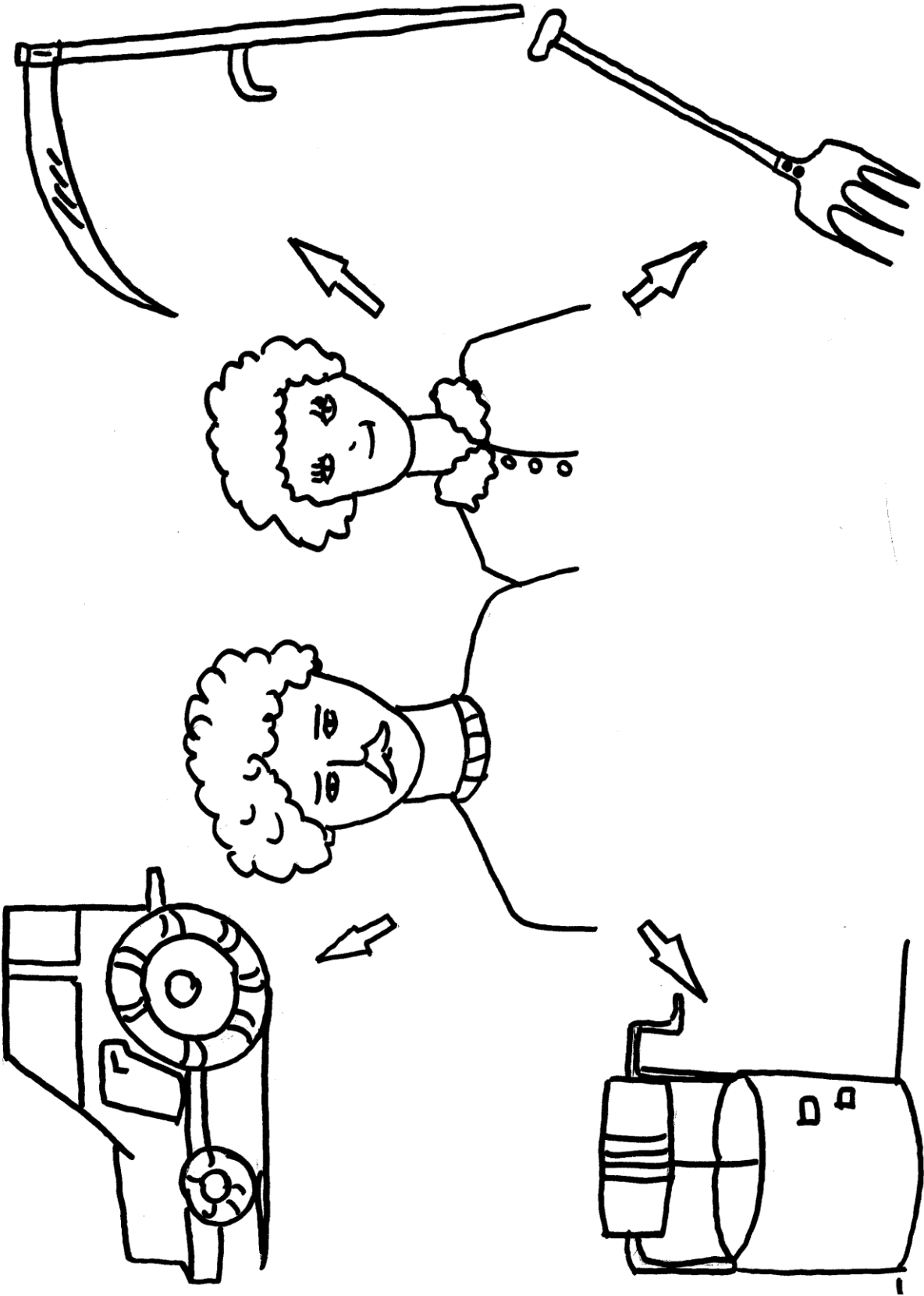
Rys. 9

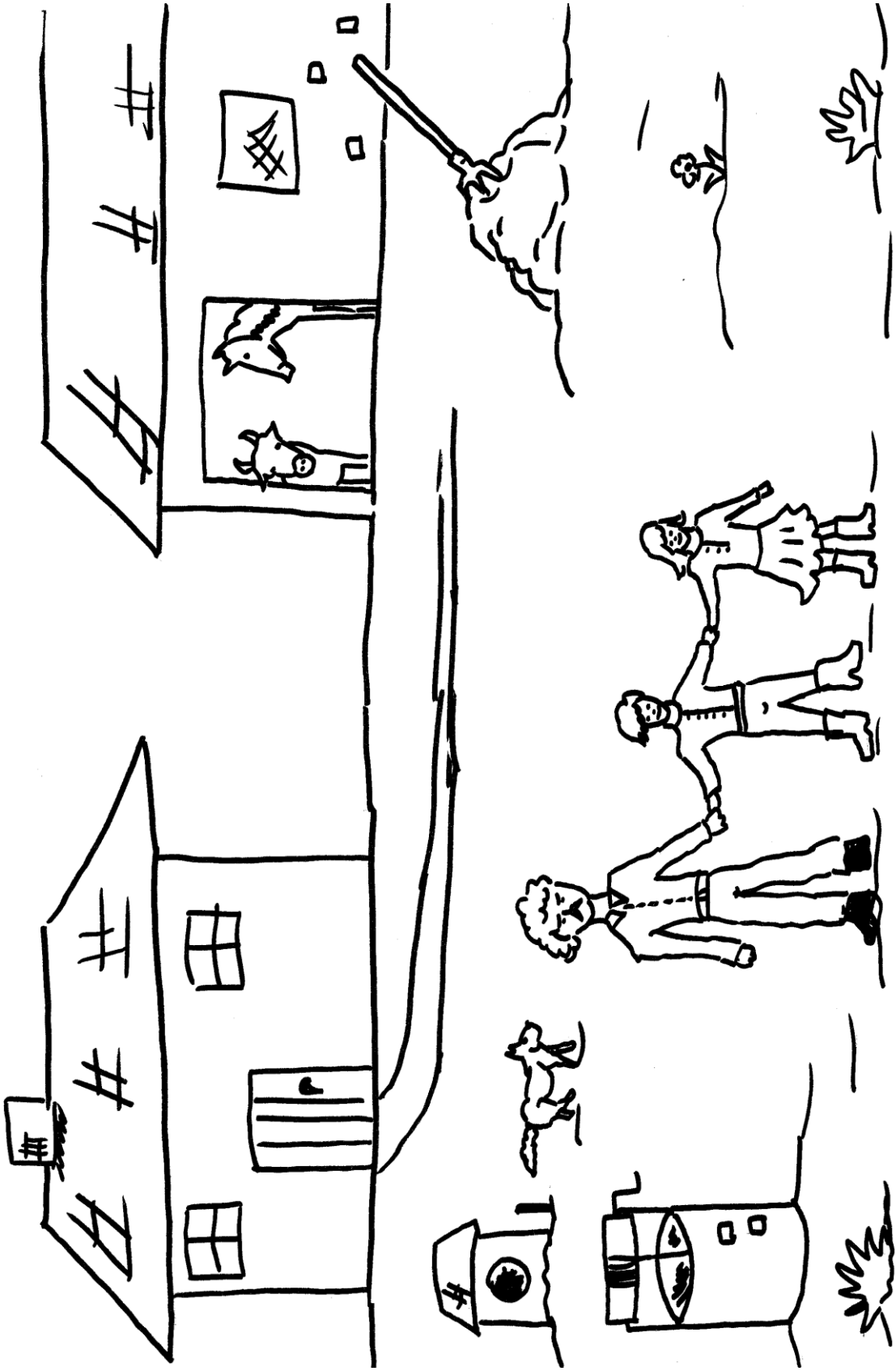
Rys. 10

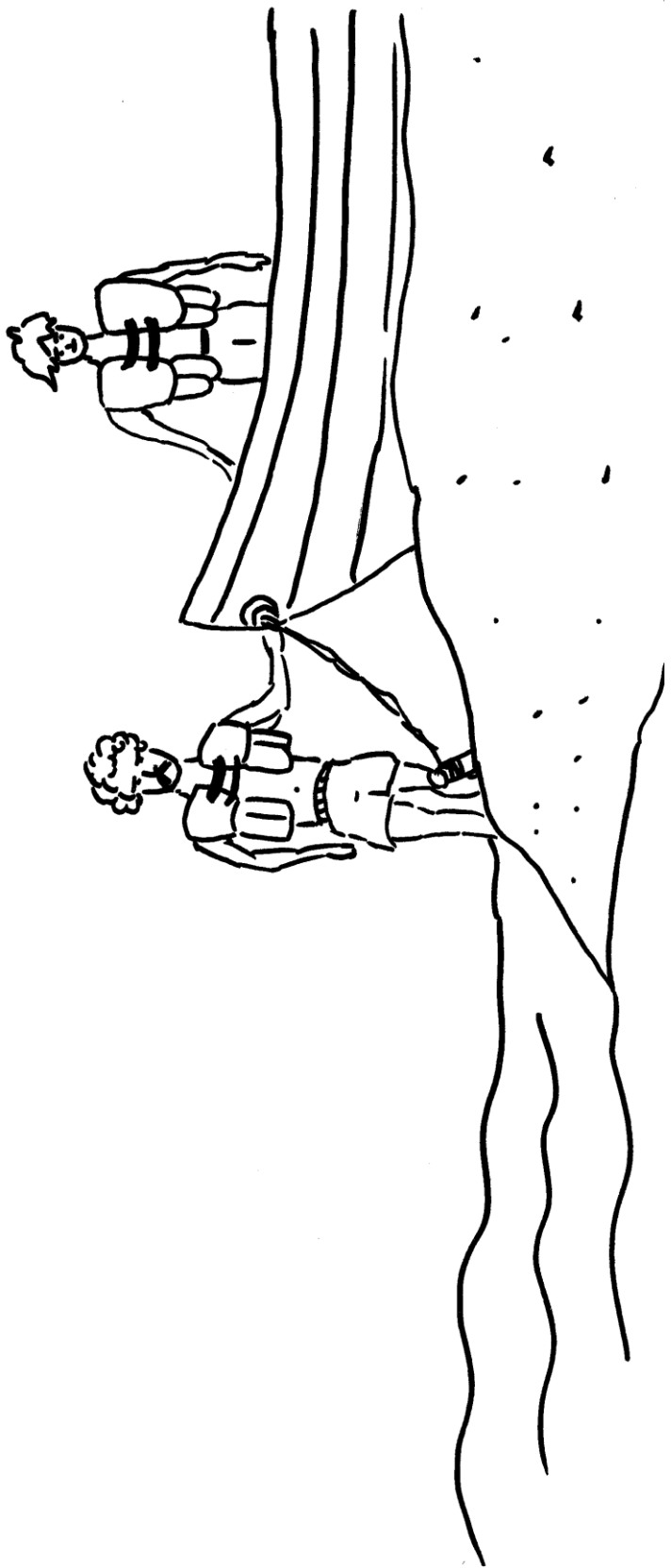
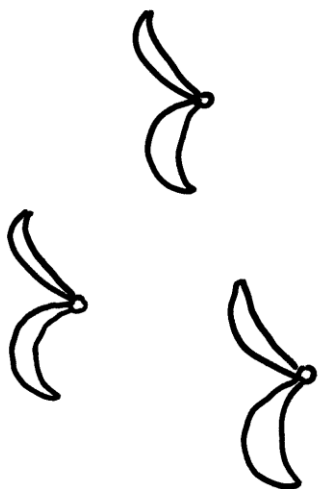
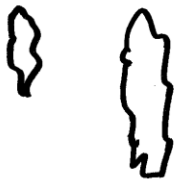
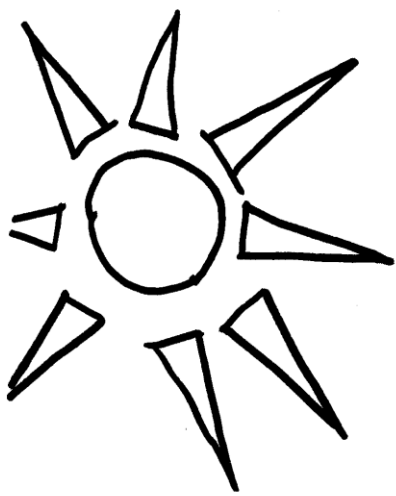
Rys. 11

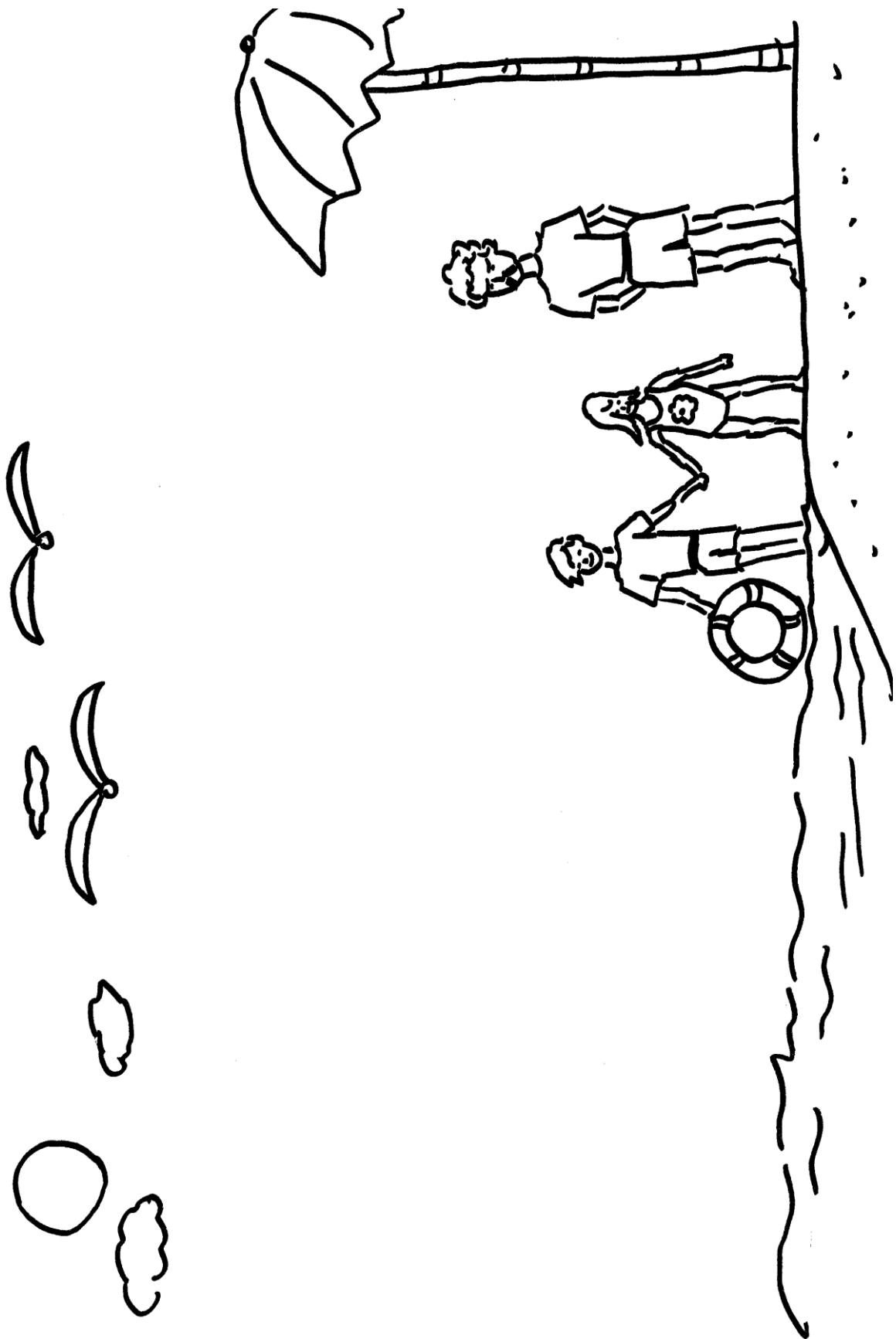
Rys. 12

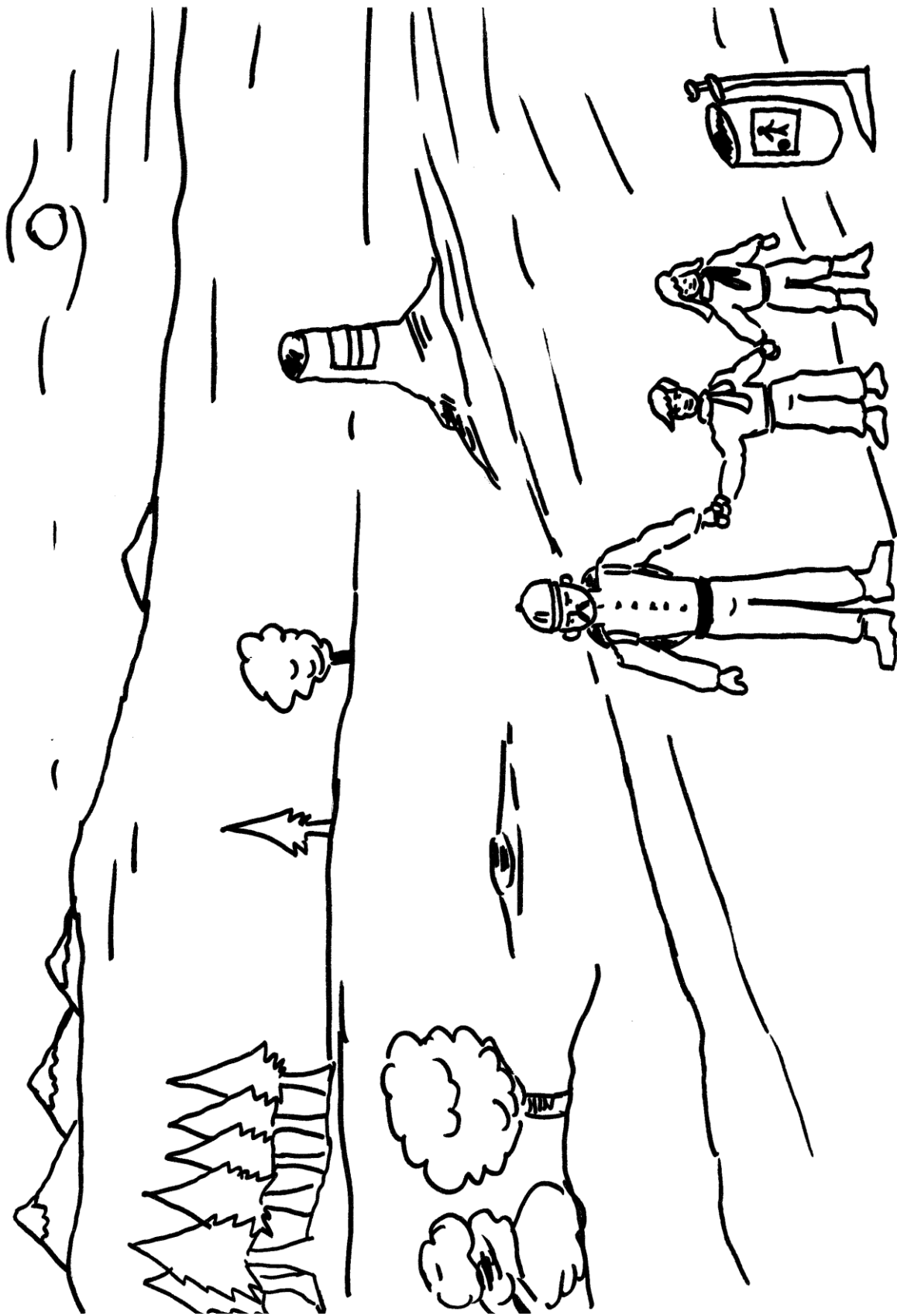
Rys. 13

Rys. 14

Rys. 15

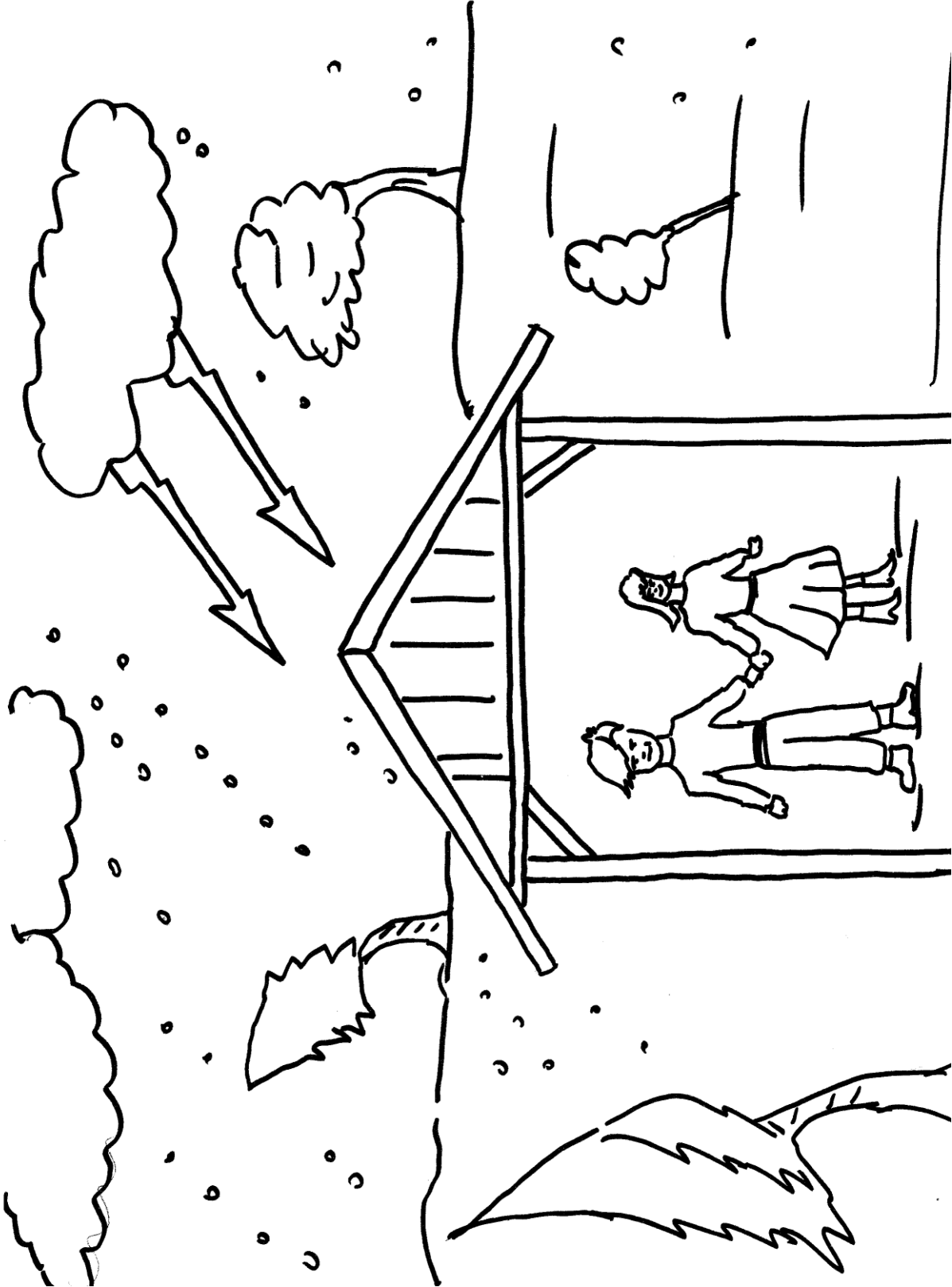
Rys. 16

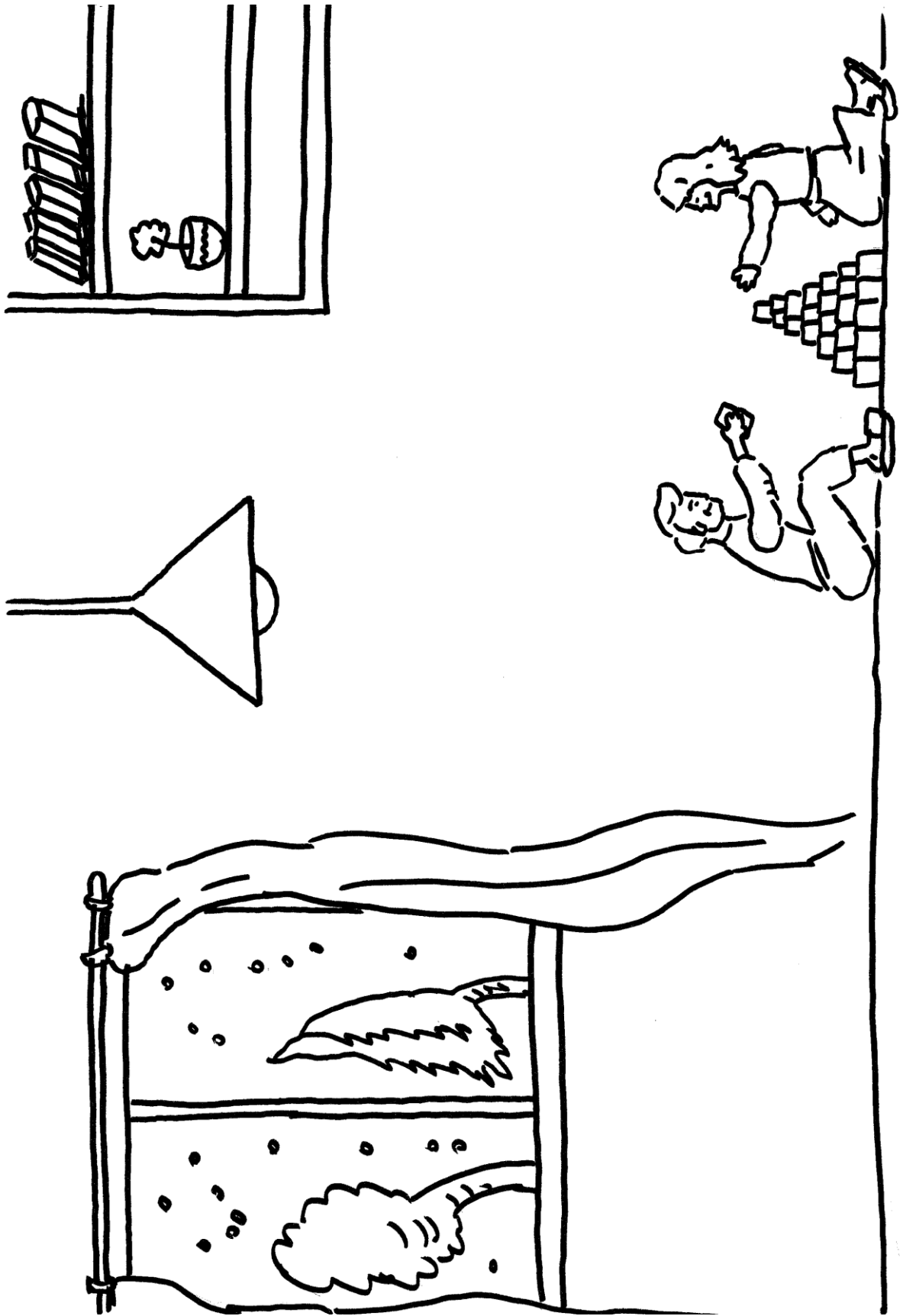
Rys. 17

Rys. 18

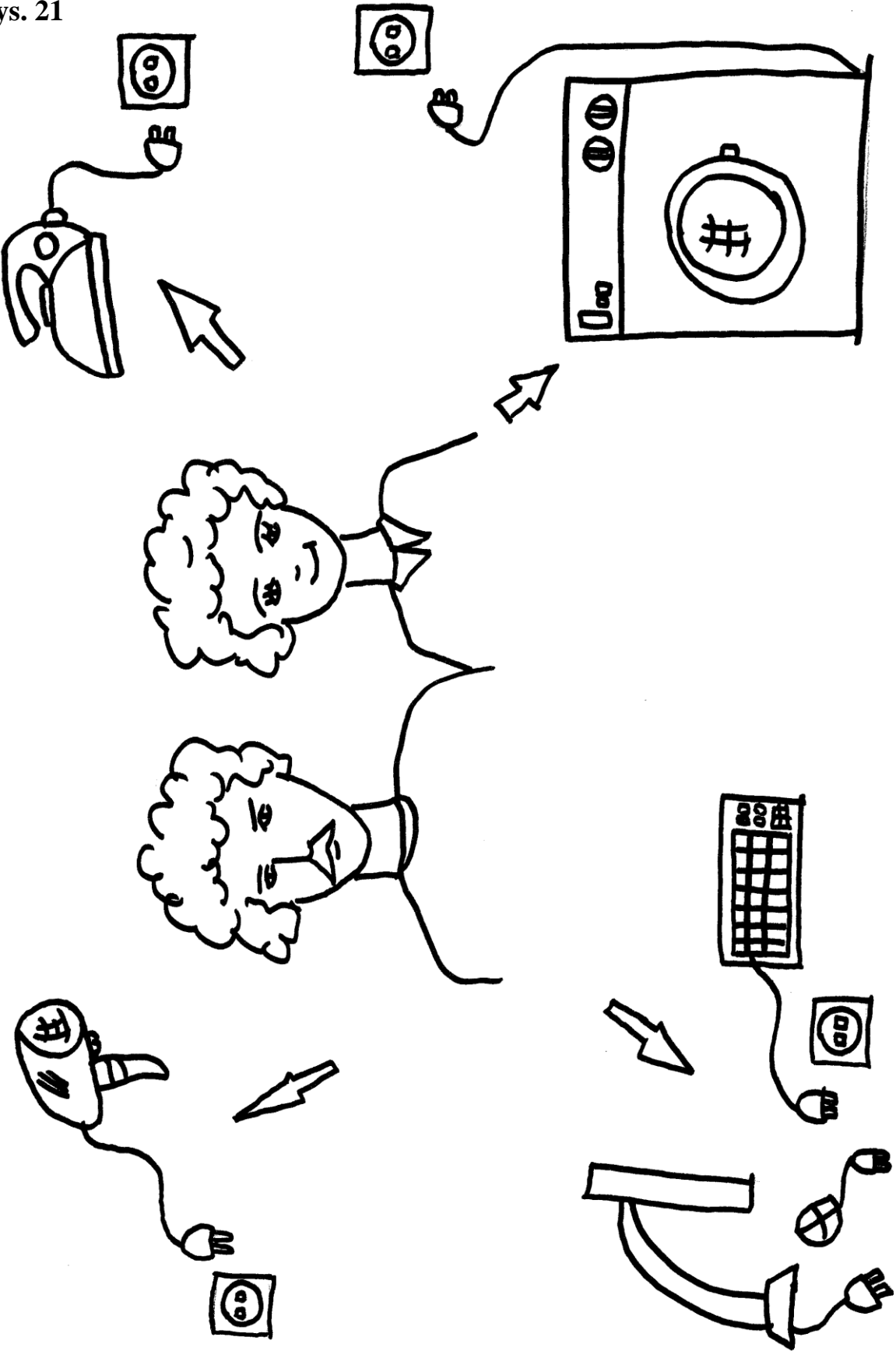
Rys. 19

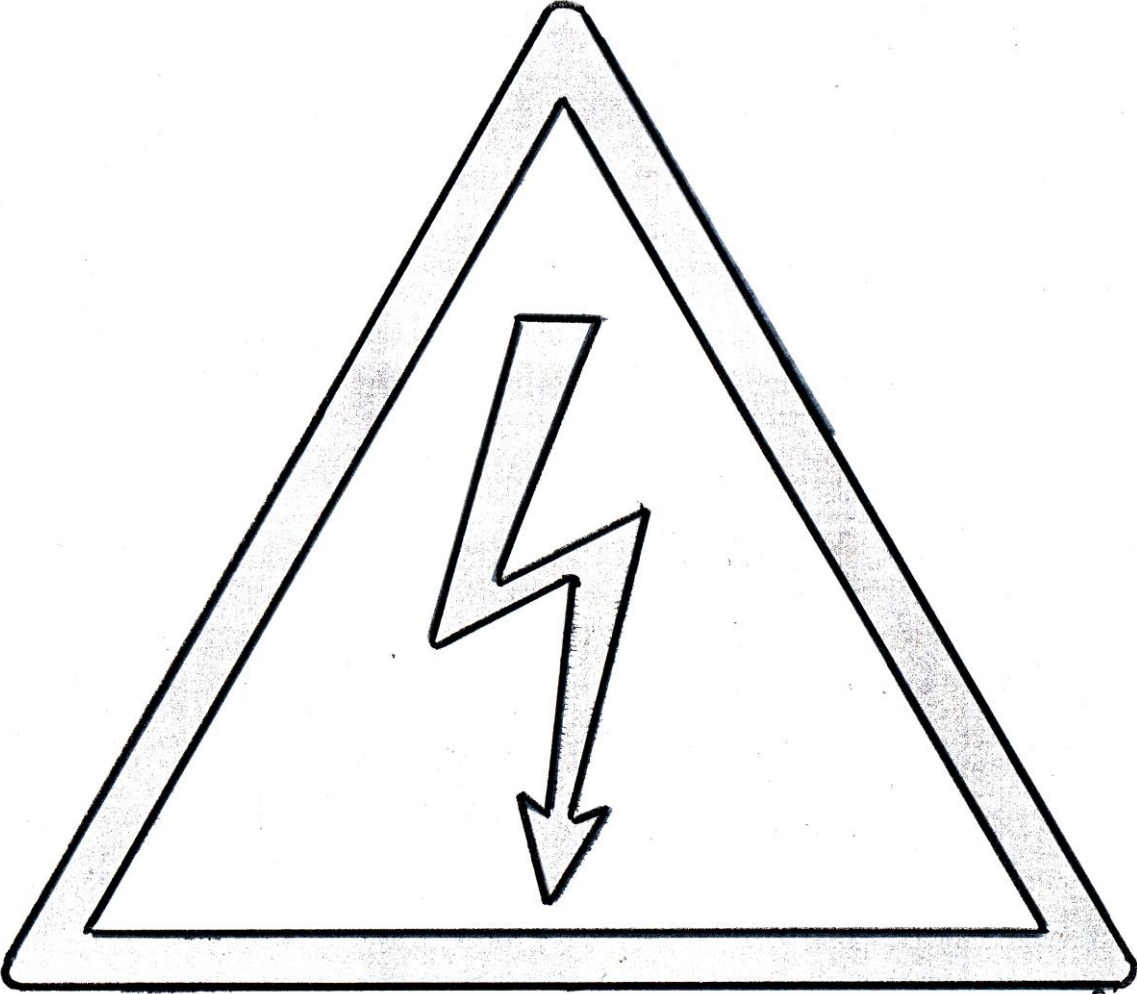
Rys. 20

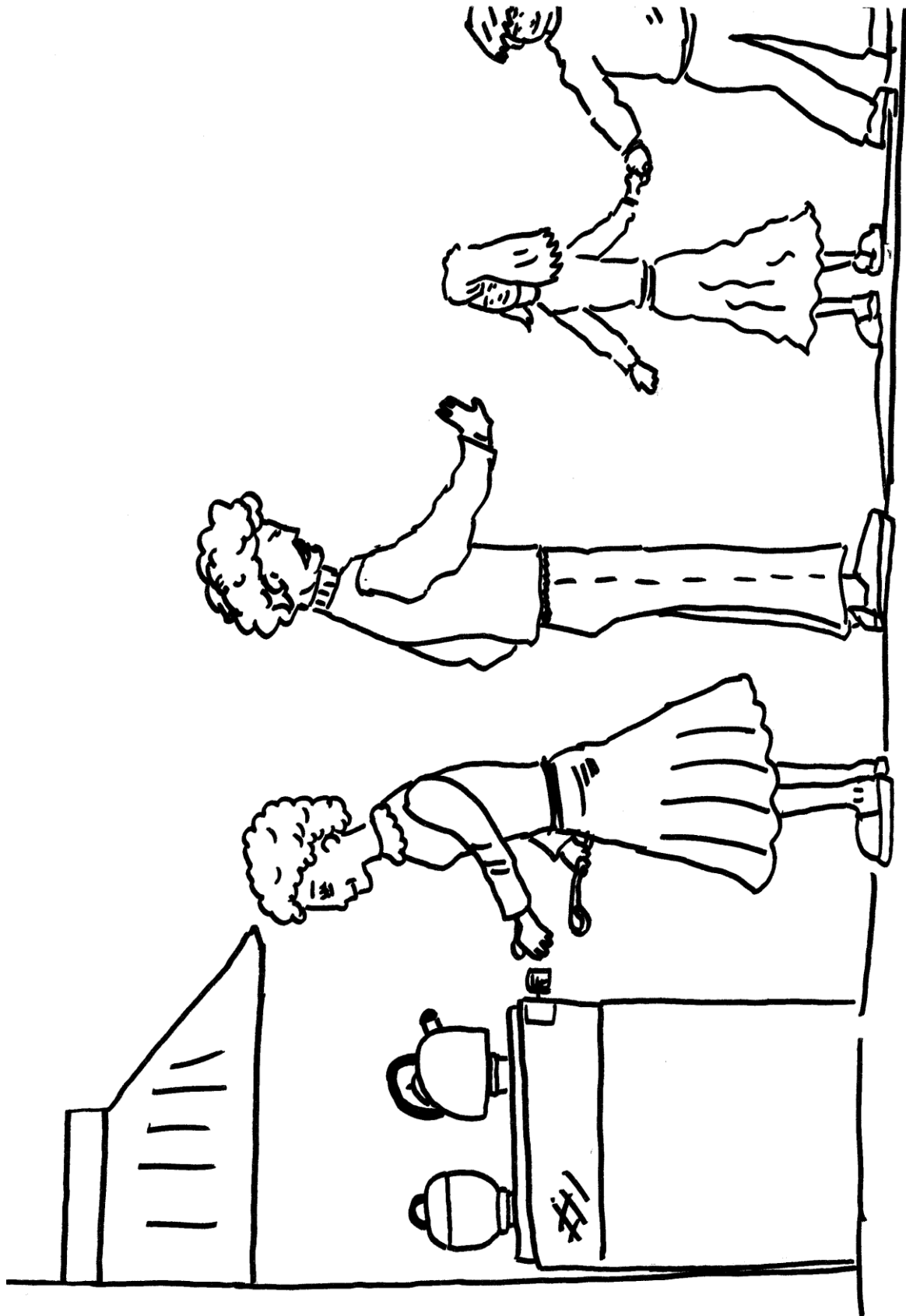
Rys. 21

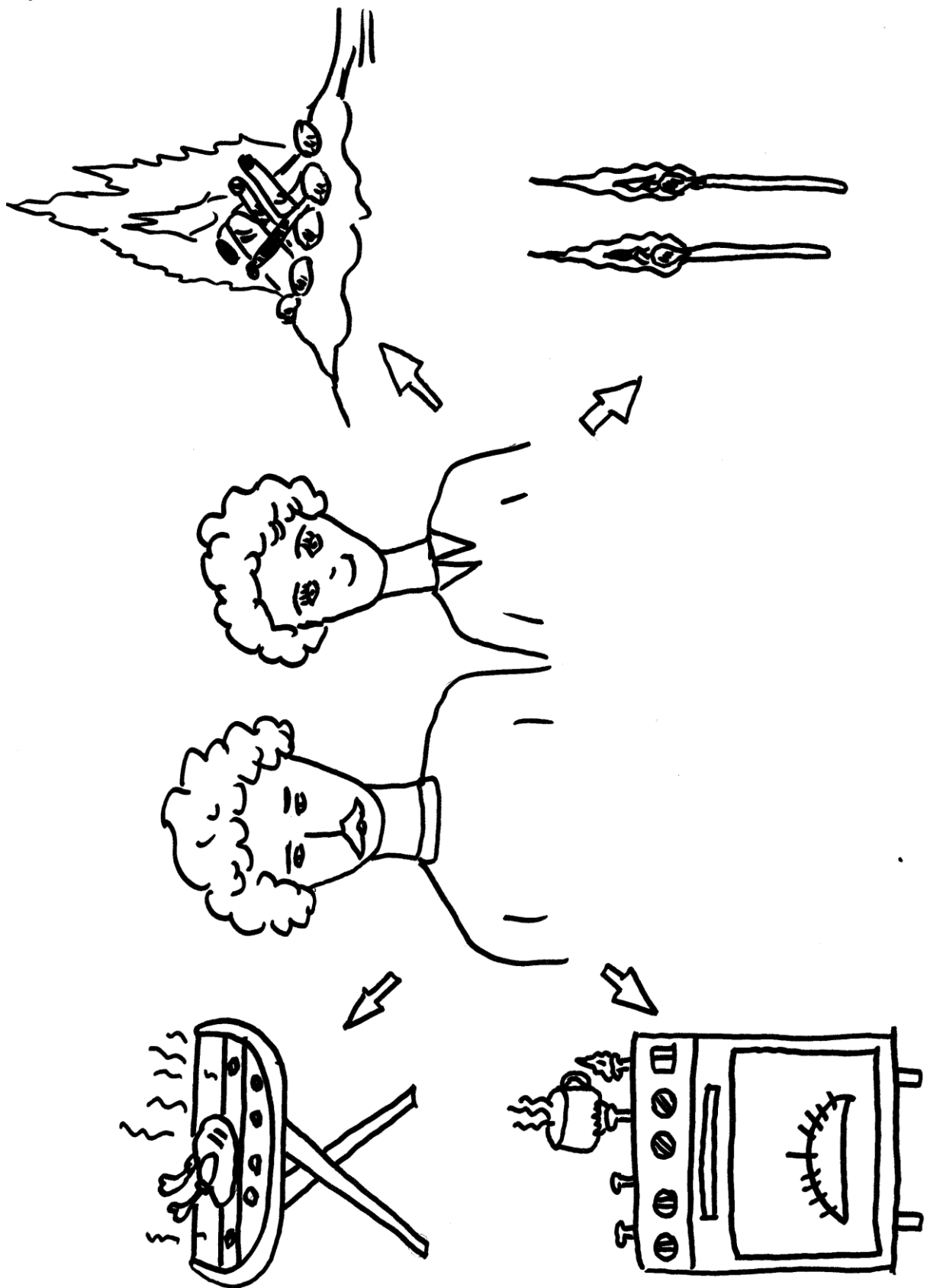
Rys. 22

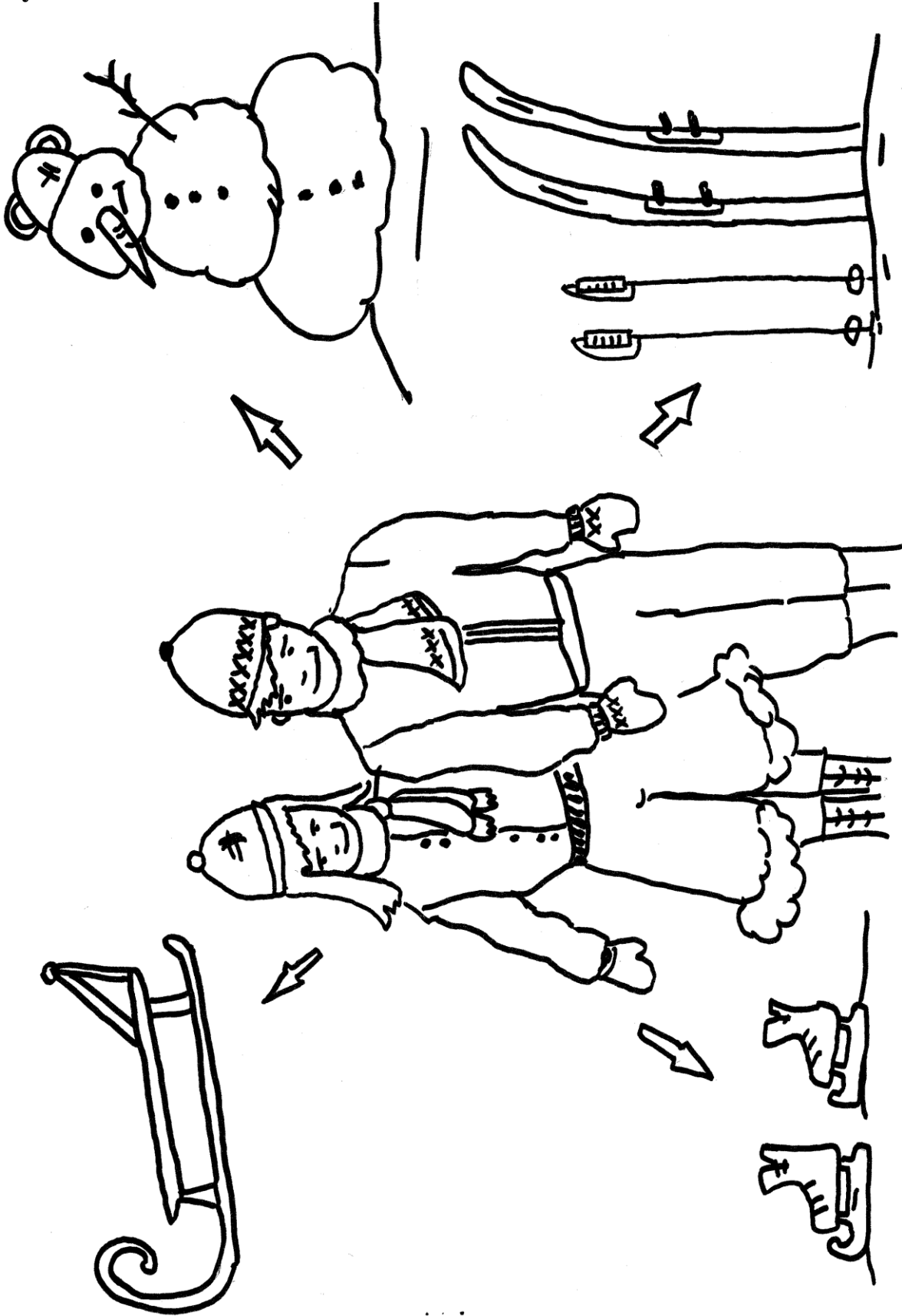
Rys. 23

Rys. 24

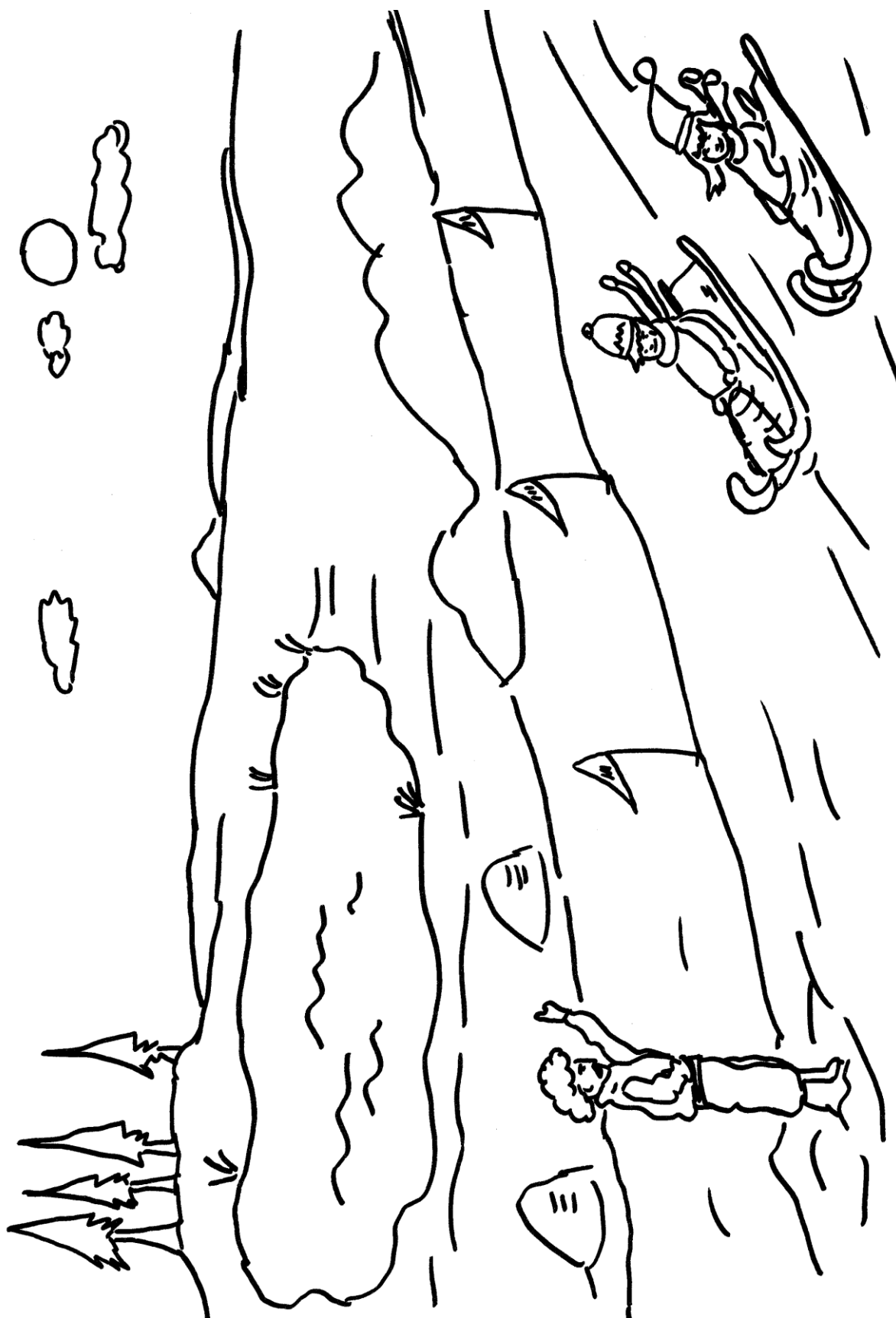
Rys. 25

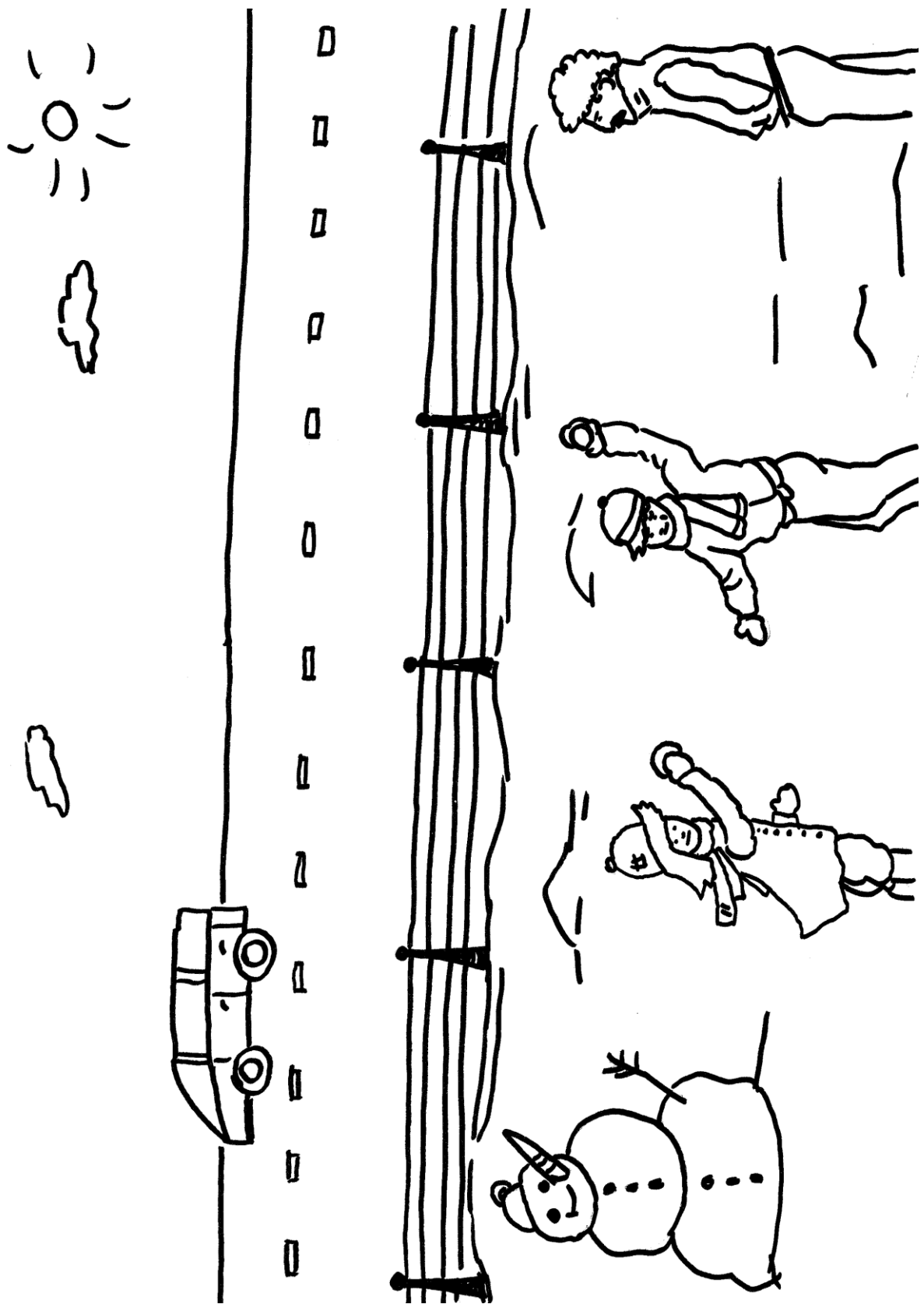
Rys. 26

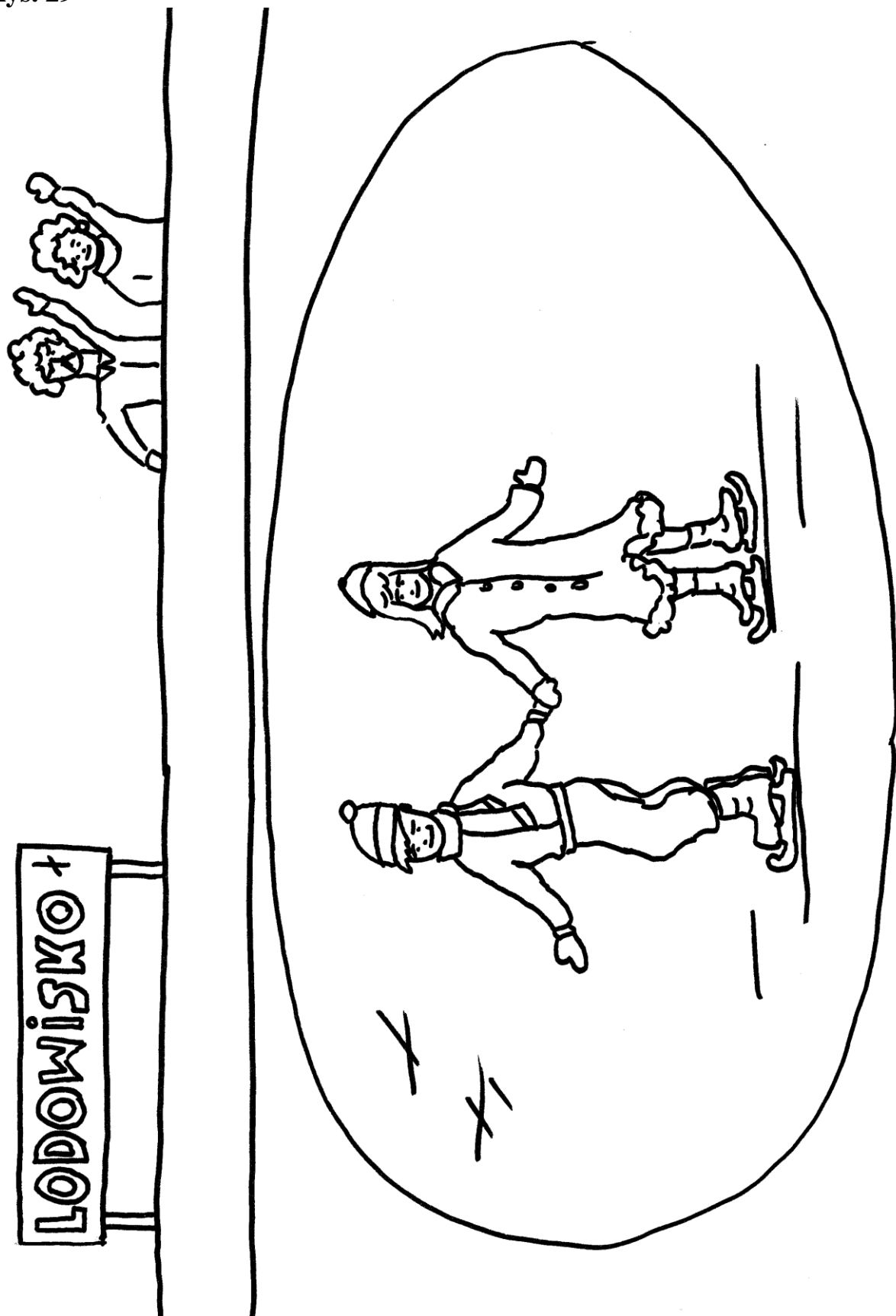
Rys. 27

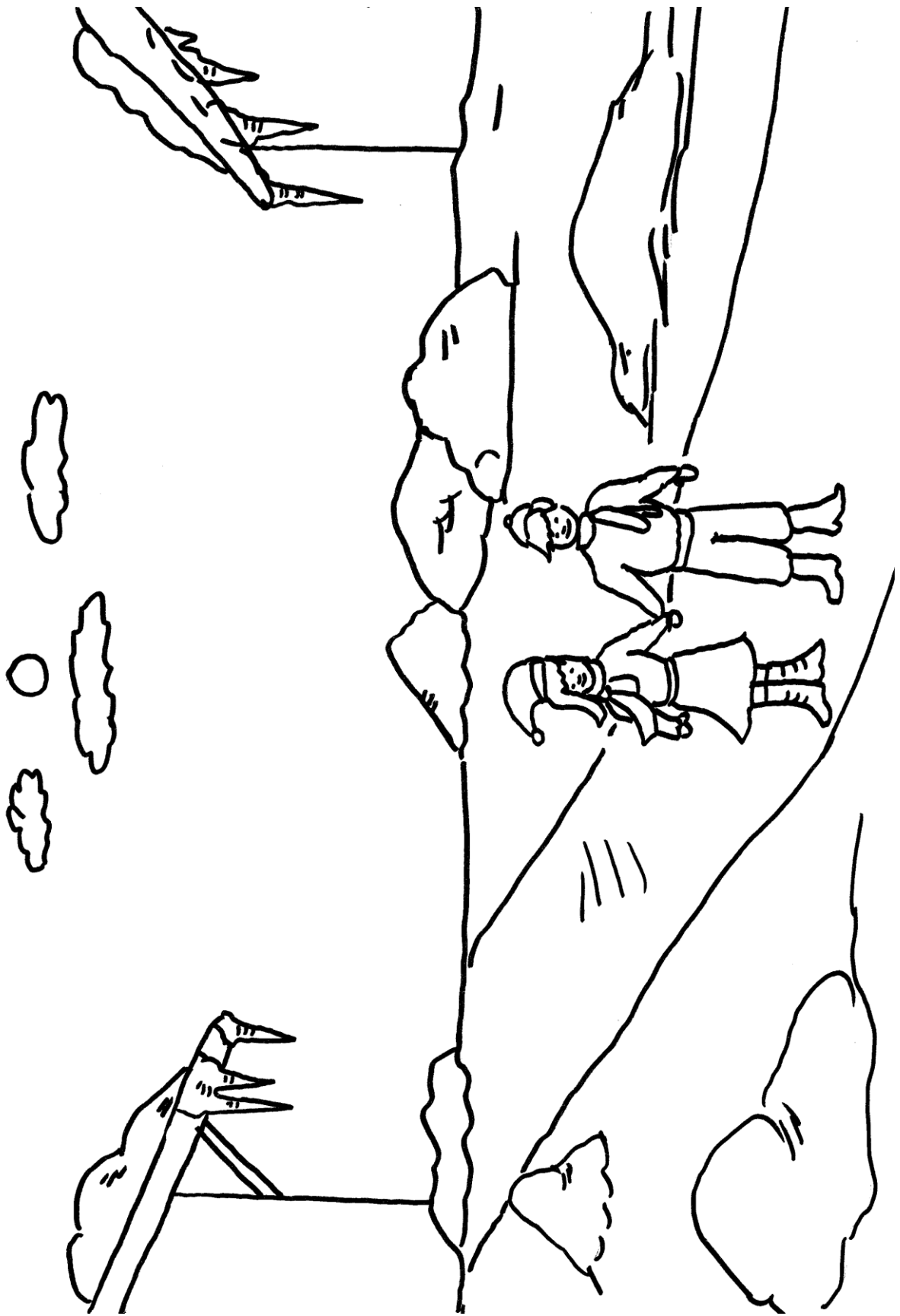
Rys. 28

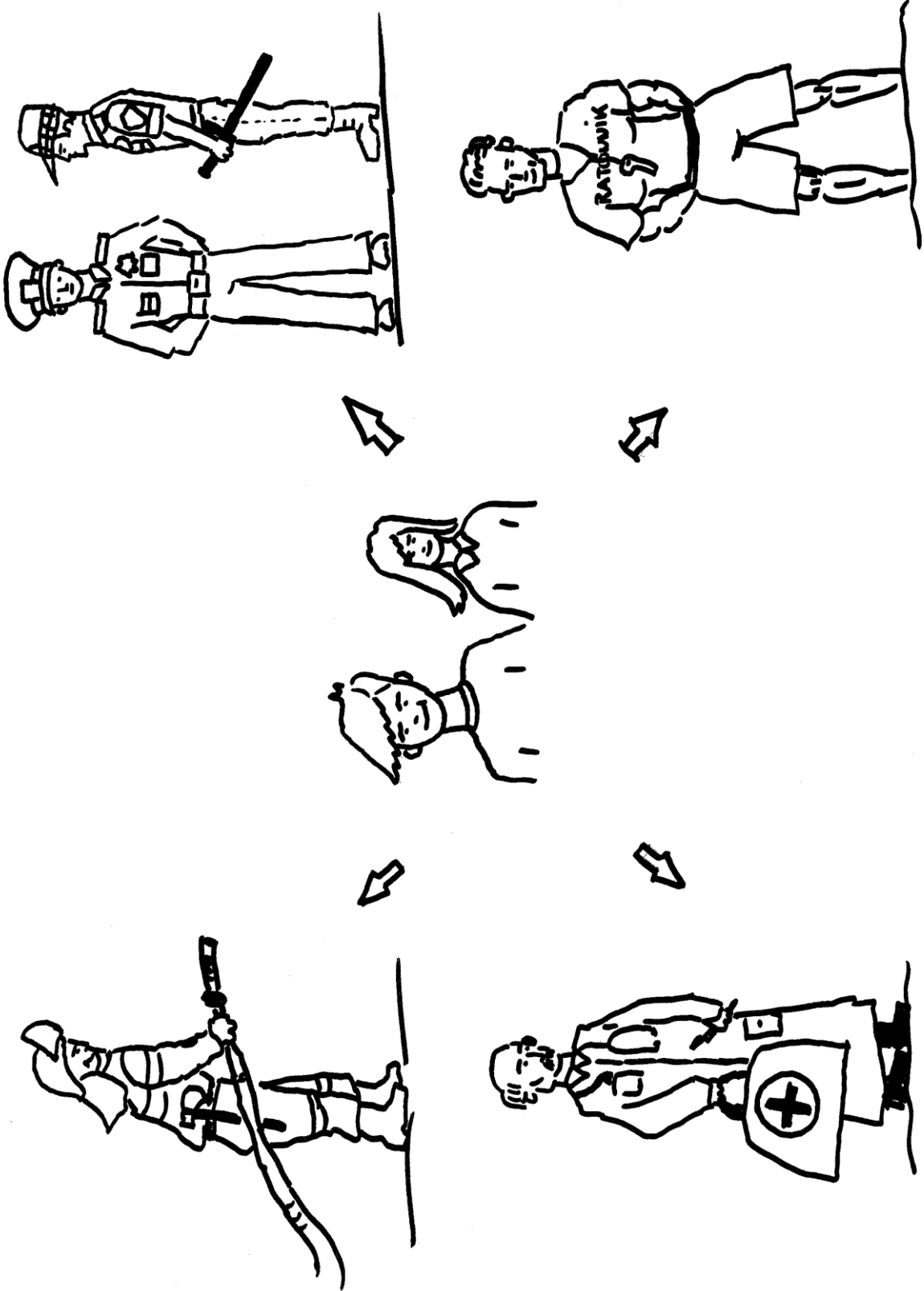
Rys. 29

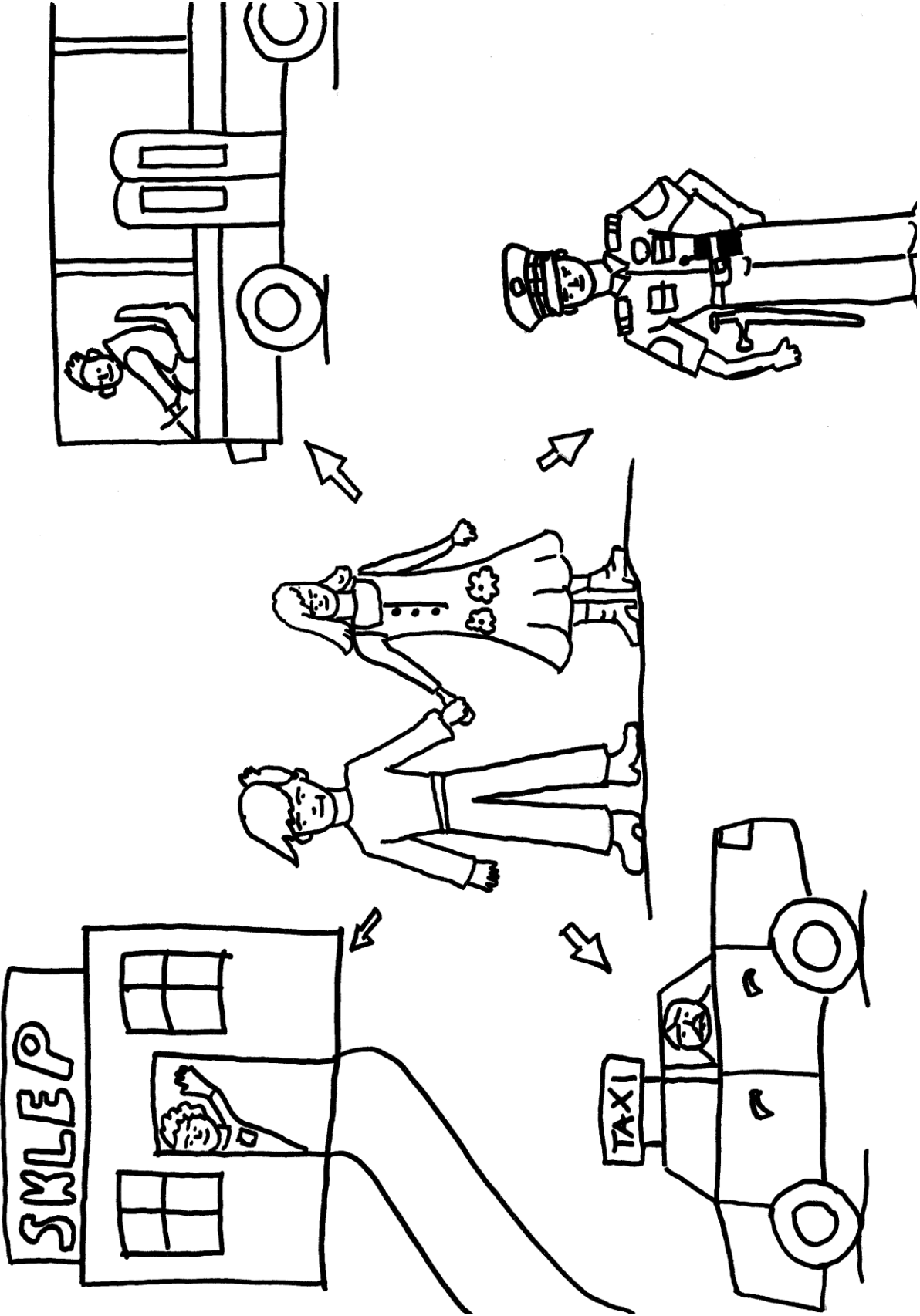
Rys. 30

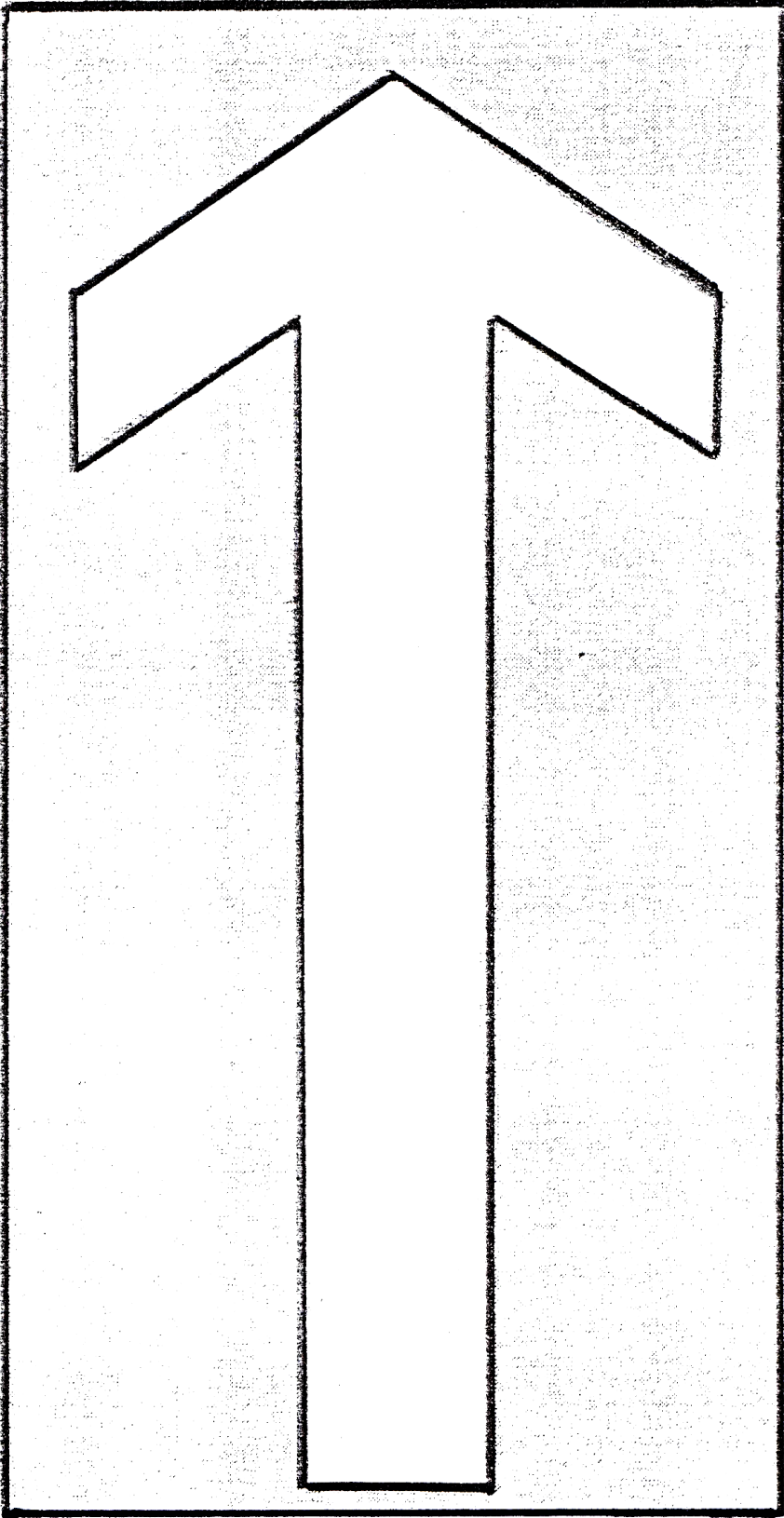
Rys. 31

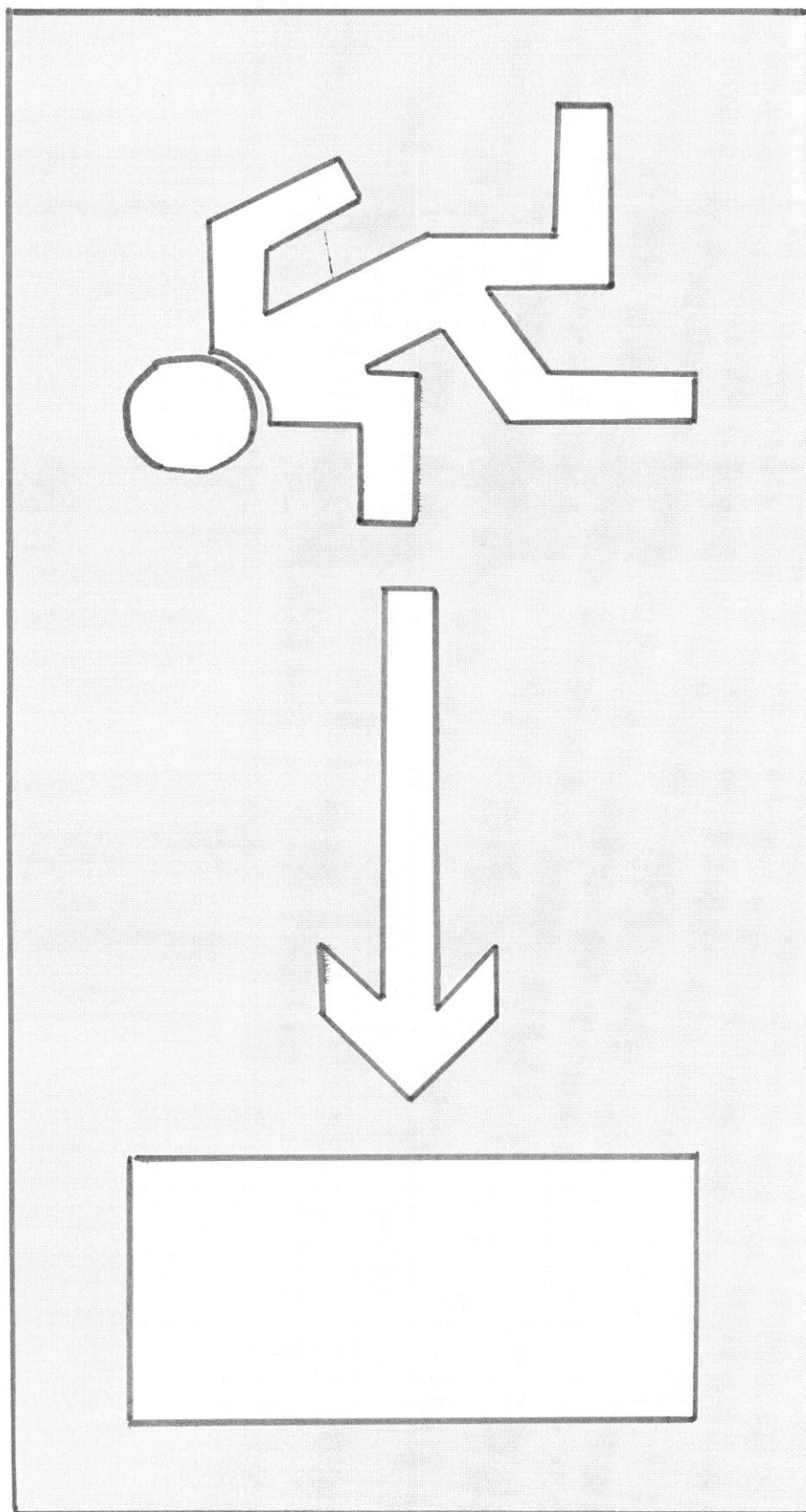
Rys. 32

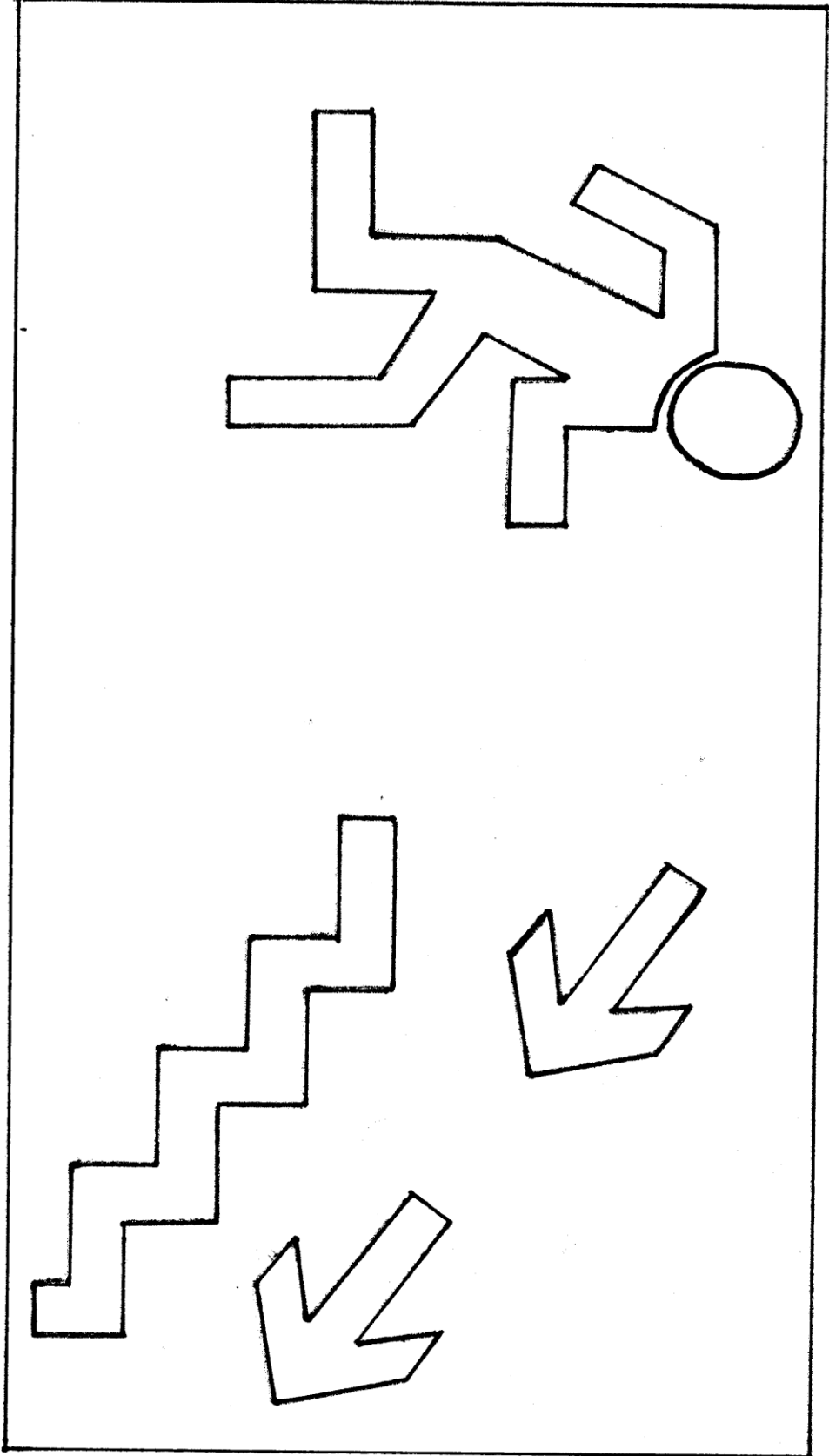
Rys. 33

Rys. 34

Rys. 35

Bibliografia:

1. **Chcę być bezpieczny**, D. Niewola, *Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2004*
2. **Rysowanki – utrwalanki**, Materiały do ćwiczeń logopedycznych, D. Krupa, *Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2004*
3. **Gry i zabawy z dziećmi**, J. Filberg, *Media Rodzina, Poznań 2000*
4. **Zabawy dydaktyczne dla przedszkoli**, Z. Bogdanowicz, *Wydawnictwa szkolne i pedagogiczne, Warszawa 1990*
5. **Księga zagadek**, E. M. Skorek, *Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 1999*
6. **Zagadki**, H. Kozakiewicz, *Wydawnictwo Egmont Polska Sp.zo.o., Warszawa 1998*
7. **Podróże w nieznanie, Dzieci bez stresu**, K.W. Vopel, *Wydawnictwo Jedność, Kielce 2000*
8. **Postępowanie w sytuacjach zagrożeń, Poradnik**, *Urząd Miasta Stołecznego Warszawy, Biuro Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Warszawa 2005*
9. **Zasady postępowania w przypadku wystąpienia pożaru i innych zagrożeń**, *Poradnik dla dyrektorów placówek oświatowych, nauczycieli i wychowawców, Urząd Miasta Stołecznego Warszawy, Biuro Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Warszawa 2005*

Wykorzystano również do oznaczenia szczególnych punktów scenariuszy symbole bezpłatnego polskiego komunikatora internetowego Gadu-Gadu.